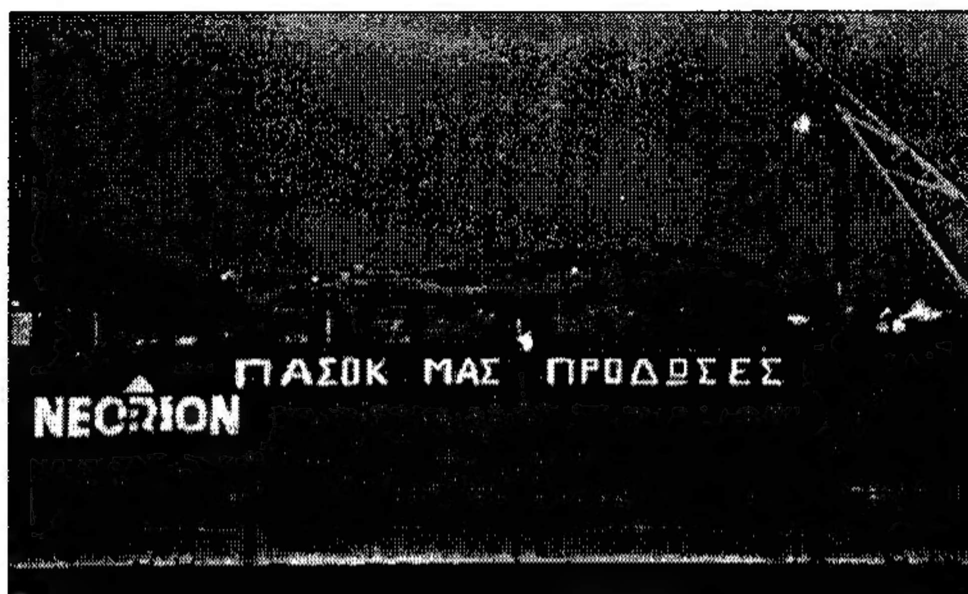
Σοσιαλισμός από τα κάτω

Νο 20 Ιούνης - Ιούλης '96 Δραχμές 500

- Πασοκ, τί έχει αλλάξει;
- Ποιός κυβερνά τη Ρωσία;
- Η κρίση στην Υγεία

Ενωμένοι ενάντια στην ανεργία

Πασοκ Τί έχει αλλάξει;

Το 4ο Συνέδριο του ΠΑΣΟΚ τελείωσε με την εκλογή Σημίτη. Την επόμενη μέρα υπήρξαν δυο ειδών αντιδράσεις. Μούδιασμα μέσα στους εργατικούς χώρους, χαρά και ανακούφιση στον ΣΕΒ, στις τράπεζες, στο Χρηματιστήριο.

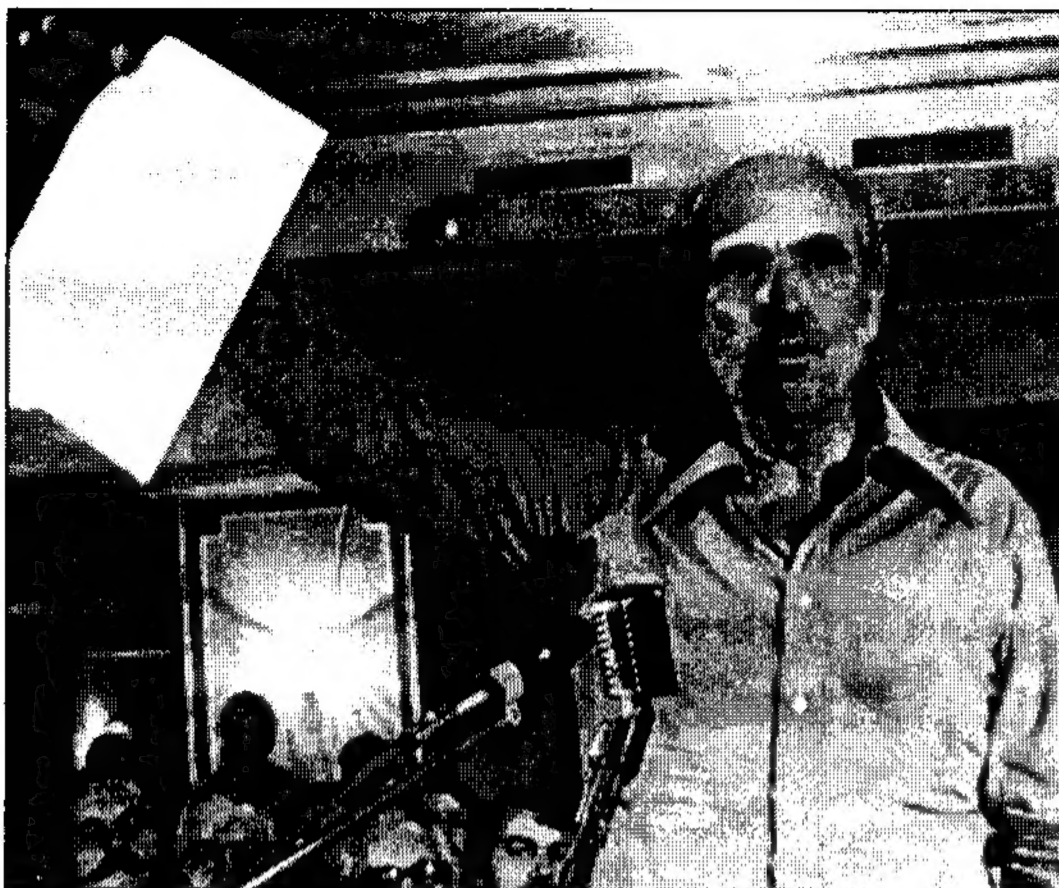
Πώς κατάφερε όμως να εκλεγεί ο Σημίτης πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ, μετά από 5 μήνες πρωθυπουργός; Και μάλιστα σε μια περίοδο που τα γκάλοπ δείχνουν ότι οι απογοητευμένοι από το ΠΑΣΟΚ κοιτάζουν αριστερά και όχι δεξιά;

Η δυνατότητα του Σημίτη να πάρει την πλειοψηφία με τη μεριά του, δεν είναι αποτέλεσμα του "ρεαλισμού" του, αλλά της έλλειψης οποιουδήποτε πραγματικού αντιπάλου μέσα στο ΠΑΣΟΚ.

Το δίδυμο Τσοχατζόπουλου - Αρσένη, προσπάθησε τις μέρες του Συνέδριου να παρουσιαστεί σαν την αριστερή πτέρυγα, αλλά ήταν πια πολύ αργά.

Ο Τσοχατζόπουλος θυμήθηκε μετά από πολλά χρόνια το σοσιαλισμό, τονίζοντας στην ομιλία του ότι *"όποιος πολεμά το Σοσιαλισμό και τις αξίες του, θα μας βρει στο δρόμο του ξανά και ξανά, θα τον νικήσουμε ξανά..."*. Θα νόμιζε κανείς ότι πρόκειται για διαφορετικό πρόσωπο από τον υπερυπουργό των Εσωτερικών και Δημόσιας Διοίκησης, που έχει παγώσει τις προσλήψεις, που στηρίζει τις μετατάξεις και που υποστηρίζει τις περικοπές των επιδομάτων με το νέο ενιαίο μισθολόγιο.

Ακόμα και οι περγαμηνές του Αρσένη, που το '85 έφυγε από το ΠΑΣΟΚ διαφω-

Στη φωτογραφία ο Παπανδρέου προβάλει την ιδρυτική διακήρυξη του ΠΑΣΟΚ, στις 3 Σεπτέμβρη του '74

νώντας με τον Σημίτη, δεν μπορούν να λειτουργούν για πάντα. Ο Αρσένης, σαν υπουργός Αμυνας είναι ταυτισμένος με το *"τα δίνουμε όλα στους εξοπλισμούς και τα παίρνουμε από τους εργαζόμενους"*.

Με τέτοιες προδιαγραφές η "ιστορική ηγεσία" του ΠΑΣΟΚ άφησε όλα τα περιθώρια στον Σημίτη να βάλει το εκβιαστικό δίλημμα "ή με κάνετε και πρόεδρο ή παραιτούμαι από πρωθυπουργός και χάνετε τις εκλογές από τη ΝΔ χωρίς εμένα". Η αμερικάνικη εφημερίδα "Γουόλ Στρητ Τζέρναλ" που τον υποστήριξε, έγραφε ότι οι σύνεδροι βρέθηκαν μπροστά στην επιλογή "Σημίτης ή χάος". Οι δημοσκοπήσεις που δείχνουν τον Σημίτη πιο δημοφιλή από τον Εβερτ χρησιμοποιήθηκαν σαν "απόδειξη" ότι το ΠΑΣΟΚ με οποιαδήποτε άλλη ηγεσία θα χάσει τις εκλογές.

Παρόλο που οι αντίπαλοι του Σημίτη δεν είχαν τίποτα το εναλλακτικό να προσφέρουν, χρειάζεται να μην χάνουμε από τα μάτια μας ότι η εκλογή του Σημίτη σημαίνει μεγαλύτερη δεξιά προσαρμογή του ΠΑΣΟΚ. Κι αυτό γιατί ο Σημίτης και το επιτελείο του υποστηρίζουν ανοιχτά ότι δεν υπάρχει άλλος δρόμος για τη σοσιαλδημοκρατία από την προσαρμογή στον "σύγχρονο διεθνοποιημένο καπιταλισμό".

Ο Σημίτης έβαλε πολύ καθαρά το τι σημαίνει αυτή η προσαρμογή, όταν είπε στο Συνέδριο *"αριστερή πολιτική είναι να μάχεσαι για να διευκολύνεις την οικονομία μέσα στην παγκόσμια αγορά... αριστερή πολιτική δεν είναι να δίνεις μάχη οπισθοφυλακών για να υπερασπίσεις "κεκτημένα" μιας εποχής που ανεπιστρεπτι παρήλθε"*.

Η εξέλιξη του ΠΑΣΟΚ από τότε που κέδισε τις εκλογές με το σύνθημα "στις 18 Σοσιαλισμός" μέχρι σήμερα, δεν είναι ευθύγραμμη. Πέρασε μέσα από δεξιές προσαρμογές του ίδιου του Παπανδρέου και με συγκρούσεις και διαγραφές από το κόμμα για όποιον διαφωνούσε. Αυτή η πορεία έστρωσε και το δρόμο στον Σημίτη.

Τα πιστεύω των σοσιαλδημοκρατικών κομμάτων και του Αντρέα Παπανδρέου όταν έφτιαχνε το ΠΑΣΟΚ, ήταν η δυνατότητα να μεταρρυθμίσουν τον καπιταλισμό. Ο Παπανδρέου, ο Μιτεράν, ο Γκονζάλες, ακόμα και στις αρχές του '80, είχαν την αφέλεια ή την αισιοδοξία να πιστεύουν ότι μπορούσαν να ελέγξουν την οικονομική κρίση και να εξασφαλίσουν μια ομαλή πορεία και στην οικονομία και στην κοινωνία.

Ακόμα και το 1985 όταν έβαλε τον Σημίτη να προχωρήσει στο σταθεροποιητικό πρόγραμμα, αυτή η στροφή εμφανίστηκε σαν κάτι προσωρινό, ότι η ελληνική οικονομία μετά από λίγο θα έβγαινε από την κρίση. Στην πραγματικότητα, ούτε οι εξελίξεις στην Ελλάδα, ούτε οι διεθνείς εξελίξεις άφηναν τέτοιες ελπίδες.

Η κατάρρευση του κρατικού καπιταλισμού μετά το '89, ήταν το σημείο καμπής για μια στροφή 180 μοιρών για όλα τα σοσιαλδημοκρατικά κόμματα και για το ΠΑΣΟΚ.

Από τότε, οι σοσιαλδημοκράτες θυμήθηκαν τη διεθνοποίηση του καπιταλισμού που δεν άφηνε κανέναν να ξεφύγει από τη μέγγενή του. Για να επιβεβαιώσει και πολιτικά αυτή την στροφή, το φθινόπωρο του 1989 το ΠΑΣΟΚ σχηματίζει από κοινού κυβέρνηση με τη ΝΔ, τη λεγόμενη Οικουμενική.

Ετσι, φτάνει η καινούργια κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ το '93, με πρωθυπουργό τον Αντρέα Παπανδρέου, να παίρνει πίσω τις μεταρρυθμίσεις που το ίδιο είχε κάνει και να κατηγορεί τον Σημίτη ότι καθυστερεί την ιδιωτικοποίηση των ναυπηγείων του Σκαραμαγκά.

Ολη αυτή η δεξιόστροφη πορεία δεν πέρασε χωρίς εσωτερικές αντιστάσεις. Είναι λάθος η εξήγηση ότι ο "χαρισματικός ηγέτης" τα έλεγχε όλα. Το '85 η διάσπαση ήταν κάθετη από την κορυφή μέχρι τη βάση. Απ' αυτή βγήκε σαν αριστερή αντιπολίτευση η ΣΣΕΚ με ηγεσία αριστερούς συνδικαλιστές και το Σοσιαλιστικό Κόμμα με τον Αρσένη. Ομως, μετά το '89 όλοι πήγαν πίσω στο ΠΑΣΟΚ. Προσαρμόστηκαν κι αυτοί στην άποψη ότι ο καπιταλισμός είναι πιο δυνατός από τα σοσιαλδημοκρατικά προγράμματα του παρελθόντος.

Σ' αυτό βοήθησε και το ΚΚΕ που δεν υποστήριζε τίποτα το διαφορετικό και γι' αυτό δεν μπόρεσε ποτέ να είναι η εναλλακτική λύση και προοπτική γι' αυτούς που έσπαγαν από το ΠΑΣΟΚ.

Η διαφορά του Σημίτη με τον Παπανδρέου και με αυτούς που εμφανίστηκαν σαν συνεχιστές του στο Συνέδριο, είναι ότι οργανώνει και διατυπώνει πολύ πιο απροκάλυπτα αυτή την στροφή. Υποστηρίζει ότι σήμερα πια η αριστερά πρέπει να προσαρμοστεί στον καπιταλισμό και όχι να προσπαθήσει να τον προσαρμόσει στις ιδέες της και στα οράματά της για μια πιο ανθρώπινη κοινωνία.

Για την παραδοσιακή σοσιαλδημοκρατία, η λιτότητα ήταν μια δυσάρεστη παρένθεση που οι εργάτες έπρεπε να ανεχτούν για να ξαναμπούν στο δρόμο των μεταρρυθμίσεων και των κατακτήσεων. Για τους "εκσυγχρονιστές" σαν τον Σημίτη και τον Μπλερ, η μόνη προοπτική είναι οι αρνητικές "μεταρρυθμίσεις", οι οποίες ξηλώνουν κάθε τι που εμποδίζει τη "διεθνή ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων" μέσα σ' ένα κόσμο "χωρίς έλεος".

Η απάντηση στον Σημίτη είναι σίγουρο ότι δεν θα έρθει μέσα από το ΠΑΣΟΚ. Η προσαρμογή της παλιάς φρουράς και η συναλλαγή της για κάποιες καρέκλες ήταν ακαριαία μετά το Συνέδριο.

Τα πάντα θα κριθούν από την αντίσταση του εργατικού κινήματος. Οι καπιταλιστές, μετά την αρχική ικανοποίηση για τη νίκη του Σημίτη, θυμήθηκαν πολύ γρήγορα ότι "οι ρυθμοί του κυβερνητικού έργου πρέπει να επιταχυνθούν". Ολο το προηγούμενο διάστημα ο Σημίτης μπορεί να κατατρόπωσε τους εσωκομματικούς του αντιπάλους, αλλά αναγκάστηκε πολλές φορές να συμβιβαστεί για να αποφύγει απεργίες. Πόσο θα αλλάξει αυτή η εικόνα το επόμενο διάστημα;

Ο ΣΕΒ και οι διεθνείς οργανισμοί (ΔΝΤ, ΟΟΣΑ, Ε.Ε.) πιέζουν και η κυβέρνηση σίγουρα θα προσπαθήσει να επιταχύνει την υλοποίηση αντεργατικών μέτρων. Ο στόχος για παραπέρα μείωση του δημόσιου ελλείματος σημαίνει νέες περικοπές, 900 δις, στον προϋπολογισμό.

Η αναβάθμιση του Πρωτόπαπα και πίσω του όλων των "ρεαλιστών" της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας που οργάνωσαν τους συμβιβασμούς της προηγούμενης περιόδου, δείχνει ότι ο Σημίτης ελπίζει να περάσει με τη βοήθειά τους και τον επόμενο γύρο.

Οπως είδαμε, όμως, και το προηγούμενο διάστημα, ακόμα και οι πιο συμβιβαστικές συνδικαλιστικές ηγεσίες συχνά αναγκάστηκαν να τρέξουν να μπουν μπροστά στην εργατική αγανάκτηση για να την συγκρατήσουν. Πρέπει να προετοιμαζόμαστε να δώσουμε πολλές μάχες για να βοηθήσουμε το θυμό των εργατών να ξεσπάσει και να δώσει ένα μάθημα στους υπουργούς που βιάζονται να επιταχύνουν.

Τέτοιες μάχες δεν δίνονται μόνο συνδικαλιστικά. Χρειάζονται καθαρή εναλλακτική προοπτική. Σήμερα η επιλογή μπαίνει πιο πιεστικά. Είναι η επιλογή ότι οι ρεφορμιστές έχουν άδικο και οι επαναστάτες έχουν δίκιο. Οτι οι απόψεις για "καπιταλισμό με ανθρώπινο πρόσωπο" καταλήγουν σε διαχείριση της βαρβαρότητας, ενώ η δύναμη βρίσκεται στην εργατική τάξη, που όχι μόνο αντιστέκεται, αλλά έχει και καθαρές ιδέες. Σε μια εργατική τάξη που πιστεύει ότι η ίδια μπορεί να κτίσει έναν άλλο κόσμο, σοσιαλιστικό.

Ο ρόλος μας σ' αυτές τις ιδέες και σ' αυτές τις μάχες είναι πολύ κρίσιμος.

■

Τα ψέματα για την ανεργία

Οπως σε όλη την Ευρώπη, έτσι και εδώ, η ανεργία έχει εξελιχθεί στο "νούμερο ένα" πρόβλημα για την εργατική τάξη. Μέσα στην πενταετία 1990-1995 ο αριθμός των ανέργων αυξήθηκε, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία, πάνω από 50%: από τις 280 το 1990 στις 425 χιλιάδες το 1995. Τα οικονομικά επιτελεία προβλέπουν ότι αυτή η καταστροφική άνοδος θα επιταχυνθεί τα επόμενα χρόνια: μέχρι το 2000, υπολογίζουν, ότι θα έχουν χαθεί 300 χιλιάδες ακόμα θέσεις εργασίας. Από το 10.1%, που είναι σήμερα, το ποσοστό ανεργίας θα τιναχτεί πάνω από το 15%! Αυτή την τραγική προοπτική υπόσχεται να αντιμετωπίσει το νομοσχέδιο "για την ανεργία", που κατάθεσε στην Βουλή στην αρχή του καλοκαιριού, ο υπουργός Εργασίας Ευάγγελος Γιαννόπουλος. Ομως, τα μέτρα που προτείνει, μόνο λύση δεν πρόκειται να φέρουν στο πρόβλημα της ανεργίας. Αντίθετα, ανοίγουν το δρόμο για νέες επιθέσεις ενάντια στην εργατική τάξη.

Χιλιάδες εργαζόμενοι έμειναν άνεργοι στην Πάτρα μετά το κλείσιμο της Πειραϊκής Πατραϊκής

Ασπιρίνες

Το φάρμακο που προτείνει ο Γιαννόπουλος για την ανεργία είναι η επιδότηση των βιομηχάνων! Το Υπουργείο Εργασίας θα επιδοτεί, από τον προϋπολογισμό του ΟΑΕΔ, για 18 μήνες τα μεροκάματα των ανέργων που θα είναι εφοδιασμένοι με την "κάρτα ανεργίας". Ο Γιαννόπουλος υποστηρίζει ότι τα μέτρα αυτά θα προσφέρουν μια άμεση ανάσα στο πρόβλημα της ανεργίας, γιατί θα ανοίξουν το δρόμο προς την απασχόληση για χιλιάδες εργαζόμενους.
Στην πραγματικότητα, όμως, αυτοί που θα βρούν δουλιά με βάση την "κάρτα" του Γιαννόπουλου θα είναι κυριολεκτικά μετρημένοι στα δάχτυλα. Αλλά και για αυτούς, η απασχόληση δεν θα είναι μόνιμη: Η επιδότηση των 18 μηνών θα σπρώχνει τους εργοδότες να "ανανεώνουν", συνεχώς το λιγότερο εξειδικευμένο προσωπικό.
Η Ελλάδα έχει το μεγαλύτερο ποσοστό (52%) των μακροχρόνια άνεργων στην Ευρώπη. Από τις πεντακόσιες χιλιάδες άνεργους, οι διακόσιες έχουν να δουλέψουν πάνω από ένα χρόνο! Τα μέτρα του Υπουργείου Εργασίας, που ανακυκλώνουν ένα μέρος της ανεργίας είναι, στην καλύτερη περίπτωση, για τους εργάτες σταγόνα στον ωκεανό.
Αντίθετα, το νομοσχέδιο είναι γεμάτο δώρα για τους καπιταλιστές. Τα αφεντικά δεν θα τσεπώσουν απλά τα χρήματα του ΟΑΕΔ, αλλά είναι βέβαιο ότι θα προσπαθήσουν να αξιοποιήσουν το "χαμηλό κόστος εργασίας" των επιδοτούμενων άνεργων-εργατών για να εκβιάσουν ολόκληρη την εργατική τάξη να αποδεχτεί ακόμα μικρότερα μεροκάματα, για να σπάσουν τις συλλογικές συμβάσεις και τα κατώτατα μεροκάματα. Το ίδιο το νομοσχέδιο αφήνει, στην πραγματικότητα, την πόρτα ορθάνοιχτη για τέτοιες επιθέσεις.
Ο Γιαννόπουλος επαναλαμβάνει σήμερα, για άλλη μια φορά, όλα τα αντιδραστικά επιχειρήματα των καπιταλιστών: η ανεργία, λέει, διογκώνεται από το "υψηλό εργατικό κόστος" που γίνεται εμπόδιο για νέες προσλήψεις.
Είναι τα ίδια κάλπικα επιχειρήματα που ακούμε, την τελευταία περίοδο, από τον Σιράκ, τον Κολ και τους υπόλοιπους δεξιούς ηγέτες των χωρών της Ευρωπαϊκής Ενωσης: για να αντιμετωπίσουμε την ανεργία χρειάζονται "παραχωρήσεις", "θυσίες".

Τα "υψηλά μεροκάματα" δεν φέρνουν την ανεργία

Ομως, αυτές οι παραχωρήσεις πουθενά δεν κατάφεραν να σταματήσουν την ανεργία.
Στην Γαλλία, πέρσι, ο πρόεδρος Σιράκ υποσχόταν 700.000 νέες θέσεις εργασίας μέχρι το τέλος του '96, αν οι εργάτες αποδέχονταν το πρόγραμμα λιτότητας των αφεντικών. "Ο πραγματικός αριθμός των νέων θέσεων εργασίας", αναγκάζεται να παραδεχτεί ακόμα και η καθόλου φιλεργατική Καθημερινή, "μέχρι σήμερα είναι 40.000". Αλλά και αυτό ακόμα το νούμερο είναι απατηλό: στην πραγματικότητα η ανεργία στη Γαλλία συνολικά αυξήθηκε, αντί να μειωθεί, αφού "παράλληλα οι υφιστάμενες θέσεις (εργασίας) εξαφανίζονται".
Στην Γερμανία ο καγκελάριος Κολ υποσχέθηκε τον περασμένο Γενάρη 2 εκατομμύρια νέες θέσεις, μέχρι το 2000, αν τα συνδικάτα αποδεχτούν τις "θυσίες" του "συμβόλαιου για την απασχόληση". Οι ηγέτες των συνδικάτων έτρεξαν να υπογράψουν. Τώρα, οι "ειδικοί" -οι ίδιοι οι οικονομολόγοι των καπιταλιστών- παραδέχονται ότι ο Κολ τους εξαπάτησε: "Οι αναλυτές εργασιακών θεμάτων",

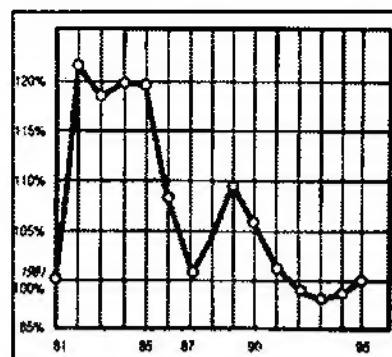
γράφει η Καθημερινή, "εκφράζουν σοβαρές αμφιβολίες για το εάν ο καγκελάριος Χέλμουτ Κολ μπορεί έστω και να προσεγγίσει τον στόχο του".
Τα στοιχεία της τελευταίας πενταετίας δείχνουν, ανάγλυφα, πόσο ψεύτικη είναι η σύνδεση της ανεργίας με το "κόστος εργασίας": το "εργατικό κόστος" πέφτει στην Ελλάδα ασταμάτητα από το 1990. Αντί να πέφτει, όμως, η ανεργία, ανεβαίνει! Σήμερα το "κόστος εργασίας" βρίσκεται στα επίπεδα του '82 και το πραγματικό κατώτατο μεροκάματο στα επίπεδα του '81, οι άνεργοι, όμως, είναι 5 φορές περισσότεροι από όσοι ήταν τότε.
Η πτώση των μισθών σπρώχνει πολλούς εργαζόμενους να κυνηγάνε τις υπερωρίες ή δεύτερη δουλειά. Για τους εργοδότες αυτός είναι πιο φτηνός τρόπος να καλύψουν τις ανάγκες τους, παρά να προσλάβουν νέο προσωπικό. Στην πράξη, τα φτηνά μεροκάματα μεγαλώνουν την ανεργία.
Την ανεργία δεν την φέρνουν τα "υψηλά μεροκάματα". Την φέρνουν οι καπιταλιστές. Στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ενωσης (ΕΕ), όπου ο "οικονομικά ενεργός" πληθυσμός ξεπερνάει τα 200 εκατομμύρια, οι καπιταλιστές δημιούργησαν μέσα στην τελευταία εικοσαετία όλες και όλες 800 χιλιάδες νέες θέσεις εργασίας! Ούτε 4 νέες θέσεις για κάθε χίλιους εργαζόμενους! Δεν είναι καθόλου παράξενο ότι οι άνεργοι, στην ΕΕ, ξεπερνάνε σήμερα τα 20 εκατομμύρια.

Κρίση

Η ανεργία φουντώνει, πολύ απλά, γιατί οι καπιταλιστές έχουν, εδώ και πολλά χρόνια πρακτικά, σταματήσει να κάνουν επενδύσεις.
Ο Καρλ Μαρξ είχε, από τον προηγούμενο αιώνα, δείξει πως η ίδια η λειτουργία του καπιταλισμού οδηγεί, αργά ή γρήγορα, αναπόφευκτα τους καπιταλιστές σε αυτό το σημείο. Το τυφλό κυνήγι του κέρδους, έλεγε, οδηγεί την οικονομία με μαθηματική ακρίβεια σε κρίση: οι καπιταλιστές γίνονται όλο και πιο απρόθυμοι να φτιάξουν νέα εργοστάσια ενώ την ίδια στιγμή οι πιο αδύναμες επιχειρήσεις οδηγούνται στην χρεωκοπία και κλείνουν.
Για να αντιμετωπίσουν τις πιέσεις της κρίσης οι καπιταλιστές ζητάνε από τους εργάτες "θυσίες" για να κάνουν την οικονομία τους πιο "ανταγωνιστική". Ομως το μόνο που καταφέρνουν είναι να συμπαρασύρουν και τους ανταγωνιστές τους σε ένα γύρο παρόμοιων επιθέσεων που διαβρώνουν ξανά την "ανταγωνιστικότητα". Οι "θυσίες" δεν φέρνουν ούτε την ανάκαμψη, ούτε την απασχόληση: το μόνο που φέρνουν είναι νέες θυσίες.
Την ίδια ώρα που ο Γιαννόπουλος παριστάνει τον "προστάτη" των ανέργων στην διπλανή πόρτα της κυβέρνησης ο Παπαδόπουλος και ο Παπαντωνίου ετοιμάζουν πυρετωδώς το επόμενο χτύπημα: για κάθε τρεις εργαζόμενους που θα αποχωρούν από το δημόσιο θα προσλαμβάνεται μόνο ένας!

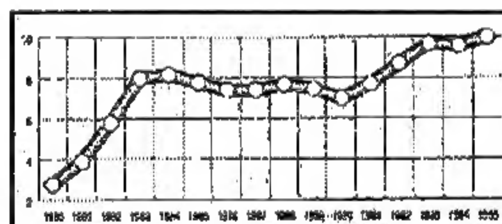
Αντίσταση

Μόνο η αντίσταση των εργατών μπορεί να σταματήσει αυτόν τον κατήφορο. Στην Γαλλία, η μόνη περίοδος που η ανεργία σταμάτησε να ανεβαίνει ήταν η περίοδος της εξέγερσης του Νοέμβρη και του Δεκέμβρη του '95. Το απεργιακό κύμα -το μεγαλύτερο που έχει ζήσει η Γαλλία εδώ και 20 χρόνια- έκοψε ξαφνικά για βδομάδες κάθε διάθεση των καπιταλιστών για απολύσεις, για επιθέσεις που θα μπορούσαν να ξεσηκώσουν ξανά τους εργάτες. Ο φόβος μήπως οι απεργίες εξαπλωθούν στον ιδιωτικό τομέα πάγωσε τις απολύσεις.
Οι εργάτες έχουν τη δύναμη να απαντήσουν στην ανεργία. Οι εργάτες, μπορούν, με τις κινητοποιήσεις τους ενάντια στις ιδιωτικοποιήσεις και τα κλεισίματα, να σταματήσουν εδώ και τώρα τις απολύσεις. Τα παραδείγματα είναι πάρα πολλά: πέρσι, οι εργαζόμενοι στον Σκαραμαγκά έδιωξαν άγρια τους ιδιώτες-υποψήφιους αγοραστές που ήθελαν να κάνουν "αυτοψία" στο ναυπηγείο. Εκείνη τη φορά, η ιδιωτικοποίηση ναυάγησε.
Αυτό που κάνει την εργατική τάξη δυνατή, είναι η συλλογικότητα, είναι η ενότητα. Οι καπιταλιστές προσπαθούν με κάθε τρόπο να σπάσουν αυτή την ενότητα, να μας διασπάσουν, να στρέψουν το ένα κομμάτι ενάντια στο άλλο. Προσπαθούν να μας πείσουν ότι η ανεργία οφείλεται στους "λαθρο"μετανάστες, που παίρνουν τις δουλειές. Είναι ψέμματα.
Οι μετανάστες είναι κομμάτι της εργατικής τάξης. Η παρουσία τους μπορεί

Η εξέλιξη του πραγματικού κατώτατου μισθού 1981-1995

να κάνει το εργατικό κίνημα πιο δυνατό.
Η πάλη ενάντια στην ανεργία είναι συνυφασμένη με την πάλη ενάντια στον ρατσισμό, με την πάλη για την νομιμοποίηση όλων των μεταναστών.
Η απάντηση στην ανεργία δεν είναι ούτε οι απελάσεις, ούτε η "ανακύκλωση" του Γιαννόπουλου: είναι η μείωση του ωράριου και οι μαζικές προσλήψεις. Τα νοσοκομεία, τα σχολεία, οι παιδικοί σταθμοί, οι συγκοινωνίες, έχουν τρομαχτικές ελλείψεις προσωπικού.
Η μείωση του ωράριου εργασίας σε 35 ώρες, σύμφωνα με τους υπολογισμούς της ΓΣΕΕ, θα δημιουργούσε 330 χιλιάδες θέσεις εργασίας -θα μπορούσε,δηλαδή, εδώ και τώρα να απορροφήσει τα 3/4 των ανέργων.
Τα συνδικάτα πρέπει να πάρουν τον αγώνα ενάντια στην ανεργία στα χέρια τους. Το οργανωμένο εργατικό κίνημα είναι αυτό που μπορεί να ενώσει τους αδιόριστους, τους άνεργους, τους μετανάστες και να χτίσει ένα δυνατό μέτωπο, ικανό όχι μόνο να αποκρούσει τα νέα αντεργατικά μέτρα της κυβέρνησης

Η εξέλιξη της ανεργίας την δεκαπενταετία 1980 - 1995

αλλά και να δώσει τέλος στις ιδιωτικοποιήσεις και τα κλεισίματα, να σπάσει το πάγωμα των προσλήψεων στο δημόσιο και να επιβάλλει το 35ωρο και αυξήσεις στα μεροκάματα, ώστε να χτυπηθεί η ανεργία.

ΕΝΙΑΙΟ ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΟ
Οι πρώτες απεργίες

Η πρόταση της κυβέρνησης για το νέο "ενιαίο" μισθολόγιο των δημόσιων υπάλληλων, παρουσιάστηκε στον τύπο με ψεύτικα πρωτοσέλιδα όπως "αυξήσεις από 33.000 ως 134.000 το μήνα στους εργαζόμενους στο Δημόσιο". Ομως, η αλήθεια είναι ότι πρόκειται για ένα μισθολόγιο νέας λιτότητας. Δεν έχει καμμιά σχέση με το ενιαίο μισθολόγιο του 1984 που σήμαινε αυξήσεις, αλλά απλά χρησιμοποιεί παραπλανητικά το ίδιο όνομα.

Το νέο μισθολόγιο των δημόσιων υπάλληλων μειώνει, αντί να αυξάνει τους μισθούς, ιδιαίτερα των πρωτοδιόριστων σε όλο το Δημόσιο.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της ΟΛΜΕ, το 70% των καθηγητών θα έχουν μειωμένο μισθό, αφού η κατάργηση των επιδομάτων που υπήρχαν (τρίμηνα, επίδομα βιβλιοθήκης) δεν αντισταθμίζονται. Ο πρωτοδιόριστος καθηγητής χάνει 14.000 δρχ το μήνα και ο πρωτοδιόριστος δάσκαλος 17.000 (μικτά). Το ίδιο συμβαίνει και σε άλλους κλάδους, όπως το ΙΚΑ, τους Δήμους, τα νοσοκομεία, ενώ υπάρχουν και εξωφρενικά παραδείγματα όπως οι διοικητικοί υπάλληλοι των δικαστηρίων και οι εργαζόμενοι στο ΚΕΠΥΟ (υπ. Οικονομικών) που, αν χάσουν όλα τα επιδόματα που τώρα έχουν, θα βρεθούν με μια τεράστια μείωση μισθού της τάξης των 50-90.000 δρχ το μήνα!

Κι όμως, τα επιτελεία της κυβέρνησης έχουν το θράσος να μιλάνε για "αυξήσεις". Προφανώς ξεχνάνε να λογαριάσουν ότι όλοι οι κλάδοι έχουν κερδίσει με τους αγώνες τους επιδόματα που οι εργαζόμενοι τα θεωρούν κομμάτι του μισθού τους.

Η πρωτιά ανήκει στους καθηγητές, που με την απεργία στις εξετάσεις του '88 κέρδισαν τα τρίμηνα, ανοίγοντας το δρόμο και σε άλλους κλάδους να ξεφύγουν από ένα ενιαίο μισθολόγιο που η συνεχής λιτότητα είχε μετατρέψει σε "ενιαίο φτωχολόγιο".

Ομως, τα τελευταία 2 χρόνια η διεκδίκηση αυξήσεων μέσω επιδομάτων έγινε ο μόνιμος τρόπος παράκαμψης της εισοδηματικής πολιτικής. Μια σειρά κλάδοι εργαζόμενων στο δημόσιο διεκδίκησαν αυξήσεις και τις πήραν. Ηταν μια τακτική συμβιβασμού της κυβέρνησης με τις ηγεσίες των συνδικάτων για να μην ενωθούν τα πυρά όλων των εργαζόμενων ενάντια στην εισοδηματική πολιτική.

Τρύπες

Οι ταχτικές των επιδομάτων σαν αναγνώριση κάποιας "ιδιαιτερότητας" με βάση την οποία οι εργαζόμενοι σε διάφορους κλάδους του δημόσιου κέρδιζαν αυξήσεις, ενώ ξεκίνησε από την μεριά της κυβέρνησης σαν προσπάθεια σαλαμοποίησης των εργαζόμενων πολύ γρήγορα κατέληξε στο αντίθετο. Επιδόματα που κέρδιζε ένας κλάδος, τα διεκδικούσαν και άλλοι κλάδοι και μετά από λίγο τα έπαιρναν.

Το 18χίλιαρο επεκτάθηκε με αγώνες σε όλο το δημόσιο. Το επίδομα παραγωγικότητας, από το ΙΚΑ επεκτάθηκε σε όλα τα υπουργεία. Στο υπουργείο Γεωργίας το κέρδισαν με απεργία διαρκείας πρόσφατα, αφού ο Παπαδόπουλος είχε ανακοινώσει την πρόθεση της κυβέρνησης να καταργήσει τα επιδόματα. Ολοι διεκδίκησαν και πήραν αυξήσεις στα υπάρχοντα επιδόματα (εκπαιδευτικοί, ΟΤΑ κλπ).

Μ' αυτό τον τρόπο οι εργαζόμενοι στο Δημόσιο άνοιγαν "τρύπες" στην εισοδηματική πολιτική.

Σ' αυτό ακριβώς θέλει να βάλει τέρμα η κυβέρνηση. Το πόσο ψεύτικοι είναι οι ισχυρισμοί, ότι με την εφαρμογή του ενιαίου οι αυξήσεις θα είναι μεγαλύτερες, φαίνεται και από το ποιο είναι το συνολικό κόστος εφαρμογής του νέου μισθολόγιου.

Οι εκτιμήσεις είναι ότι η εφαρμογή του νέου μισθολόγιου θα κοστίσει 140 δις. Αν πάρουμε υπ' όψη ότι το συνολικό ποσό προϋπολογισμού του '96 για μισθούς και συντάξεις των δημόσιων υπάλληλων είναι 2.190 δις τότε όλη η συνολική αύξηση είναι κάτω από 7%, δηλαδή περίπου 3,5% το χρόνο, εάν η εφαρμογή πάρει δυο χρόνια. Αυτό αντιστοιχεί ούτε καν στον προβλεπόμενο πληθωρισμό για το 1997 και το 1998. Η κοροϊδία της κυβέρνησης είναι πιο ξεκάθαρη αν τη συγκρίνει κανείς με το νέο γύρο εξοπλισμών που θα στοιχίσει 3.000 δις, ποσό που θα αντιστοιχούσε σε αυξήσεις γύρω στο 150% των μισθών και των συντάξεων για όλους τους δημόσιους υπάλληλους.

Με απεργία διαρκείας οι υπάλληλοι του Υπουργείου Γεωργίας ανάγκασαν την κυβέρνηση να τους δώσει τα επιδόματα που είχε υποσχεθεί

Απεργίες

Οι εξαγγελίες της νέας λιτότητας συνάντησαν γρήγορα αντιδράσεις. Οι υπάλληλοι του υπουργείου Γεωργίας που έκαναν απεργια διαρκείας, κέρδισαν. Το ίδιο και οι μηχανικοί του δημόσιου, οι γιατροί και οι νοσοκομειακοί, οι υπάλληλοι του υπουργείου Παιδείας. Η κυβέρνηση αναγκάστηκε να δώσει ξανα αυξήσεις μέσω των επιδομάτων στους κλάδους που βγήκαν σε απεργία αφήνοντας στην άκρη τις εξαγγελίες για κόψιμο των επιδομάτων.

Σε όλους τους κλάδους του δημόσιου πολύ γρήγορα το νέο μισθολόγιο χαρακτηριστηκε νέα λιτότητα. Η ΟΛΜΕ κάλεσε Γενική Συνέλευση ενημέρωσης των καθηγητών και χαρακτήρισε απαράδεκτη την κατάργηση των τριμήνων. Μια σειρά κλάδοι, οι εφοριακοί, οι διοικητικοί υπάλληλοι των δικαστηρίων, οι μηχανικοί, ζητούν ήδη εξαίρεση. Πολλά σωματεία σε χώρους που θα χτυπηθούν ιδιαίτερα, αν καταργηθούν τα επιδόματα, ψάχνουν φόρμουλες για να τα ξαναπάρουν.

Η ΑΔΕΔΥ απορρίπτει το μισθολόγιο και ζητά 180.000 κατώτατο μισθό. Είναι σίγουρο ότι το νέο μισθολόγιο θα ξεσηκώσει θύελλα αντιδράσεων τον Σεπτέμβρη.

Οι κλάδοι που δεν περίμεναν αλλά βγήκαν σε απεργία, διεκδίκησαν και κέρδισαν τώρα, δείχνουν ότι η δύναμη είναι με τη δικιά μας μεριά. Το νέο μισθολόγιο δεν αντιμετωπίζεται με διεκδικήσεις "εξαιρέσεων" κάθε κλάδου χωριστά.

Εχουμε τη δύναμη να χαλάσουμε τα σχέδια της κυβέρνησης και αυτή τη δύναμη χρειάζεται να τη συντονίσουμε. Είναι καιρός οι δυνατοί κλάδοι να βγουν μπροστά και να σπάσουν την εισοδηματική πολιτική κερδίζοντας μεγαλύτερες αυξήσεις.

Τη χρονιά που πέρασε, έβαλαν οι καθηγητές το αίτημά τους για 220.000 κατώτατο μισθό και βρήκαν σε όλους τους χώρους μεγάλη ανταπόκριση.

Εχει έρθει η ώρα το αίτημα αυτό να γενικευτεί γιατί είναι η μόνη ρεαλιστική, για τις ανάγκες μας, πρόταση. Οι καθηγητές μπορούν να είναι ξανά ο κλάδος που θα βγει μπροστά ανοίγοντας και φέτος τη μάχη των αυξήσεων. Κατώτατος μισθός στο δημόσιο 220.000 σημαίνει διεκδίκηση πραγματικών αυξήσεων εδώ και τώρα για να ζούμε από το μισθό μας, σημαίνει μια προοπτική που μπορεί να ενώσει όλους τους κλάδους ενάντια στη λιτότητα.

ΚΥΠΡΟΣ

Ποιός θα πληρώσει τα βάρη;

Την ίδια ώρα που ο δεξιός πρόεδρος Κληρίδης συνομιλούσε με τον Κλίντον στη Νέα Υόρκη για την "ανάγκη διασφάλισης της ειρήνης στην περιοχή", πίσω στην Κύπρο η κυβέρνηση και τα ΜΜΕ κλιμάκωναν ένα έντονο ψυχροπολεμικό κλίμα. Τα ελληνικά F-16 σφύριζαν πάνω από τη Λευκωσία σε μια επίδειξη στρατιωτικής ισχύος του "ενιαίου αμυντικού δόγματος". Ο υπουργός Αμυνας Ηλιάδης και ο αρχηγός της Εθνικής Φρουράς έκαναν αλλεπάλληλες δηλώσεις "ότι οι Τούρκοι θα μετανιώσουν αν αμφισβητήσουν την κυριαρχία μας". Ο στρατός βρισκόταν σε κατάσταση επιφυλακής.

Πριν λίγο καιρό ο Κληρίδης επιχείρησε να εμφανιστεί σαν υπερασπιστής της ειρήνης, προτείνοντας απόσυρση των τουρκικών στρατευμάτων πίσω από το βουνό Πενταδάκτυλος και των ελληνικών πίσω από το Τρώοδος. Στην πραγματικότητα, τέτοιου τύπου δηλώσεις δεν ήταν παρά μια διπλωματική μανούβρα χωρίς αντίκρυσμα.

Η αλήθεια είναι ότι το "Δόγμα του Ενιαίου Αμυντικού Χώρου" που επεξεργάστηκαν ο Κληρίδης με τον Αρσένη, έχει αναβαθμίσει την αντιπαράθεση στο νησί. Οχι μόνο δεν ενδιαφέρεται για την ειρήνη, αλλά αντίθετα, όπως και στην Ελλάδα, η κυβέρνηση αυξάνει ραγδαία τους εξοπλισμούς.

Πριν την εφαρμογή του "νέου δόγματος", το 1993 οι στρατιωτικές δαπάνες αποτελούσαν το 7,6% του ΑΕΠ, το μεγαλύτερο στην Ευρώπη μ' εξαίρεση τη Γιουγκοσλαβία. Τον ίδιο χρόνο οι δαπάνες για την Παιδεία ήταν 3,4% και για την Υγεία το 1,7% του ΑΕΠ.

Το "δόγμα" σημαίνει ότι για το 1997 οι στρατιωτικές δαπάνες θα φτάσουν το 15% του ΑΕΠ. Μόνο για τα έργα υποδομής του "δόγματος", δηλαδή για να φτιαχτούν εγκαταστάσεις "υποδοχής" για τα πλοία του ελληνικού Πολεμικού ναυτικού και για τα "προστατευτικά" συστήματα ραντάρ για τα πολεμικά αεροπλάνα, θα ξοδευτούν 290 δισεκατομμύρια δραχμές!

Αυτό συνεπάγεται ότι οι εργαζόμενοι στη νότια Κύπρο θα πληρώνουν περισσότερο από 500 εκατομμύρια δραχμές την ημέρα για εξοπλισμούς, ένα ποσό αστρονομικό για μια χώρα που ο πληθυσμός μόλις υπερβαίνει το μισό εκατομμύριο. Αλλα 500 εκατομμύρια την ημέρα θα δίνουμε μόνο για την αποπληρωμή των τόκων των δανείων για τους προηγούμενους εξοπλισμούς. Στη συζήτηση για τον προϋπολογισμό στη Βουλή, αποκαλύφθηκε ότι η εξυπηρέτηση αυτών των δανείων καταπίνει σχεδόν το 80% από τα κρατικά έσοδα!

Ομως οι συνέπειες των πολεμοκάπηλων "δογμάτων" δεν είναι μόνο οικονομικές. Με αφορμή τη δολοφονία ενός Ελληνοκύπριου φαντάρου που πήγε ν' ανταλλάξει κάποια πράγματα μ' έναν Τουρκοκύπριο στη "νεκρή ζώνη" της Λευκωσίας, οι ακροδεξιοί εθνικιστές βρήκαν την ευκαιρία να ζητήσουν αντίποινα. Ο υπουργός Αμυνας απείλησε με πειθαρχικά μέτρα τους φαντάρους που "δημιουργούν σχέσεις με τους αντίπαλους" στη γραμμή αντιπαράταξης.

Ενας άλλος φαντάρος, ο Γιάννης Καροτσάκης, είχε συλληφθεί πριν λίγους μήνες από τούρκους στρατιώτες στη "νεκρή ζώνη" όπου είχε πάει να συναντηθεί μ'έναν "αντίπαλο". Ο Καροτσάκης απελευθερώθηκε μετά από κράτηση 35 ημερών. Ομως μόλις επέστρεψε στον ελληνοκυπριακό τομέα, τον έβαλαν τιμωρία στο πειθαρχείο για 27 μέρες. Τελικά το στρατοδικείο τον καταδίκασε σε τέσσερις μήνες φυλακή.

Απεργία πείνας των λιμενεργατών της Λάρνακας

μια φρασεολογία που είχε κέντρο την κριτική στις ιδιωτικοποιήσεις, την λιτότητα και την αναβίωση των φασιστών (του "Γριβισμού").

Ομως, το ΑΚΕΛ δεν μπορεί να προσφέρει καμιά προοπτική στους χιλιάδες εργαζόμενους και νεολαίους που πανηγύριζαν το βράδυ των εκλογών στο κέντρο της Λευκωσίας. Αυτό που βάζει σαν στόχο είναι η δημιουργία ενός "μετώπου προοδευτικών και δημοκρατικών δυνάμεων" με την ΕΔΕΚ, το κόμμα του πρώην πρόεδρου Βασιλείου και το ΔΗΚΟ, με προοπτική τις προεδρικές εκλογές του '98. Αυτό σημαίνει ότι η ηγεσία του ΑΚΕΛ πολύ γρήγορα θα προσαρμόσει την τακτική της απέναντι στα αιτήματα που βάζει το εργατικό κίνημα με βάση τα δεξιά της ανοίγματα σε αυτά τα κόμματα. Θα πρέπει να δεχθεί συμβιβασμούς για να κερδίσει τους δεξιούς συμμάχους που θέλει σε αυτό το "μέτωπο".

Η κυβέρνηση σχεδόν ανοιχτά παραδέχθηκε ότι η ποινή στον Καροτσάκη δόθηκε προς παραδειγματισμό των άλλων φαντάρων "για να εμποδίσει την ανάπτυξη σχέσεων στη γραμμή αντιπαράταξης". Σε μια ραδιοφωνική συζήτηση αποκαλύφθηκε ότι 7 ελληνοκύπριοι και 19 Τουρκοκύπριοι έχουν χάσει τη ζωή τους στη νεκρή ζώνη όλα αυτά τα χρόνια.

Δίπλα στη λιτότητα, στις ιδιωτικοποιήσεις, στις περικοπές των κοινωνικών δαπανών η εργατική τάξη στην Κύπρο βρίσκεται αντιμέτωπη με τις επιθέσεις της εθνικιστικής και πολεμοκάπηλης δεξιάς κυβέρνησης. Ομως αυτές οι επιθέσεις δεν μένουν χωρίς απάντηση. Δεν υπάρχει τίποτε πιο ψεύτικο από την εικόνα που καλλιεργούν τα ΜΜΕ ότι δήθεν στην Κύπρο "όλοι είναι συσπειρωμένοι πίσω από την εθνική προσπάθεια".

Ηδη τα πράγματα, μετά τις εκλογές του Μάη, αρχίζουν να "ξαναζεσταίνονται". Οι γιατροί που δουλεύουν στο δημόσιο (π.χ. στα νοσοκομεία) μετά από μια μεγάλη περίοδο αναμονής έχουν εξαγγείλει απεργίες. Η ΠΑΣΥΔΥ (η συνομοσπονδία των εργαζόμενων στον δημόσιο και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα) ανακοίνωσε πρωτοβουλία για τη δημιουργία μετώπου όλων των συνδικάτων ενάντια στις ιδιωτικοποιήσεις που έχει εξαγγείλει η κυβέρνηση σε Τηλεπικοινωνίες, Λιμάνια κλπ. Τον χειμώνα είχαν κατέβει σε κινητοποιήσεις οι λιμενεργάτες και οι καθηγητές. Δεν είναι, λοιπόν, καθόλου σίγουρο ότι η άρχουσα τάξη θα μπορέσει να περάσει, το ίδιο εύκολα με το παρελθόν, ένα νέο γύρο εξοπλισμών.

Οι δυσκολίες για την κυβέρνηση φάνηκαν και από τα αποτελέσματα των εκλογών που είναι μια σαφής ένδειξη ότι ο κόσμος ψήφισε ενάντια στη λιτότητα και τον εθνικισμό. Ο Συναγερμός του Κληρίδη, που είναι το κατ' εξοχήν κόμμα της εθνικοφροσύνης μείωσε τα ποσοστά του, ενώ οι Νέοι Ορίζοντες που συγκροτήθηκαν καθαρά σε εθνικιστική βάση δεν έπιασαν ούτε το 1%. Ακόμα και τ' άλλα κόμματα που απορίπτουν κάθε διαπραγμάτευση με τους Τουρκοκύπριους, το ΔΗΚΟ του Κυπριανού και η ΕΔΕΚ του "σοσιαλιστή" Λυσσαρίδη, είχαν τη μεγαλύτερη πτώση.

Το αριστερό ΑΚΕΛ, ήταν το μοναδικό κόμμα που αύξησε τα ποσοστά του, ήλθε δεύτερο με πολύ μικρή διαφορά από το κόμμα του Κληρίδη. Παρά την "ήπια" αντιπολίτευση στα τρία χρόνια της δεξιάς κυβέρνησης, εμφανίστηκε στην προεκλογική περίοδο με

Αυτό φάνηκε ήδη από την προεκλογική περίοδο, όταν ο γενικός γραμματέας του ΑΚΕΛ, ο Χριστόφιας, δήλωσε ότι "αν το ενιαίο αμυντικό δόγμα συνοδευτεί από μια διακρατική συμφωνία" είναι ετοιμος να το υποστηρίξει. Δεν είναι τυχαίο ακόμα, ότι το ζήτημα της επαναπροσέγγισης με τους Τουρκοκύπριους ήταν τελείως υποβαθμισμένο στην καμπάνια του ΑΚΕΛ. Πώς θα μπορούσε, άλλωστε, να είναι αλλιώς, όταν στις εκλογικές λίστες του κόμματος και σήμερα στην κοινοβουλευτική του ομάδα είναι ο Παπακώστας, ο πρώην αρχηγός της αστυνομίας και γνωστός από τη δράση του ενάντια στους Τουρκοκύπριους στα πογκρόμ του 1963-64.

Αυτή η πολιτική του ΑΚΕΛ δεν συμβαδίζει με την διάθεση του κόσμου. Ολο και περισσότερα κομμάτια των εργατών και της νεολαίας, όχι μόνο δεν θέλουν τον πόλεμο, αλλά αντιστέκονται και στην πολιτική της λιτότητας που σημαίνουν τα "δόγματα" και οι νέοι εξοπλισμοί. Οταν η υπουργός Παιδείας δήλωσε ότι "η ανέγερση της Πανεπιστημιούπολης και της φοιτητικής εστίας θα καθυστερήσει εξ αιτίας των δαπανών για την άμυνα", οι φοιτητές ξεσηκώθηκαν. Το ίδιο φάνηκε και στις αντιδράσεις των εκπαιδευτικών και των άλλων δημοσίων και ημικρατικών υπαλλήλων.

Οι πιέσεις από αυτόν τον κόσμο δεν θα μπαίνουν μόνο προς τη μεριά της κυβέρνησης, αλλά και προς την αντιπολίτευση και τις συνδικαλιστικές ηγεσίες. Δεν είναι καθόλου απίθανο την επόμενη περίοδο να δούμε σημαντικές κινητοποιήσεις και απεργίες.

Ο κόσμος ψάχνει προς τ' αριστερά, πολλοί είναι αυτοί που ψάχνουν αριστερότερα και από το ΑΚΕΛ. Αυτή τη διάθεση τη συναντήσαμε παντού στις εξορμήσεις μας πουλώντας την εφημερίδα μας, την Εργατική Δημοκρατία. Το φύλλο την περίοδο των εκλογών εξαντλήθηκε και αναγκαστήκαμε να κάνουμε δεύτερη έκδοση. Οι ευκαιρίες για το χτίσιμο μιας σοσιαλιστικής εργατικής οργάνωσης στη νότια Κύπρο είναι καλύτερες από ποτέ άλλοτε.

"Θέλουμε να μείνουμε εδώ"

Συνέντευξη με τον *Ρόναλντ Μακάρθι*, μέλος της διοίκησης του σωματείου Κλωστοϋφαντουργών Αθήνας και της κοινότητας μεταναστών από τις Φιλιππίνες (KASAPI).

Τι σημαίνει να είσαι μετανάστης στην Ελλάδα;

Οι περισσότεροι μετανάστες δεν έχουμε άδεια παραμονής και εργασίας, είμαστε δηλαδή παράνομοι, σύμφωνα με το ρατσιστικό νόμο που ψήφισε η Νέα Δημοκρατία το φθινόπωρο του '91.

Πολλοί μετανάστες που έρχονται εδώ είναι νόμιμοι. Επειδή όμως ο νόμος συνδέει τους μετανάστες εργάτες με συγκεκριμένο εργοδότη, μπορούμε να χάσουμε αυτή τη νομιμότητα, αν το αφεντικό μας απολύσει. Εξαρτιόμαστε απ' τους εκβιασμούς του κάθε εργοδότη σαν να είμαστε σύγχρονοι σκλάβοι. Στο εργοστάσιο ιματισμού της Αλεξάντερ Φάσιον στην Κω, δουλεύαμε 50 εργάτες από τις Φιλιππίνες. Ζούσαμε τουλάχιστον 5 χρόνια στην Ελλάδα, είχαμε κάνει οικογένεια και φίλους. Οταν μας απέλυσε το αφεντικό χάσαμε όλα μας τα δικαιώματα και τώρα κινδυνεύουμε ν' απελαθούμε.

Απ' την στιγμή που είσαι "παράνομος", "λαθρο"μετανάστης όπως μας βάφτισε η Νέα Δημοκρατία, η ζωή σου γίνεται κόλαση. Δεν έχεις στοιχειώδη δικαιώματα.

Τα παιδιά μας που γεννιούνται εδώ δεν τα αναγνωρίζουν. Δεν μας δίνουν ούτε καν πιστοποιητικό γέννησης! Δεν τα δέχονται στα δημόσια σχολεία και στα νηπιαγωγεία.

Ο Ρόναλντ Μακάρθι μιλάει στην εκδήλωση της ΟΣΕ στο Χαλάνδρι ενάντια στην ανεργία και το ρατσισμό

Δεν έχουμε δικαίωμα στην περίθαλψη, ούτε πρόσβαση σε οποιαδήποτε δημόσια υπηρεσία. Δεν έχουμε πολιτικά δικαιώματα ενώ το δικαίωμα της ψήφου το έχουν όσοι αποκτήσουν ελληνική υπηκοότητα. Για να την αποκτήσεις όμως, πρέπει να παντρευτείς με Ελληνίδα και να περάσουν 5 τουλάχιστον χρόνια.

Αφού είμαστε παράνομοι, δεν μας αφήνουν να ταξιδέψουμε στις χώρες μας για να δούμε τους δικούς μας και να ξαναεπιστρέψουμε. Ούτε βέβαια επιτρέπουν στις οικογένειές μας να έρθουν και να εγκατα-

Πρωτομαγιά '96: πανώ του Συνδικάτου Κλωστουφαντουργών Αθήνας

σταθούν μαζί μας στην Ελλάδα. Δεν μπορούμε ούτε να παντρευτούμε μεταξύ μας, είτε με θρησκευτικό είτε με πολιτικό γάμο.

Ζούμε καθημερινά μέσα στην αβεβαιότητα. Η αστυνομία μπορεί να μας απελάσει οποιαδήποτε στιγμή. Δεν είναι μονάχα οι Αλβανοί που συλλαμβάνονται και απελαύνονται. Μονάχα τον τελευταίο χρόνο που είμαι στην Αθήνα, ξέρω ότι έχουν γίνει πάνω από 300 απελάσεις Φιλιππινέζων.

Το τελευταίο διάστημα οι απελάσεις έχουν πολλαπλασιαστεί. Στις αρχές Ιούνη η αστυνομία μπήκε σε σπίτια που έμεναν Φιλιππινέζοι και συνέλαβε 8 άτομα που ακόμα κρατούνται στο Κέντρο Αλλοδαπών στην Αλεξάνδρας. Την ίδια περίοδο μας ειδοποιησαν ότι συνέλαβαν 2 Φιλιππινέζους στη Ρόδο. Ωσπου να πάμε στο αεροδρόμιο του Ελληνικου που θα τους εφερναν, τους είχαν ηδη απελασει πισω στις Φιλιππίνες. Δεν προλαβαμε ουτε τα ονόματά τους να μαθουμε. Εγω, παρολο που είμαι μέλος του ΔΣ του Συνδικατου Κλωστουφαντουργων Αθηνας, φοβάμαι να πάω στο Αλλοδαπων να δω τι εγινε μηπως και με κρατήσουν. Δεν κυκλοφορω πια ουτε με το μηχανάκι μου, μην τυχον και με σταματησουν και μου ζητησουν άδεια παραμονής.

Ταυτόχρονα μας εκμεταλλεύονται άγρια οι εργοδότες μας. Δεν μας δίνουν ολόκληρο το μισθό μας, το ΙΚΑ, τα δώρα, ενώ οι πλούσιοι στην Κηφισιά και στην Πεντέλη μπορούν να εκβιάζουν τις "κοπέλες", όπως τις λένε, που δουλεύουν στα σπίτια τους.

Με λίγα λόγια, ο νόμος της ΝΔ χειροτέρεψε ριζικά τη ζωή μας. Πριν απ' αυτό το νόμο υπήρχαν προβλήματα για τους μετανάστες. Ομως ήταν πολύ πιο εύκολο τόσο να έρθεις, όσο και να δουλέψεις χωρίς την απειλή της απέλασης. Ο νόμος για πρώτη φορά ποινικοποίησε την εργασία χωρίς σχετική άδεια ενώ για να έρθει τώρα κάποιος νόμιμα στην Ελλάδα, χρειάζεται να πληρώσει μισό εκατομμύριο για τη βίζα και τεράστια ποσά επισης για να ανανεωσει την άδειά του.

Το νέο νομοσχέδιο του υπουργείου Εργασιας δεν αλλαζει αυτή την άθλια κατάσταση. Προβλέπει μακροχρονες διαδικασίες και καταγραφή των μεταναστων. Και καταγραφή σημαινει οτι η αστυνομια μπορει να μας συλλαμβανει ακόμα πιο ευκολα, αφου θα έχει όλα τα στοιχεια μας. Το νομοσχέδιο επισης προβλέπει να δοθει κάρτα παραμονης για 1-3 χρόνια, χωρις να διευκρινιζει αν θα την παρουμε ολοι, με τι αντίτιμο θα την αποκτήσουμε, τι θα γίνει μετά τα 3 χρόνια. Με δυο λόγια το νομοσχέδιο το μόνο που νομιμοποιεί, είναι το καθεστώς της "παρανομίας" που ισχύει για τους περισσότερους από μας σήμερα.

Τι κοινές εμπειρίες αγώνων υπάρχουν;

Εμείς, σαν πρώην εργαζόμενοι, στο εργοστάσιο της Αλεξάντερ Φάσιον στην Κω, έχουμε μια μοναδική εμπειρία για το τι σημαίνει ενότητα των εργατών.

Ο εργοδότης μας για να βγάζει περισσότερο κέρδος, συνήθιζε να απολύει μετά από κάποιο χρόνο τους μετανάστες που δούλευαν στο εργοστάσιο. Στην αρχή, δεν ξέραμε ουτε να μιλησουμε ή να γράψουμε στα ελληνικά. Μετά από ενάμισυ χρονο όμως, αρχισαμε τις προσπάθειες να οργανωσουμε τους Φιλιππινέζους εργατες. Οι υπολοιποι εργατες βλεποντας την προσπαθεια μας ήρθαν κοντα μας και ετσι φτιαξαμε σωματειο, τον Σεπτεμβρη του 1993.

Το σωματειο ονομάστηκε "Προοδος" και συμμετειχαν σ' αυτο και οι 240 εργάτες του εργοστασιου. Η πλειοψηφία ηταν ελληνες εργατες, υπήρχαν όμως και 88 Φιλιππινέζοι καθως και αρκετοι Αλβανοί,

Τουρκοι, Πολωνοι και Ρωσο. εργατες Πα ρολες τις διωξεις και τη ρατσιστική τακτ.κη της εργοδοσιας, 4 Φιλιππινεζοι εκλεχτηκαν στο 7μελες Διοικητικο Συμβουλιο του σωματειου και εγω εκλεχτηκα προεδρος Με το σωματειο γιναμε πιο δυνατοι, αρχισαμε να πα.ρνουμε καλυτερους μισθους, αδειες δωρα που μεχρι τότε το αφεντικο δεν τα παραχωρουσε Τον Οκτωβρη του 94, το αφεντικο αποφασισε ξαφνικα να κλεισει το εργοστασιο και να μας πεταξει στο δρομο.

Μετά την απόλυση μας, μας έλεγαν να μην κανουμε τιποτα γιατι θα κινδυνευαμε ν' απελαθουμε. Εμεις, όμως, παλεψαμε Κάναμε δ.αδηλωσεις και συγκεντρωσεις έξω από την φιλιππινέζ.κη πρεσβεια γ.α μέρες κα. κερδίσαμε τη συμπαράσταση πολλών σωματείων και χιλιάδων εργατων στην Ελλάδα.

Θυμάμαι ότ. συμμετείχαμε στη διαδήλωση των εργατριών της Σεξαπήλ πέρσι το καλοκαιρι και αντιπροσωπεια τους συμμετείχε στις κινητοποιήσεις μας έξω από την πρεσβεία. Θυμάμα. επίσης, ότι με πρωτοβουλία της ΟΣΕ ειχε κυκλοφορήσει ένα κείμενο συμπαράστασης στον αγώνα μας στο οποίο συγκεντρώθηκαν εκατοντάδες υπογραφές από πολλους χώρους, τον Σκαραμαγκά, τη Σεξαπήλ, το νοσοκομείο Αγ Σοφία, το αμαξοστάσιο του ΟΑΣΑ στο Βοτανικό. Αυτό το ψήφισμα ειχε υπογραφεί από τα σωματεια στο νοσοκομείο Ελπίς, τον ΗΛΠΑΠ, τον δήμο Περιστερίου κ.λ.π. Εξαιτίας αυτου του αγώνα καταφέραμε να μεινουμε εδώ.

Η άδεια παραμονης μας έληξε τον Απρίλη του '96 Γι' αυτό ζηταμε τη βοήθεια όλων των οργανωσεων, των πολιτικων κομμάτων και των συνδικάτων για να κερδισουμε την άδεια παραμονής μας και όλα τα δικαιώματά μας

Δεν είνα. μόνο το παράδειγμα της Αλεξάντερ Φάσιον. Η ενότητα των εργατων μπορει να χτιστεί παντου. Οταν ξεκίνησαν οι απελάσεις των Αλβανών πολύς κόσμος αντέδρασε. Οταν έγινε η επιδρομή της αστυνομίας στους τσ.γγάνους υπήρξε μαζική κατακραυγή. Οι πολιτικοί πρόσφυγες από το Ιράκ στην πλατεια Ωδειου πήραν τρεις μήνες παράταση διαμονής λόγω της συμπαράστασης που βρηκαν

Δεν ειναι σωστό ότι οι μετανάστες δεν θέλουν να παλέψουν Σίγουρα φοβουνται πολλες φορες και γι' αυτό τα σωματεια στην Ελλαδα πρεπει να κανουν το πρωτο βημα Αν γινε. αυτό, οι μεταναστες σιγουρα θα ανταποκριθουν. Ο. περισσοτεροι μεταναστες που ερχοντα. εδω, εχουν τεραστ.α πολιτικη εμπε.ρια Εμεις στις Φιλιππινες, παλεψαμε εναντια σ' εναν απο τους πιο σκληρους δ.κτατορες, τον Μαρκος Το ιδιο εκαναν οι εργατες στην Αλβανια και τ.ς άλλες χωρες της Ανατολικής Ευρωπης, της Αμερικης, η της Ασιας

Πριν από 10 χρον.α, ξεκινησαμε να φτιαξουμε το KASAPI, την κοινοτητα των Φιλ.ππ.νέζων μεταναστων στην Ελλαδα Προσπαθησαμε να οργανωσουμε τους Φιλιππινεζους, κανοντας συζητησεις οργανωνοντας εκδρομες και αθλητικες συναντησεις Ταυτοχρονα απευθυνθηκαμε και στις ελληνικές οργανώσεις και στα συνδικατα και βρηκαμε μεγαλη ανταποκριση Το 1986 το KASAPI έγινε νόμιμη οργάνωση.

Το 1988 άνοιξε στην Αθήνα η φιλιππινέζικη πρεσβε.α Ηταν μια ενεργε.α της κυβέρνησης των Φιλιππίνων για να περιορισει τη δράση μας μέσα στους Φιλιππινέζους μετανάστες στην Ελλάδα. Η πρεσβεία προσπαθούσε να τρομοκρατήσει τους μετανάστες, λέγοντάς τους να κρατηθούν μακριά απ' το KASAPI, γιατι τα μέλη του ειναι κομμουνιστες, έχουν σχέσεις με τα συνδικατα, προσπαθούν να προκαλέσουν αναταραχές κλπ. Παρολη αυτή την .δεολογική τρομοκρατία, εμείς συνεχ.σαμε τις προσπάθειές μας Σημερα έχουμε 500 οργανωμένα μέλη, αλλά μπορουμε να κινητοποιούμε πολλούς περισσότερους μετανάστες απ' τ.ς Φιλιππίνες

Ποια η αλληλεγγύη των συνδικάτων για τη νομιμοποίηση;

Το βασικότερο αιτημά μας ειναι η νομ.μοποιηση για όλους τους μετανάστες, ασχετα με τον τρόπο που ηρθαν στην Ελλάδα Και μαζι μ' αυτην, η εξασφαλιση όλων των εργασιακων και πολιτικων μας δικαιωματων, η προσβαση στην εκπα.δευση και τη νοσοκομειακη περιθαλψη, η δυνατοτητα να καλούμε και τις οικογενειές μας εδώ. Μοναχα αν γίνουμε νομιμοι μπορουμε να αποκτησουμε τα στοιχειωδη ανθρωπινα δικαιωματα μας και ταυτοχρονα να παλεψουμε με μεγαλυτερη αυτοπεποιθηση μέσα στα σωματεία με τους έλληνες συναδελφους μας.

Οι περισσότεροι μετανάστες που είμαστε στην Ελλαδα, ζουμε εδώ ολόκληρα χρονια. Τα παιδιά μας γεννιούνται εδω. Πάνω από 1.000 μωρά και μικρά παιδιά Φιλιππινέζων ζουν αυτή την στιγμή εδώ. Θέλουμε να μπορέσουμε να ζήσουμε άφοβα και εμείς και τα παιδιά μας Δεν θέλουμε να γυρίσουμε πίσω στις Φιλιππίνες. Εκεί θα μείνουμε χωρίς δουλειά, θα πρέπει να ξεκινήσουμε ξανά απ'την αρχή τη ζωή μας, ενώ πολλοί από μας θα κινδυνευουν να συλληφθούν ή ακόμα και να δολοφονηθούν απ' τις Αρχές, λόγω της πολιτικής μας δράσης.

Μαζί με τη νομιμοποιηση, ζητάμε να σταματήσουν όλες οι απελάσεις και να καταργηθεί ο ρατσιστικός νόμος της ΝΔ. Είναι πολύ θετικό ότι η ΓΣΕΕ και πολλά άλλα σωματεία έχουν σαν αίτημά τους τη νομιμοποίηση των μεταναστών Αυτό το αίτημα χρειάζεται να γίνει πράξη, να μη μείνει στα λόγια. Πριν λίγες μέρες μίλησα για την ανάγκη της νομιμοποίησης στην συγκέντρωση των εργαζόμενων του ΗΣΑΠ. Η ανταπόκριση ηταν πολύ μεγάλη. Ο κόσμος χειροκροτούσε και το σωματείο έβγαλε ψήφισμα στο οποίο απαιτεί τη νομιμοποίηση και το σταματημα των απελάσεων Αντίστοιχα ψηφισματα έχουν βγάλει προς το παρόν η ΟΛΜΕ, η ΟΜΕ-ΟΤΕ, η ΕΙΝΑΠ και η συνέλευση των καθηγητών της Β' ΕΛΜΕ Δυτ. Αττικής.

Είναι ένα πρώτο βήμα που μπορεί να γενικευτεί. Μπορουμε, επίσης, να διαδηλώσουμε έξω από τη Βουλή όταν θα ψηφίζεται το νομοσχέδιο Μπορουμε να παλέψουμε μαζί με όλα τα συνδικατα, τα κομματα και τις οργανωσεις που ειναι ενάντια στο ρατσισμο Η ΟΣΕ εχει βρεθει ως τωρα πολλές φορες στο πλευρό μας Ειμαστε σιγουροι ότι θα συνεχισει μ' αυτον τον τροπο κα το επόμενο διαστημα Αν ειμαστε ενωμενοι, μπορουμε να νικησουμε!

Η αταξία της "Νέας Τάξης"

Ο νέος τρομακτικός γύρος στον αγώνα δρόμου των εξοπλισμών Ελλάδας - Τουρκίας δείχνει χειροπιαστά πού οδηγεί η αστάθεια του ιμπεριαλιστικού συστήματος σήμερα. Ο *Πάνος Γκαργκάνας* εξηγεί τη δυναμική των ανταγωνισμών.

Το πράσινο φως για ένα νέο γύρο στον αγώνα δρόμου εξοπλισμών Ελλάδας Τουρκίας αναψε η κυβέρνηση Σημίτη, εγκαταλείποντας τις υποσχέσεις για μείωση των πολεμικών δαπανών. Οι εφημερίδες έφεραν στη δημοσιότητα έναν τρομακτικό κατάλογο με απαιτήσεις των Γενικών Επιτελείων για νέους εξοπλισμούς που ξεκινούν από περισσότερα αεροπλάνα, ελικόπτερα και τανκς και φτάνουν μέχρι τα ιπτάμενα ραντάρ, τους πυραύλους και τις "έξυπνες" βόμβες που είδαμε σε δράση, από τη μεριά των αμερικάνων, στον πόλεμο του Περσικού και στη Βοσνία.

Μια πρώτη εκτιμηση για το κόστος αυτού του νέου γυρου κανει λογο για 3.000 δισεκατομμύρια δραχμές στα επομενα 5 χρονια, ενώ ακούστηκαν ακόμα και "αναλυτές" που απαιτούν 1.000 δις κάθε χρόνο μέσα στα επόμενα 25 χρόνια "για να διατηρηθεί η ισορροπια δυναμεων με την Τουρκια".

Προκειται για μια τερατωδη προοπτική Οχι μονο απο την αποψη της τεράστιας οικονομικής σπατάλης, αλλα και σαν κλιμακωση της στρατιωτικης αντιπαραθεσης σε ολόκληρη την περιοχή Δεν ειναι τυχαίο ότι η ανακοινωση του εξοπλιστικου προγράμματος συνδυάστηκε με κινήσεις κλιμάκωσης στο Αιγαιο και εξαπλωση της ελληνοτουρκικής διαμάχης και στην Ανατολική Μεσόγειο και στον Καύκασο.

Η Γουόλ Στρητ Τζέρναλ"έγραφε ότι το Αιγαίο έχει μετραπεί σε "παράδεισο των εμπορων όπλων"

Για το Αιγαίο, εγκαταλείποντας τον διάλογο Πάγκαλου - Γιονενσάι, το ΚΥΣΕΑ εξουσιοδότησε τον Αρσένη σε περίπτωση "θερμού επεισόδιου" με την Τουρκία, να προχωρησει στην υλοποίηση σεναρίων σαν του Λυμπέρη τη νύχτα της Ιμια Ενώ, δηλαδή, τότε η κυβερνηση σταμάτησε στο χείλος του πολέμου έστω την τελευταια στιγμή, τώρα ο Αρσένης έχει την εξουσιοδότηση να φτάσει ακόμα και σε βομβαρδισμό στοχων στα παράλια της Τουρκίας. Με άλλα λόγια, να ανοίξε. την πόρτα του τρελοκομείου.

Τις ίδιες μέρες η κυβέρνηση προχωρησε στην υπογραφή Συμφωνιας στρατιωτικής συνεργασίας Ελλάδας - Αρμενιας, με την οποια επισημοποιήθηκε η εμπλοκή του ελληνικού καπιταλισμού στις διαμάχες του Καυκάσο.. Ταυτοχρονα, οι Τουρκοι στρατηγοι ζητουσαν απο το ΝΑΤΟ να αρνηθεί την προταση της ελληνικής κυβερνησης για ένταξη της Γαυδου στα σχεδ.α του για τη Μεση Ανατολή Ετσι, ερχοταν

επισημα στο προσκηνιο οι φιλοδοξιες του ελληνικου κα του τουρκικου καπιταλισμου να διεκδικήσουν αναβαθμ.σμενο ρολο στην Ανατολικη Μεσογειο Και οι δυο χωρες εχουν ηδη υπογραψει συμφωνιες με το Ισραήλ (πρωτα η Ελλαδα τον Δεκεμβρη του 94 και πιο προσφατα η Τουρκια), ενω η Κυπρος μετατρεπεται ραγδαια για αλλη μια φορα σε αεροναυτικη βαση κομβο και για τις δυο πλευρες

Αθροιζοντας όλα αυτα τα κομματια μαζι, βλεπουμε ότι το νεο εξοπλιστικο προγραμμα προσπαθε. να στηριξει μια φοβερη αναβαθμιση της πολεμικης μηχανης του ελληνικου καπιταλισμου, έτσ. ωστε να αποκτησει βραχιονες που απλωνοντα. βορεια και νότια από το Αιγαιο, σε ενα θανασ μο εναγκαλισμο με τους Τουρκους ανταγωνιστές του

Κα. μόνο το γεγονός ότι τα Γενικα Επιτελεία φτιαχνουν σεναρια και εξοπλιζονται για μια ελληνοτουρκική σύγκρουση πο. τα πεδία της μπορεί να απλώνονται από τη Βοσνία ως τη Μεση Ανατολή και από τον Καύκασο ως τη Γαύδο, είναι αποκαλυπτικό και για το χαρακτήρα της ελληνοτουρκικής διαμάχης αλλά και για την αστάθεια της "Νέας Τάξης".

Βρισκόμαστε πλέον πάνω από μισή δεκαετια μετά τη λήξη του Ψυχρου Πολέμου και η εικόνα του κόσμου σήμερα δειχνει ανάγλυφα τις αντιθέσεις και τους ανταγωνισμους του ιμπεριαλ.στ.κου συστήματος μέσα στην κριση του. Οι απολογητές του καπιταλισμού που υπόσχονταν ένα κόσμο πιο ειρηνικό, όπου η "Διεθνής Κοινότητα" κλεινει μια - μια τις εστίες πολέμου, έχουν διαψευστεί από τις ίδιες τις εξελίξεις.

Υπάρχουν τρεις κατηγορίες ιμπερ.αλιστικών ανταγωνισμων που τροφοδοτούν την αστάθεια της Νέας Τάξης. Η πρώτη είναι η συνέχιση της παλιάς σύγκρουσης των δυο υπερδυνάμεων. Η Ρωσια μπορεί να έχασε τον Ψυχρό Πόλεμο, αλλά παραμένει η νούμερο 2 πολεμική μηχανή στον κόσμο που διεκδικεί την δικιά της ζωνη επιρροής. Η δευτερη είναι η όξυνση των αντιθέσεων μέσα στο δυτικό στρατόπεδο, όπου η ηγεμονία των ΗΠΑ αμφισβητε.ται πολύ πιο έντονα και ανοιχτά από το παρελθόν. Και η τρίτη, ειναι ο αποσταθεροποιητ.κός ρόλος των υπο.μπεριαλισμών, που από χωροφύλακες της ιμπεριαλιστικής τάξης πραγμάτων έχουν εξελιχθεί σε πηγή τοπικών συγκρούσεων που αλληλοτροφοδοτούνται με τους ευρύτερους ιμπεριαλιστικούς ανταγωνισμούς.

Τί απέγιναν οι 2 υπερδυνάμεις;

Πολλοι μέσα στην αριστερά, επειδή ειχαν περισσότερες ή λιγότερες αυταπάτες για τη Ρωσία σαν χώρα του "υπαρκτου σοσιαλισμου", είδαν το τέλος του Ψυχρου Πολέμου σαν οριστικό τερματισμό των αντιθέσεων ΗΠΑ - Ρωσίας Ορισμένες απόψε.ς έφτασαν στο σημείο να βαφτισουν τη Ρωσια, μετά τη διάλυση της ΕΣΣΔ, "νεοαποικία" των ΗΠΑ. Αυτή η εικόνα ειναι λάθος.

Η Ρωσια της εποχής του Ψυχρού Πολέμου δεν ήταν το σοσιαλιστικό "αντίπαλο δεος" της Δυσης, αλλά ένας κρατ.κός καπ.ταλισμός με ιμπεριαλιστική συμπεριφορά, αντίστοιχη των ΗΠΑ. Τα ρωσ.κα τανκς πραγματοποιησαν επεμβάσεις στην Ουγγαρια το 1956 και στην Τσεχοσλοβακια το 1968, έφτασαν στα πρόθυρα πολεμου με την Κινα στον ποταμό Ουσουρι την ιδια χρονιά και μπηκαν στο Αφγανιστάν το 1979. Ακόμα και την περ.οδο της μεγάλης κρισης, τις παραμονές της καταρρευσης ο Γκορμπατσοφ εστειλε τα τανκς στο Αζερμπαιτζαν και τις Βαλτικές χωρες

Η ρωσικη αρχουσα τάξη αναγκάστηκε να αναδιπλωθει το 1991 αλλα παρα την κρ.ση της παραμενει μια τεραστια ιμπερ.αλιστικη δυναμη Η σφαγη του Τσετσενικου λαου ειναι μια χειροπιαστη αποδειξη οτι εξακολουθε. και να θελε. και να μπορει να ανταγωνιστει τα χειροτερα εγκληματα του αμερικαν.κου ιμπεριαλισμου

Ο Γιέλτσιν επιθεωρεί στρατιωτικό άγημα στο Πεκίνο

Οπως οι ΗΠΑ δεν δίστασαν να ισοπεδώσουν το Ιράκ για να αποδειξουν σε καθε κατεύθυνση ποιος ελεγχει τα πετρέλαια της Μέσης Ανατολής, η Ρωσία έστειλε το ιδιο μήνυμα στον Καύκασο.

Το πυρηνικό οπλοστάσιο και η πολεμική μηχανή της Ρωσίας παραμένουν τα μεγαλύτερα του κόσμου έξω από τις ΗΠΑ. Ούτε η Ευρωπαικη Ενωση, ούτε η Ιαπωνία που είναι οικονομικοί γίγαντες, δεν διαθέτουν μ.α τέτοια πολεμική μηχανή, ικανή πχ να κατασκοπεύει δορυφορικά και να στηρίζει στρατιωτικές επιχειρήσεις επέμβασης μεγάλης κλιμακας χωρίς τη βοήθεια των ΗΠΑ. Και βέβαια καμιά άρχουσα τάξη δεν συντηρεί τέτοια εργαλεία (που έχουν τεράστιο οικονομικό κόστος) τυχαία ή από "κεκτημένη ταχύτητα"

Η επισκεψη του Γέλτσιν στο Πεκινο πριν λίγο καιρό δεν ήταν μόνο μια προεκλογική χειρονομία για εσωτερική κατανάλωση, αλλά και μια υπενθύμιση στις άλλες μεγάλες δυνάμεις για το βαρος της Ρωσίας στην Ασια. Επιρροή διεκδικεί η άρχουσα τάξη της Ρωσιας και στην Ευρώπη Η διαμάχη για τη διεύρυνση ή μη του ΝΑΤΟ στ.ς χωρες της Ανατολικής Ευρώπης δεν είναι περιθωριακό ζήτημα. Πέρα απ' την στρατηγική σημασία, κρίνονται συμβόλαια και παραγγελίες εξοπλισ.ων που αντιπροσωπευουν μυθικά ποσά.

Σημερα οι στρατοί των χωρών του πρωην Συμφωνου της Βαρσοβιας διαθετουν οπλικα συστηματα που παραγονται στη Ρωσια Η Ουγγαρια εχει ηδη ανακο.νωσει ότι θα παραγγειλει μαχητικά αεροπλανα αξιας 1,2 δις δολαρια απο την σουηδικη Σααμπ και οχι απο τη Ρωσια Ακολουθει η Πολων.α με παραγγελια 4 δις δολαρ.α και μετα η Τσεχια Αυτή η τεραστια αγορα ειναι ενα δειγμα των συμφεροντων που εξακολουθει να θελει να υπαρασπισει η ρωσικη αρχουσα ταξη Οσες φορες ο Κλ ντον εκανε (και κανει) ε

πίδειξη πυγμής του ΝΑΤΟ στη Βοσνία, ο αποδέκτης δεν ήταν μό νο τα Βαλκάνια αλλά και οι φιλοδοξίες της Ρωσίας να διατηρήσει την επιρροή της στην Ανατολική Ευρώπη.

Την πίεση για αλλεπάλληλες επιδείξεις δύναμης την αισθάνεται ο αμερικάνικος ιμπεριαλισμός και από τους συμμάχους του. Το τέλος του Ψυχρού Πολέμου σήμανε τη χαλάρωση της πειθαρχίας που είχε επιβάλει ο ανταγωνισμός των δύο υπερδυνάμεων.

Η Γερμανία και η Ιαπωνία απέκτησαν μεγαλύτερη ελευθερία κινήσεων για να διεκδικήσουν ρόλο αντίστοιχο με το οικονομικό βάρος τους. Η ενοποίηση της Ανατολικής με τη Δυτική Γερμανία και ο πρωταγωνιστικός ρόλος της ενιαίας Γερμανίας στην πρώτη φάση του πολέμου της πρώην Γιουγκοσλαβίας είναι τα πιο χαρακτηριστικά και πιο πολυσυζητημένα παραδείγματα.

Οι ιμπεριαλιστικοί ανταγωνισμοί ποτέ δεν είχαν σταματήσει ανάμεσα στους δυτικούς συμμάχους, ούτε στις δεκαετίες '50-'70. Η μετάβαση από τη Βρετανική αυτοκρατορία με τις αποικίες της στην αμερικάνικη ηγεμονία δεν ήταν ομαλή, ανάμεσα στους δυτικούς νικητές του Β' παγκόσμιου πολέμου.

Οταν το 1956 ο Βρετανικός και ο Γαλλικός ιμπεριαλισμός επιχείρησαν επέμβαση στο Σουέζ χωρίς την στήριξη των ΗΠΑ, βρέθηκαν σε αδυναμία και αναγκάστηκαν να αναγνωρίσουν την ηγεμονία του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού.

Αλλά και η ενσωμάτωση των νικημένων του Β' Παγκόσμιου Πολέμου είχε τις αντιφάσεις της. Ενώ η αμερικάνικη πολεμική βιομηχανία έπαιξε το ρόλο του σταθεροποιητή για όλες τις οικονομίες των συμμάχων, τα οφέλη δεν μοιράζονταν ομοιόμορφα. Γερμανία και Ιαπωνία, χωρίς το βάρος των πολεμικών δαπανών κέρδιζαν την μερίδα του λέοντος στους ρυθμούς ανάπτυξης.

Ο κατάλογος των μεγάλων πολυεθνικών που κυριαρχούσαν στη διεθνή αγορά ήταν σχεδόν αποκλειστικά αγγλο-αμερικάνικος στη δεκαετία του '50, ενώ στα τέλη της δεκαετίας του '80 οι Γιαπωνέζικες και οι Γερμανικές πολυεθνικές κυριαρχούσαν σε πολλούς κλάδους. Οι προκλήσεις για την αμερικάνικη ηγεμονία ωρίμασαν μέσα στα χρόνια του Ψυχρού Πολέμου.

Οι οικονομικές αντιθέσεις έγιναν πιο έντονες την περίοδο της μακρόσυρτης οικονομικής κρίσης που σημάδεψε τις δύο τελευταίες δεκαετίες. Οι απειλές εμπορικών πολέμων ΗΠΑ - Ιαπωνίας και ΗΠΑ - ΕΟΚ ήταν μια έκφραση της αστάθειας στις σχέσεις ανάμεσα στις μεγάλες δυνάμεις. Οι προσπάθειες για μεγαλύτερη στρατιωτική και διπλωματική αυτονομία ήρθαν να προστεθούν με μεγαλύτερη ένταση μετά τη διάλυση του ανατολικού στρατοπέδου. Οι συζητήσεις για να αποκτήσει η Ευρωπαϊκή Ενωση μια κοινή Αμυντική και Εξωτερική πολιτική (ουσιαστικά για στρατιωτικοποίηση της ΕΟΚ) πήραν νέες διαστάσεις.

Πάνω στις πλάτες των λαών της πρώην Γιουγκοσλαβίας η Ευρωπαϊκή Ενωση δοκίμασε (και δεν έχει σταματήσει να δοκιμάζει) αν μπορεί να περιορίσει το ρόλο των ΗΠΑ και της Ρωσίας.

Αυτός είναι ένα επιπλέον παράγοντας αστάθειας ιδιαίτερα στην περιοχή του ελληνικού καπιταλισμού, όπου διασταυρώνονται οι επιρροές ΗΠΑ, Ρωσίας και Ευρωπαϊκής Ενωσης.

Η κρίση των υποϊμπεριαλισμών

Οτρίτος παράγοντας στην αστάθεια της "Νέας Τάξης Πραγμάτων" είναι η κρίση των υποϊμπεριαλισμών. Ηδη από τις δεκαετίες '60-'70, στην σκιά των δύο υπερδυνάμεων και των μεγάλων συμμάχων τους, αναδεικνύονται μια σειρά από τοπικούς καπιταλισμούς που διεκδικούν ηγεμονικό ρόλο στην περιοχή τους. Οι ΗΠΑ, στα πλαίσια του τότε "Δόγματος Νίξον", αναζητούν συμμάχους που να αναλάβουν καθήκοντα χωροφύλακα ώστε να ελαφρύνουν τα βάρη της παγκόσμιας αστυνόμευσης για τον αμερικάνικο ιμπεριαλισμό. Το Ιράν, του Σάχη της Περσίας ήταν κλασικό παράδειγμα. Η ανάδειξη σε στρατιωτικό υποσταθμό του ιμπεριαλισμού στην περιοχή συμβάδιζε με τις φιλοδοξίες της ντόπιας άρχουσας τάξης για να γίνει το "κεφαλοχώρι" οικονομικά. Τα κονδύλια της στρατιωτικής βοήθειας, οι επενδύσεις των πολυεθνικών και η διείσδυση στις γύρω χώρες αλληλοτροφοδοτούσαν μια πορεία καπιταλιστικής ανάπτυξης που είχε χαρακτηριστικά τοπικής ιμπεριαλιστικής ηγεμονίας.

Αυτές οι φιλοδοξίες σε πολλές περιπτώσεις οδηγούσαν σε περιφερειακές διαμάχες ανάμεσα σε ανταγωνιστικούς υποϊμπεριαλισμούς. Ηταν όμως, πολύ πιο ελεγχόμενες. Σήμερα, οι πιέσεις της διεθνούς οικονομικής κρίσης σε συνδυασμό με την αστάθεια στις διεθνείς σχέσεις έχουν κάνει τις άρχουσες τάξεις των υποϊμπεριαλισμών να καταφεύγουν σε κινήσεις απελπισίας. Τέτοιο παράδειγμα ήταν το Ιράκ του Σαντάμ Χουσεΐν. Μετά την πτώση του Σάχη είδε την ευκαιρία να διεκδικήσει τον ηγεμονικό ρόλο στην περιοχή. Εγκατέλειψε την αντιιμπεριαλιστική ρητορική του, συνδέθηκε με τον αμερικάνικο ιμπεριαλισμό και κέρδισε ένα μακρόχρονο πόλεμο με το Ιράν με τη βοήθεια των ΗΠΑ. Το έπαθλο του νικητή, όμως, ήταν η υπερχρέωση. Το Ιράκ βγήκε φορτωμένο με 80 δις δολάρια χρέος.

Οταν ο Σαντάμ προσπάθησε να χρησιμοποιήσει την στρατιωτική ηγεμονία του στην περιοχή για να λύσει αυτό το πρόβλημα καταλαμβάνοντας το Κουβέιτ, μετατράπηκε από τοποτηρητής σε πονοκέφαλο για τις ΗΠΑ. Ετσι ο Μπους εγκαινίασε τη "Νέα Τάξη" με τη μεγαλύτερη ιμπεριαλιστική επέμβαση από την εποχή του Βιετνάμ, για να τσακίσει ένα καθεστώς που είχε αναδειχτεί σε δικό του χωροφύλακα.

Αυτή η εικόνα του ιμπεριαλισμού σήμερα είναι απαραίτητη για να κατανοήσουμε τη θέση του ελληνικού καπιταλισμού και τις πιέσεις που οδηγούν την άρχουσα τάξη σε τέτοιες παράνοιες ενέργειες όπως ένας νέος γύρος εξοπλισμών με την

Αρσένης-Πάγκαλος μιλάνε για ειρήνη αλλά ετοιμάζουν τους χειρότερους εξοπλισμούς

Πρωτομαγιά '96 στην Αθήνα. Τα αντιπολεμικά συνθήματα έδειξαν τη διάθεση των εργατών και της νεολαίας

Τουρκία. Οι έλληνες καπιταλιστές διεκδικούν το ρόλο του απαραίτητου ορμητήριου για κάθε δραστηριότητα στην περιοχή. Ο ελληνικός καπιταλισμός εμφανίζεται σαν η πιο σταθερή βάση για οικονομική διείσδυση και για στρατιωτική επιτήρηση από τα Βαλκάνια ως τη Μέση Ανατολή.

Αλλά η στήριξη αυτών των φιλοδοξιών είναι δύσκολη και για τις δικές του δυνάμεις και για τις διεθνείς του συμμαχίες.

Πριν 20, ή ακόμα πριν 10 χρόνια, η άρχουσα τάξη μπορούσε να εμφανίζει τις πολεμικές δαπάνες σαν εργαλείο οικονομικής ανάπτυξης. Η δημιουργία της ΕΑΒ, της ΕΒΟ, τα λεγόμενα "αντισταθμιστικά οφέλη" κλπ εμφανίζονταν από τον Καραμανλή αρχικά και από τον Παπανδρέου αργότερα, σαν βήματα βιομηχανικής ανάπτυξης συνδυασμένα με τις προηγούμενες "αγορές του αιώνα". Τώρα, ακόμα και εκπρόσωποι της άρχουσας τάξης αναγκάζονται να παραδεχτούν ότι τα βάρη ενός εξοπλιστικού προγράμματος μπορεί να τινάξουν στον αέρα το πρόγραμμα σύγκλισης και της ελπίδες των καπιταλιστών για ένταξη της δραχμής στις διαδικασίες της Ε.Ε

Ενώ, όμως, η συμμετοχή στην Ε.Ε. είναι απαραίτητη συμμαχία για τις οικονομικές βλέψεις του ελληνικού καπιταλισμου, η Ε.Ε. δεν διαθέτει την στρατιωτική παρουσία για να δώσει το χρίσμα του τοπικού χωροφύλακα στους έλληνες καπιταλιστές. Αυτό φάνηκε καθαρα στη Βοσνία. Η άρχουσα τάξη στην Ελλάδα έχει ανάγκη τη συμμαχία των ΗΠΑ, για να αναλαβει αυτό το ρολο.

Τελος, ο ελληνικός καπιταλισμός έχει ανάγκη μια σειρά ανοιγματα προς τη Ρωσια και για λογους οικονομικους και για λογους αντιβαρου στους ανταγωνισμους του με τον τουρκικο καπιταλισμο

Με αλλα λόγια, οι φιλοδοξιες του ελληνικου υποιμπεριαλισμού ισορροπούν σε διεθνείς συμμαχιες που δεν ευθυγραμμίζονται πάντοτε, ιδιαίτερα στη σημερινή περίοδο, ενώ ο ίδιος δεν διαθέτει τη δύναμη να ξεπερνάει τέτοια προβλήματα με τις δικές του δυνάμεις.

Απάντηση στα γεράκια

Γι' αυτό έχουμε διαρκώς μπροστά μας μια άρχουσα τάξη με προκλητικές απαιτήσεις στην προσπάθεια της να φορτώσει τα βάρη στις πλάτες των εργατών, αλλά και με συνεχείς ταλαντεύσεις, στροφές και γυρίσματα στις εξορμήσεις της.

Αυτές οι αντιφάσεις δίνουν καλύτερα περιθώρια στην εργατική τάξη να αντισταθεί. Οι εργάτες κουβαλούν μέσα τους τη συσσωρευμένη αγανάκτηση από δεκα χρόνια λιτότητας στο όνομα του "ευρωπαικού οράματος" Εχουν στις πλάτες τους τις εμπειρίες από τα ψέματα του εθνικισμού με τις εκστρατείες του Μητσοτάκη και του Σαμαρά για το "όνομα της Μακεδονίας". Είναι χρέος των αγωνιστών του Σοσιαλισμού να στρέψουν αυτό το θυμό ενάντια σε κάθε απόπειρα για ένα νέο γύρο εξοπλισμων.

Για να μην αφήσουμε, όμως, τους καπιταλιστές να ρίξουν αυτά τα νέα βάρη πάνω στην εργατική τάξη, δεν πρέπει να έχουμε καμμιά αυταπάτη για την κατάσταση του ιμπεριαλισμού σήμερα. Η αταξία της "Νέας Τάξης" μεγαλωνει και οι "ειρηνόφιλες" διακηρυξεις και "μεσολαβήσεις" της διεθνους κοινότητας δεν αξιζουν ουτε το χαρτι που ειναι τυπωμενες. Η απάντηση στα γεράκια που προωθουν τους εξοπλισμους και τον πολεμο δεν πρόκειται να ερθει μεσα απο την αστική τάξη και τις ταλαντευσεις της ανάμεσα σε Ευρωπη ΗΠΑ και Ρωσια Η μονη δυναμη που μπορει να βάλει οριστικο τελος σ' αυτη την τρέλα ειναι οι αγωνες των εργατών ενάντια στη λιτοτητα και τους εξοπλισμους, για την ειρηνη και το Σοσιαλισμό ■

Η μεγαλύτερη διαδήλωση

350 χιλιάδες εργάτες απ' όλη τη Γερμανία πήραν μέρος στη μεγαλύτερη μεταπολεμική συγκέντρωση. Συνέντευξη με τον *Φόλγκαρτ Μόσλερ*, εκδότη του περιοδικού "Σοσιαλισμός από τα κάτω" που κυκλοφορεί στη Γερμανία.

Πώς φτάσαμε στην "πορεία στη Βόννη";

Η "πορεία στη Βόννη" στις 15 Ιούνη με τους 350.000 διαδηλωτές, ήταν η μεγαλύτερη εργατική διαδήλωση στην μεταπολεμική ιστορία της Γερμανίας. Η κυβέρνηση του Κολ έτρεξε την ίδια κιόλας μέρα, να δηλώσει ότι δεν υποκύπτει σε "πιέσεις του πεζοδρόμιου". Το πακέτο περικοπών, δήλωσε, θα εφαρμοστεί οπωσδήποτε. Ομως, στην πραγματικότητα, η διαδήλωση είχε σημειώσει, πριν ακόμα ξεκινήσει, μια πρώτη νίκη. Στην τελευταία συνάντηση που είχε με την διοίκηση της ΟΤV -της Ομοσπονδίας Εργαζομένων στην Κοινή Ωφέλεια, τις Μεταφορές και τις Συγκοινωνίες- ο υπουργός Εσωτερικών, Κάντερ, έκανε πίσω. Οι αλλαγές στα επιδόματα ασθενείας που είχε ανακοινώσει, έμειναν στα συρτάρια του. Ο Κάντερ φοβήθηκε ότι η 15η Ιούνη θα έπεφτε την ίδια μέρα με την απεργία της ΟΤV φοβήθηκε ότι θα βρισκόταν αντιμέτωπος με ένα πραγματικό εκρηκτικό μίγμα. *"Με την σημερινή της παραίτηση από τις αλλαγές στα επιδόματα ασθενείας"*, έγραφε στις 14 Ιουνη η εφημερίδα των αφεντικών *Χάντελσμπλατ*, *"η κυβέρνηση εξαγόρασε την 'ειρήνη', αλλά το τίμημα ήταν υπερβολικά ακριβό"*.

Ο Κολ είχε κερδίσει τις εκλογές του 1994 με το σύνθημα "Η πρόοδος είναι εδώ". Τον περασμένο χειμώνα όμως, ξαφνικά, η "πρόοδος" στέρεψε. Από τον Γενάρη μέχρι τον Απρίλη 1,5 εκατομμύριο εργαζόμενοι είχαν χάσει τη δουλιά τους και απ' αυτούς μόνο το 1,1 εκατομμύριο κατάφερε να βρεί ξανά δουλιά. Το νέο "αναπτυξιακό κύμα", όπως κοροιδευτικά ονομάζουν την κριση του περασμένου χειμώνα, προκάλεσε ρήγμα στο στρατόπεδο των αφεντικών. Αυτοί που κέρδισαν το "πάνω χέρι" ήταν αυτοί που υποστήριζαν ότι δεν είναι διατεθειμένοι να διατηρήσουν την κοινωνική ειρήνη με "κάθε τίμημα".

Παρόλα αυτά η κυβέρνηση του Κολ δισταζε. Η κατάσταση άλλαξε με τη νίκη της Δεξιάς (CDU/CSU) και των Φιλελευθέρων (FDP) συνεργατών της στις τοπικές εκλογές που έγιναν στις 24 Μάρτη στα κρατίδια που συναποτελούν την Ομοσπονδιακή Γερμανία. Ο Κολ ερμήνευσε αμέσως το αποτέλεσμα σαν λαϊκή συναίνεση για μια άγρια καύρσα περικοπών.

Η κυβέρνηση κυριολεκτικά καταλήφθηκε από μια διάθεση "ή τώρα ή ποτέ". Δυο βδομάδες μετά τις εκλογές το πρώτο πακέτο περικοπών ήταν στο τραπέζι. Ο Κολ, τώρα, θέλει να εξοικονομήσει πάνω από 50 δισεκατομμύρια μάρκα από τον προυπολογισμό. Από αυτά, το μεγαλύτερο μέρος, θα προέλθει από περικοπές στην κοινωνική πρόνοια.

Τι έκαναν τα συνδικάτα;

Δυο παράγοντες ενίσχυσαν την επιθετικότητα της κυβέρνησης: ο ένας ήταν η συμφωνία "Ενότητα για την Απασχόληση" που υπέγραψαν τα συνδικάτα με τον Κολ τον Γενάρη. Ο άλλος ήταν η παράλυση της αντιπολίτευσης του Σοσιαλδημοκρατικού Κόμματος (SPD) με την διάσπαση της ηγεσίας του.

Τα συνδικάτα και το SPD αποδέχτηκαν την "ανάγκη" να μειωθεί το κόστος εργασίας. Η ηγεσία της DGB (της γερμανικής ΓΣΕΕ) μάλιστα, πρόσφερε με τη συμφωνία "Ενότητα για την Απασχόληση", τη βοήθειά της για την "μεταρρύθμιση του κοινωνικού κράτους" για να περάσουν, δηλαδή, οι περικοπές. Σε αντάλλαγμα ο Κολ υποσχέθηκε τη "μείωση της ανεργίας στο μισό" μέχρι το 2000! Αυτή την κοροϊδία είχε το θράσος ο πρόεδρος της DGB, Ντίτερ Σούλτε, να τη γιορτάσει σαν μεγάλη επιτυχία, τον Φλεβάρη μαζί με τον Κολ.

Ομως, οι εργοδοτικοί σύνδεσμοι και η κυβέρνηση του Κολ, πέρασαν αμέσως μετά τις εκλογές στην επίθεση. Από τα εργοστάσια και από τα τμήματα των συνδικάτων της DGB ξεπήδησε η κριτική στην ηγεσία της συνομοσπονδίας και της συμφωνίας "Ενότητα για την Απασχόληση".

Στις 28 Απρίλη κατέβηκαν σε διαδήλωση 55.000 εμποροϋπάλληλοι ενάντια στην επιμήκυνση του ωράριου λειτουργίας των καταστημάτων. Στο Βερολίνο, 35.000 φοιτητές και μαθητές διαδήλωσαν ενάντια στις περικοπές στα σχολεία και τα πανεπιστήμια. Και οι δυο αυτές κινητοποιήσεις έδειξαν ότι όπου οι ηγεσίες καλούνε σε κινητοποιήσεις συναντάνε μαζική ανταπόκριση. Και ότι η επέλαση του Μάρτη από τον Κολ δεν έχει καταφέρει να σπάσει τη διάθεση αντίστασης της βάσης.

Στην κεντρική πρωτομαγιάτικη συγκέντρωση της DGB οι συγκεντρωμένοι γιουχάρισαν τον Σούλτε. Η ομοσπονδία των δασκάλων κατηγόρησε την ηγεσία της DGB για "υποτακτικότητα στον αγώνα ενάντια στο γκρέμισμα του κοινωνικού κράτους" και ο Ντέτλεφ Χένσελ, πρόεδρος της αριστερής IG-Medien (Τυπογράφοι, δημοσιογράφοι και τηλεπαρουσιαστές), απαίτησε το τέλος της "Ενότητας για την Απασχόληση". Η ομοσπονδία των εργαζομένων στο ξύλο (160.000 μέλη) πρότεινε γενική πολιτική απεργία ενάντια στο πακέτο περικοπών του Κολ. Ο Κλάους Τσβίκελ πρόεδρος της IG-Metall (που έχει 3,6 εκατομμύρια μέλη και είναι η μεγαλύτερη συνδικαλιστική οργάνωση της DGB) και αρχικός εμπνευστής της "Ενότητας για την Απασχόληση", κάλεσε σε διαδήλωση στη Βόννη για τις 15 Ιούνη. Την ίδια στιγμή, όμως, απέκλεισε κάθε συζήτηση για πολιτική απεργία: *"Δεν βρισκόμαστε"*, είπε, *"σε προεπαναστατική κατάσταση. Η IG-Metal δεν απεργεί ενάντια σε ένα δημοκρατικό κοινοβούλιο και μια ελεύθερα εκλεγμένη κυβέρνηση"*.

Η IG-Metal, παρόλα αυτά οργάνωσε σε εκατοντάδες εργοστάσια προειδοποιητικές απεργίες και τοπικές μαζικές διαδηλώσεις. Στάσεις εργασίας και προειδοποιητικές απεργίες έγιναν σε δεκάδες χώρους της Κοινής Ωφέλειας, στα ταχυδρομεία, στα τυπογραφεία, σε καταστήματα και πολλούς άλλους τόπους δουλιάς.

Η "πορεία στη Βόννη" ήταν ένα σημαντικό βήμα μπροστά. Ομως, για άλλη μια φορά, η ηγεσία της DGB δεν έδωσε καμμιά προοπτική. Τα γενικά συνθήματα και οι αόριστες απειλές ("εμείς δεν θέλουμε την σύγκρουση, αλλά αν την θέλει ο Κολ, θα την έχει") περίσσευαν. Ομως, για τη συνέχεια των κινητοποιήσεων, δεν ακούστηκε κουβέντα.

Τι στάση κρατάει η ηγεσία του Σοσιαλδημοκρατικού Κόμματος;

Το Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα (SPD) έχει ταχθεί δημόσια ενάντια στα μέτρα του Κολ. Η ηγεσία του, όμως, είναι στην πραγματικότητα διασπασμένη. Ο νέος ηγέτης του SPD, Οσκαρ Λαφοντέν, που εκλέχτηκε αναπάντεχα πρόεδρος του κόμματος στο τελευταίο συνέδριο, έχει διαψεύσει όλες τις ελπίδες του κόσμου. Αντί για αγώνα ενάντια στον Κολ, όπως είχε υποσχεθεί στο συνέδριο του κόμματος τον Οκτώβρη, ο Λαφοντέν προχωράει από υποχώρηση σε υποχώρηση. Στην προεκλογική εκστρατεία για τις τοπικές κυβερνήσεις των κρατιδίων, έφτασε στο σημείο να "υποσχεθεί" ότι θα μειώσει τον αριθμό των μεταναστών από τη Ρωσία για να εμποδίσει την παραπέρα αύξηση της ανεργίας.

Στα 13 από τα 16 κρατίδια, το SPD συμμετέχει στις τοπικές κυβερνήσεις που παίρνουν μέρος στην διάλυση της κοινωνικής πρόνοιας. Κάθε φορά που η κεντρική ηγεσία του κόμματος προσπαθεί να κάνει ένα θετικό βήμα βρίσκεται αντιμέτωπη με τους "βαρώνους των κρατιδίων". Ο ηγέτης και εκπρόσωπος τους είναι ο Γκέρχαρτ Σρέντερ ο "εκσυγχρονιστής" πρωθυπουργός της Κάτω Σαξονίας, που διεκδικεί το χρίσμα του υποψήφιου καγκελάριου του SPD για τις εκλογές του 1998. Μια μέρα πριν τη διαδήλωση στη Βόννη ο Λαφοντέν είχε δηλώσει ότι η κυβέρνηση θα έπρεπε να τα παίρνει από τους πλούσιους και όχι από τους φτωχούς και υποσχέθηκε αύξηση της φορολογίας των υψηλομισθων. Την ίδια σχεδόν στιγμή ο Σρέντερ κριτικάριζε τη θέση του Λαφοντέν, με την αιτιολογία ότι αυτές οι φορολογικές επιβαρύνσεις θα είναι "επιβλαβείς" για τις θέσεις εργασίας και την απασχόληση.

Η νέα πολιτική σύγκρουσης του Κολ και των αφεντικών, έχει προκαλέσει μια αριστερή στροφή στη νεολαία του Σοσιαλδημοκρατικού κόμματος (JUSOS). Στο συνέδριό της η πρόεδρος Αντρεα Νάλις, άσκησε άγρια κριτική στον Λαφοντέν για τους έξι μήνες που βρίσκεται στην ηγεσία του κόμματος. Η Νάλις ανακοίνωσε ένα "θερμό καλοκαίρι", χωρίς όμως να δώσει καμμιά εξήγηση, λεπτομέρεια ή ημερομηνία κάποιας πρωτοβουλίας.

Ποιές είναι οι ομοιότητες και οι διαφορές ανάμεσα στη σημερινή Γερμανία και τη Γαλλία του Νοέμβρη και του Δεκέμβρη;

Οι ομοιότητες με την Γαλλία του περασμένου Νοέμβρη και Δεκέμβρη είναι εμφανείς: άγριες επιθέσεις της άρχουσας τάξης και της δεξιάς κυβέρνησης, τροφοδοτούμενες από την μεγάλη οικονομική κρίση, που διογκώνουν την αγανάκτηση της εργατικής τάξης. Παντού, όπου κάποια αναγνωρισμένη ηγεσία καλεί σε κινητοποιήσεις, οι εργάτες συμμετέχουν μαζικά και αγωνιστικά.

Στη Γερμανία τα συνδικάτα είναι πολύ πιο δυνατά από ότι στη Γαλλία. Αυτή τη στιγμή οι συνδικαλισμένοι εργάτες ξεπερνάνε το 33%, δηλαδή τα 93 εκατομμύρια. Ταυτόχρονα, όμως, είναι και ο βαθμός του ελέγχου της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας πάνω στη βάση πολύ μεγαλύτερος. Δεν υπάρχουν ακόμα μηχανισμοί στη βάση ικανοί να εξασκήσουν τόσο μεγάλες πιέσεις που να μπορούν να προκαλέσουν πανεθνικές κινητοποιήσεις. Ομως, οι διαμάχες μέσα στα συνδικάτα για την "πολιτική απεργία", οι κριτικές στην "Ενότητα για την Απασχόληση" και οι κριτικές της ηγεσίας της JUSOS απέναντι στον Λαφοντέν, δείχνουν ότι ο "παλιός τυφλοπόντικας" της ταξικής πάλης έχει αρχίσει και εδώ να υποσκάπτει το έδαφος και να το κάνει γόνιμο για τις σοσιαλιστικές ιδέες. Οι αντιφάσεις οξύνονται και δημιουργούν κενά και τομές εκεί που πριν λίγο δεν υπήρχαν.

Μέσα στο αριστερό ρεύμα της νεολαίας του SPD έχει γεννηθεί μια αποφασισμένη μαχητική τάση, με το όνομα "Αριστερόστροφο Δίκτυο", που δεν αποδέχεται ότι οι εκλογές είναι το ανώτατο σημείο της ταξικής πάλης. Στη διαδήλωση της Βόννης κατάφερε το "Δίκτυο" να πουλήσει 2000 περιοδικά και να κερδίσει 300 νέες επαφές. Αυτό είναι μια ακόμα απόδειξη ότι οι ευκαιρίες για τους σοσιαλιστές γίνονται όλο και μεγαλύτερες στη Γερμανία.

Διαρκής Επανάσταση

Πώς διαμορφώνουν οι σοσιαλιστές τη στρατηγική τους; Η *Εμμανουέλα Τερζοπούλου* θυμίζει τις επίκαιρες απαντήσεις του Τρότσκι σ' αυτό το ερώτημα.

Ο Τρότσκι ήταν ένας μεγάλος επαναστάτης. Από τους πρωτεργάτες της Ρωσικής Επανάστασης, υπηρξε πρόεδρος του Σοβιέτ της Πετρούπολης το 1905 και ξανά το 1917 και οργανωτής του Κόκκινου Στρατού που νίκησε τους αντεπαναστάτες στον εμφυλιο. Στη μαυρη περίοδο της δεκαετιας του '30, ο Τρότσκι συγκρούστηκε με τον σταλινισμό και την άνοδο του φασισμού και κράτησε αναμένη τη φλόγα της επανάστασης μέσα στ.ς πιο δύσκολες συνθήκες.

Το εργαλείο που του επέτρεψε να δώσει αυτές τ.ς μάχες, ηταν η θεωρία της διαρκούς επανάστασης. Η θεωρία που έλεγε ότι υπάρχει μια κοινή στρατηγική για την εργατική τάξη παγκοσμ.α, αυτή της σοσιαλιστικής επανάστασης, σε όποια χώρα και αν βρίσκεται, ό,τι ιδιαίτερα ζητήματα έχει να αντιμετωπισει.

Τα προβλήματα στρατηγικής για το εργατικό κίνημα ξεπηδούσαν απο την ιδια την εικόνα του καπιταλισμού στις αρχές του α.-ώνα. Οι ανεπτυγμένες καπιταλιστικές χώρες, οι μητροπολε.ς όπως λεγονταν, είχαν απλωσει τα δίκτυα τους σε κάθε γωνιά του κόσμου, είτε μέσω των αποικιων, είτε μέσω των "σφαιρών επ.ρροής" για όσες χώρες δεν ήταν, τυπικά, αποικίες.

Τι στρατηγική θα μπορούσε να έχε. το εργατ.κό κινημα σε μια καθυστερημένη κοινωνια όπως στην Ρωσία, όπου η εργατική τάξη ήταν μια μικρή με.οψηφια;

Οι μενσεβικοι απαντούσαν ότι χρειαζόταν μια αστικοδημοκρατική επανάσταση με την ηγεσια των αστών. Ετσι, θα αναπτύσσονταν ο. παραγωγικές δυνάμεις ωστε να μπορουμε να μιλάμε για σοσιαλισμό. Αυτό που ε.χε να κάνει το εργατικό κίνημα ήταν να περιμένει τους σιδερένιους νόμους της ιστοριας.

Οι μπολσεβίκοι συγκρούστηκαν μ' αυτές τις ιδεες. Αρχικά πίστευαν ότι χρειαζεται ένα αστικοδημοκρατικό στάδιο (να φύγει ο Τσάρος, να μοιραστεί η γη στους αγρότες κλπ). Ομως, έλεγαν ότι μόνο η εργατική τάξη μπορει να ηγηθεί σ' αυτόν τον αγωνα. Εβλεπαν δηλαδή -σε αντιθεση με τους μενσεβίκους- την εργατική τάξη σαν το υποκειμενο και όχ. σαν το αντικειμενο της ιστορίας.

Ο Τρότσκι με τη θεωρία της διαρκούς επανάστασης, έκανε ένα μεγάλο άλμα παραπερα. Ελεγε ότι δεν μπορουμε να βλέπουμε κάθε χώρα απομονωμένοι, αλλά σαν κομμάτι του παγκόσμιου καπιταλιστ.κου συστηματος. Ισχύει αυτό που διατυπωσε σαν τον νόμο της συνδυασμενης κα. ανισόμερης ανάπτυξης.

Ανισόμερη, γιατί ο καπιταλισμός δεν έχει αναπτυχθεί ομοιόμορφα σε ολες τις χώρες, αντίθετα υπάρχουν διαφορετικά επιπεδα αναπτυξης. Συνδυασμένη, γιατί ο ανταγωνισμός σπρώχνει ακόμα κα. τις πιο καθυστερημένες χώρες να φτάσουν το επιπεδο των πιο ανεπτυγμένων, πολλές φορές με άλματα, χωρίς να χρειαστεί να περάσουν όλα τα στάδια που πέρασαν οι ανεπτυγμένες καπιταλιστικές χωρες.

Χαρακτηριστικά περιέγραφε τη διαδικασία με τα παραπάνω παράδειγμα:

"Οι πρωτόγονοι πετάνε μακριά τα τόξα και τα βελη και πιάνουν τα ντουφέκια, χωρις να διασχίσουν τη διαδρομή που υπήρχε ανάμεσα σ' αυτά τα δυο όπλα στο παρελθόν".

Ετσι φτάνουν να συνυπάρχουν διαφορετικά επιπεδα ανάπτυξης ακόμα και σε μια χώρα. Για παράδειγμα στη Ρωσία, συνυπήρχαν η απέραντη ύπαιθρος των γαιοκτημόνων μαζί με τα πιο μοντέρνα εργοστάσια στις πόλεις.

Το αποτέλεσμα είναι να συσσωρευονται σε μια σειρά καθυστερημένες χώρες ("αδύνατοι κρίκοι") τεράστιες αντιφάσεις που δημ.ουργούν ρωγμές για το ξέσπασμα της επανάστασης πριν από τις ανεπτυγμένες καπιταλιστικά χώρες.

Η προσπάθεια των αρχουσών τάξεων αυτών των πιο καθυστερημενων χωρών να επιζήσουν μέσα στον άγριο διεθνή ανταγωνισμό, παραγε. εκρηκτικές αντιφάσε.ς κα. πιέσεις όχι μόνο στην οικονομια, αλλά και στην πολιτική, στις σχέσεις ανάμεσα στις αντίπαλες τάξεις.

Σε αντίθεση με τους μενσεβίκους που χάριζαν την ηγεσια της επανάστασης στην αστική τάξη, ο Τρότσκι επέμενε ότι η αστική τάξη ε.ναι μια τάξη αντιδραστική που δεν μπορεί να ηγηθεί ουτε στη μάχη για τη δημοκρατία. Ο φόβος της για την εργατική τάξη την σπρώχνει ξανά και ξανά σε συμμαχιες με το παλιό καθεστώς.

Και παρότι ο Τρότσκι πίστευε ότι η επανάσταση στην Ρωσια δεν θα μπορουσε να νικήσει χωρίς την συμμαχία των εργατών με τους αγρότες, έβλεπε ότι ειναι η εργατική τάξη αυτή που θα έχει

την ηγεσία. Στους αγρότες λείπει η συλλογικότητα που είναι η δύναμη των εργατών.

Το βάρος λοιπόν πέφτει στην εργατική τάξη η οποία παίρνοντας την εξουσία, θα προχωρήσει να βάλει τα θεμέλια για το χτίσιμο της νέας σοσιαλιστικής κοινωνίας. Έτσι η επανάσταση γίνεται διαρκής: εφόσον τα στάδια της δημοκρατικής και σοσιαλιστικής επανάστασης μπορούν κάτω από την εξουσία της εργατικής τάξης να συγχωνευθούν σε ένα.

Η ρωσική επανάσταση ήταν μια πραγματική επιβεβαίωση της θεωρίας της διαρκούς επανάστασης. Η επανάσταση δεν ξέσπασε σε μια ανεπτυγμένη καπιταλιστική χώρα αλλά στη Ρωσία, μια χώρα που την χαρακτήριζαν οι τεράστιες συσσωρευμένες αντιφάσεις.

Ο ηγετικός ρόλος της εργατικής τάξης με τα εργατικά συμβούλια (σοβιέτ) εξασφάλισε ότι σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα -μέσα σε λίγους μήνες- λύθηκαν ζητήματα που οι αστοί για δεκαετίες στάθηκαν ανίκανοι να λύσουν π.χ. να δώσουν τη γη στους αγρότες.

Πώς θα μπορούσε να χτισθεί σοσιαλισμός σε μια χώρα τόσο καθυστερημένη; Ο μόνος τρόπος για να ξεπεραστεί αυτή η αντίφαση είναι η εξάπλωση της επανάστασης. Είναι μια δυνατότητα απόλυτα ρεαλιστική αν σκεφθεί κανείς ότι σπάζοντας ένας κρίκος αποδυναμώνεται ολόκληρη η αλυσίδα, δηλαδή ο παγκόσμιος καπιταλισμός.

Η εκτίμηση αυτή επιβεβαιώθηκε. Το παράδειγμα της Ρώσικης Επανάστασης ακολούθησαν μια σειρά επαναστάσεις στην Γερμανία, την Ουγγαρία, την Ιταλία, την Κίνα, την Αγγλία με τη Γενική Απεργία. Το τραγικό ήταν ότι αυτές οι επαναστάσεις οδηγήθηκαν στην ήττα κάτω από την ηγεσία σοσιαλδημοκρατικών ή σταλινικών κομμάτων, αφήνοντας τη Ρωσική Επανάσταση απομονωμένη.

Η ανάγκη εξάπλωσης της επανάστασης αποδείχτηκε με αρνητικό τρόπο. Οι συνέπειες της ήττας των επαναστάσεων ήταν το χάσιμο της επανάστασης στην ίδια την Ρωσία.

Η επικράτηση της σταλινικής αντεπανάστασης στην Ρωσία σήμαινε την ανατροπή αυτής της θεωρητικής εμπειρίας. Για τον σταλινισμό από τα μέσα της δεκαετίας του '20 και μετά, δεν υπήρχε μια ενιαία στρατηγική για την εργατική τάξη, αλλά πολλές που καθορίζονταν από το επίπεδο ανάπτυξης των παραγωγικών δυνάμεων σε κάθε χώρα.

Έτσι το ΚΚΕ, παραδείγματος χάρη, έκανε μια μεγάλη στροφή το 1934 και αποφάσισε ότι η επανάσταση στην Ελλάδα δεν θα είναι σοσιαλιστική, αλλά αστικοδημοκρατική, γιατί η Ελλάδα ήταν χώρα "εξαρτημένη" και με "μισοφεουδαρχικά υπολείμματα".

Αυτή η καινούργια στρατηγική δεν σήμαινε έναν διαφορετικό, πιο αργό και πιο σίγουρο δρόμο για τον σοσιαλισμό, αλλά την εγκατάλειψη αυτού του στόχου για συμμαχίες με "προοδευτικά" κόμματα της αστικής τάξης. Ηταν μια στρατηγική που οδήγησε στο αδιέξοδο και την ήττα κινήματα και επαναστάσεις πριν και μετά τον Β Παγκόσμιο Πόλεμο.

Το πρώτο τέτοιο παράδειγμα είναι η Κινέζικη Επανάσταση το 1925-27. Η Κίνα, τυπικά ανεξάρτητο κράτος, ήταν χωρισμένη σε σφαίρες επιρροής των Μεγάλων Δυνάμεων. Από το 1925 το κίνημα ενάντια στους ιμπεριαλιστές πήρε τεράστιες διαστάσεις. Η καρδιά του ήταν η μικρή αλλά πολύ δυναμική και ριζοσπαστική εργατική τάξη. Σύντομα τα αιτήματά της και οι μορφές του αγώνα της συμπαρέσυραν τις μάζες των φτωχών αγροτών αλλά και τρομοκράτησαν τους αστούς που είχαν βρεθεί αρχικά στην ηγεσία του εθνικού κινήματος.

Σύμφωνα με τον Στάλιν η επανάσταση στην Κίνα είχε αστικό χαρακτήρα, όχι σοσιαλιστικό. Τα μέλη του ΚΚ αναγκάστηκαν να μπουν στο Κουόμιτανγκ -το αστικό εθνικιστικό κόμμα- και να σταματήσουν κάθε ανεξάρτητη δράση. Έτσι ουσιαστικά αφοπλίστηκε το ΚΚ Κίνας -που είχε τεράστια επιρροή στην εργατική τάξη και τους φτωχούς αγρότες. Δεν αντέδρασε ακόμα και όταν ο Τσανγκ-Κάι-Σεκ, ο ηγέτης του Κουόμιτανγκ, οργάνωσε πραξικόπημα εναντίον του, τον Μάρτη του 1927.

Ο Τρότσκι σε σύσκεψη με επαναστάτες από την Ουγγαρία, τη Γαλλία και τη Ρωσία. Από αριστερά: Μπέλα Κουν, Αλφρέντ Ροσμέρ, Τρότσκι, Φρουντζε, Γκούσεφ.

Η Κινέζικη Επανάσταση πνίγηκε στο αίμα. Οι εργάτες σφαγιάστηκαν από το χέρι της ίδιας δύναμης που η ηγεσία τους μέχρι πριν λίγο πίστευε για σύμμαχο.

Η ίδια στρατηγική των σταδίων με εμπνευστές τα σταλινικά ΚΚ εφαρμόστηκε και σε μια σειρά αντιιμπεριαλιστικά και απελευθερωτικά κινήματα μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Ο σοσιαλισμός, η πάλη για την εργατική εξουσία, έμπαινε στο περιθώριο ή ούτε καν αναφέρονταν ενώ ο άμεσος στόχος ήταν η κατάκτηση της εθνικής ανεξαρτησίας, την "εθνικής ανάπτυξης" σε συμμαχία με τις "εθνικές αστικές τάξεις". Αυτή η πολιτική οδήγησε σε ήττες την αριστερά, αφήνοντας το εργατικό κίνημα αφοπλισμένο πολιτικά απέναντι στον ιμπεριαλισμό αλλά και τα λεγόμενα "αντιιμπεριαλιστικά" κρατικοκαπιταλιστικά καθεστώτα που δεν είχαν καμμιά σχέση με τον σοσιαλισμό (π.χ. Ιράκ).

Σήμερα, τα ίδια αδιέξοδα βλέπουμε στην στρατηγική του ΚΚ και του Αφρικανικού Εθνικού Κονγκρέσου στην Ν. Αφρική. Η μαύρη εργατική τάξη με τους μαζικούς της αγώνες γκρέμισε το Απαρτχάιντ. Η στρατηγική του ΚΚ δεν ήταν ο σοσιαλισμός, αλλά το στάδιο της αντιαποικιακής επανάστασης, που δεν σήμαινε ανατροπή του καπιταλισμού. Έτσι έχει φτάσει σήμερα να διαχειρίζεται την εξουσία μαζί με τους λευκούς καπιταλιστές, που για δεκαετίες στήριζαν το ρατσιστικό καθεστώς του Απαρτχάιντ. Το αποτέλεσμα είναι ότι οι μαύροι στην Ν. Αφρική του Μαντέλα έχουν τις ίδιες άθλιες συνθήκες αμοιβής, στέγασης, εκπαίδευσης κ.λ.π. με την εποχή του Απαρτχάιντ.

Η θεωρία της διαρκούς επανάστασης είναι ένα δυνατό εργαλείο και για το σήμερα. Είναι η μοναδική θεωρία που μπορεί να απαντήσει στα επιχειρήματα των "εκσυγχρονιστών" ότι τάχα η επανάσταση είναι αδύνατη λόγω της διεθνοποίησης του καπιταλισμού. Είναι η μοναδική θεωρία που μας βοηθά να καταλάβουμε πως χάθηκε η ρωσική επανάσταση, γιατί μια σειρά κινήματα απέτυχαν. Η στρατηγική της σοσιαλιστικής επανάστασης και του διεθνισμού, είναι η μόνη που μπορεί να οδηγήσει την εργατική τάξη στην νίκη στις μεγάλες μάχες που ωριμάζουν ξανά.

Ποιός κυβερνά τη Ρωσία;

Οι εκλογές στη Ρωσία ξανάφεραν στην επικαιρότητα τη συζήτηση για το ποιά είναι η κυρίαρχη τάξη σ' αυτή τη χώρα. Τί το κοινό υπάρχει ανάμεσα σε Γέλτσιν και Ζουγκάνοφ; Αυτά τα ερωτήματα απαντάει στο άρθρο του ο *Γιώργος Ράγκος*.

Η επικράτηση του Γέλτσιν στις εκλογές στη Ρωσία, παρουσιάστηκε σαν νίκη της "δημοκρατίας". Σε όλη την προεκλογική περίοδο τα ΜΜΕ εμφάνισαν την εκλογική αντιπαράθεση Γέλτσιν - Ζουγκάνοφ σαν "σύγκρουση του καπιταλισμού με τον κομμουνισμό". Από την μιά μερια "ο υμνητής της ελεύθερης αγοράς και υπερασπιστής της δημοκρατίας" Γέλτσιν και από την άλλη "ο κομμουνιστής" Ζουγκάνοφ που "θέλει να ξαναφέρει τις παλιές μέρες που γνώρισε η Ρωσία επί Στάλιν". Πόσο ανταποκρινεται στην πραγματικότητα αυτή η εικόνα; Είναι ο Γιέλτσιν ο "υπερασπιστής της δημοκρατιας"; Ειναι ο "κομμουνιστής" Ζουγκάνοφ ο υπερασπιστής των συμφερόντων της εργατικής τάξης της Ρωσίας; Ειναι το Κ.Κ. Ρωσιας ένα εργατικό-σοσιαλιστικό κόμμα, απόγονος των Μπολσεβίκων του Λένιν. Η απάντηση σ'αυτά τα ερωτήματα ειναι ΟΧΙ

Η συγκρουση στις προεδρικές εκλογές στη Ρωσία ανάμεσα σε Γιέλτσιν και Ζουγκάνοφ είναι συγκρουση δυο εκπροσωπων της ιδιας άρχουσας τάξης. Η αποτυχια της "ελευθερης αγορας" να βγαλει απο την κριση τη Ρωσια - όπως και στις υπόλοιπες χωρες της Ανατολικής Ευρωπης - έχει προκαλέσει συγκρουσεις μεσα στην αρχουσα ταξη για το πως θα συνεχισουν

Ο Γιελτσιν προέρχεται από το κομμάτι του παλιού καθεστώτος που υποστήριζε ότι η "ελευθερη αγορά θα φέρει την ευημερια και την δημοκρατια" Αυτό ομως που προσφερε η "ελευθερη αγορά" ήταν φτωχεια και δυστυχια για τους εργατες και υπερογκα κέρδη για μια μικρη μειοψηφια που βρέθηκε με τα εργοστασια και τις πετρελαιοπηγές στα χέρια της. Αυτοι οι νεοι ιδιοκτητες δεν πέσαν από τον ουρανό Στην συντριπτικη τους πλειοψηφια ήταν οι πρωην αξιωματουχοι του παλιου σταλινικου καθεστωτος, οι διευθυντες των κρατικών εργοστασίων, που εκμεταλλεύθηκαν τις διασυνδέσεις και τα προνόμια τους για να βρεθούν στις κορυφές των ιδιωτικοποιημένων επιχειρησεων.

Ο Γελτσιν παριστάνει σήμερα τον προστάτη της δημοκρατιας, όμως, αμέσως μετά τον πρώτο γύρο στις τωρινές προεδρικές εκλογές έτρεξε να προσφέρει στον εθνικιστή στρατηγό Λεμπεντ - που δηλώνει θαυμαστής του πρώην δικτάτορα της Χιλής Πινοσέτ - την ανώτερη θέση στο συμβούλιο Αμυνας της Ρωσίας.

Ο Ζουγκάνοφ και το Κ.Κ Ρώσικης Ομοσπονδίας (ΚΚΡΟ) δεν έχουν καμία απολύτως σχέση με το κόμμα που έχτισε ο Λένιν. Οσο υπήρχε η ΕΣΣΔ, το ΚΚΣΕ ήταν το κόμμα της κρατικοκαπιταλιστικης αρχουσας τάξης Και σήμερα, το ΚΚΡΟ εκπροσωπει πάλι εκεινο το κομμάτι της άρχουσας τάξης που ζητά - χωρίς να αρνειται τις ιδιωτικοποιήσεις - μεγαλύτερο ρόλο του κράτους και πιο αργές μεταρυθμίσεις για να βγει η ρωσικη οικονομια από την κρίση Οι αναφορές του Ζουγκάνοφ στο παρελθόν της Ρωσιας, εξυμνουν το "μεγαλειο της Τσαρικής αυτοκρατοριας" και το Σταλινισμό και όχι την Οκτωβριανή Επανάσταση

Το ίδιο το ΚΚΡΟ δηλωνει "κόμμα πατριωτικό που εχει απορριψει τις εξτρεμιστικες θεσεις της ταξικης πάλης". Αμεσως μετα το πρωτο γυρο ετρεξε και αυτο να

παζαρεψει την υποστηρ.ξη του Λεμπεντ και του φασιστα Ζιρινοφσκ, για το δευτερο γυρο Και οι δυο αποτελουν για το ΚΚΡΟ - πατριωτικες δυναμε.ς Ο Ζουγκανοφ εγινε το 1991 ηγετης του "Μετωπου Εθνικης Σωτηριας", της συμμαχ.ας σταλινικων, φιλοτσαρικων, εθνικιστων και φασιστων που δ.αδηλωνε στη Μοσχα με πορτρετα του Σταλιν διπλα στα συμβολα του Τσαρου

Στην πραγματικοτητα ο Ζουγκάνοφ προσπαθει να εκμεταλλευτε το μισος των εργατων απεναντ. στην αγορά κα. τον Γ.έλτσιν Για να μπορέσουμε να δουμε το τι εκπροσωπει ο Ζουγκάνοφ, θα πρέπε. να γυρισουμε και να δουμε τι καθεστως κτιστηκε στη Ρωσια πάνω στ.ς στάχτες της Ρώσικης επανάστασης του '17

Η σταλινική αντεπανάσταση

Στα τέλη της δεκαετιας του 1920, η σταλ.νικη αντεπανασταση συνέθλιψε όλες τις κατακτήσεις που η εργατικη τάξη ε.χε πετύχε. με την επανάσταση του Οκτωβρη

Οταν ο Σταλιν εγκαινίαζε το πρωτο πεντάχρονο πλάνο 1928-33 ήταν πολυ σαφής λέγοντας: *"Η μείωση των ρυθμών της εκβιομηχάνισης θα σήμαινε καθυστέρηση κι εκείνοι που καθυστερούν ειναι νικημένοι.. Η πορεια εκβιομηχανισης πρέπει να επιταχυνθει χρησιμοποιώντας ολες τις δυνατότητες μας...βρισκόμαστε 50 ή 100 χρόνια πίσω απο τις ανεπτυγμένες χώρες. Πρέπει να καλύψουμε αυτή την καθυστέρηση μέσα σε 10 χρόνια".*

Με το πρώτο πεντάχρονο πλάνο δόθηκε τέλος στη περίοδο που τα συνδικατα είχαν μια κάποια ανεξάρτησια μέσα στη σοβιετική κοινωνία. Οι εργατ.κές επιτροπές έχασαν το δ.καίωμα να παρεμβαίνουν στην διαχείριση του εργοστασιου. Το επόμενο Συνέδρ.ο των συνδ.κάτων μετά το 1932, έγινε ύστερα από 17 χρονια,το 1949! Απαγορεύτηκαν με νόμο οι απεργίες και οι εργάτες δεν ειχαν το δικαίωμα να αλλάζουν δουλειά χωρίς άδεια Οι μέσοι μισθοί των εργατών περικόπηκαν κατά 50% περίπου, αυξήθηκε η μισθολογ.κη ψαλίδα καταργήθηκε το επτάωρο και αντικαταστάθηκε με βάρδιες μέχρ. και 16 ωρών. Οσοι εργάτες αρν.ούντουσαν να δουλέψουν "εθελοντικά" τις Κυριακές απολυονταν και τέλος καθ.ερώθηκε το καθεστως της καταναγκαστ.κής εργασιας για 15 εκατομμυρια εργάτες

Το συνθημα των μπολσεβικων στην επανασταση του 1917 ηταν "ολη η εξουσια στα σοβιετ" Τα σοβ ετ στην περιοδο του Σταλ νισμου, ειχαν δ.ακοσμητικο ρολο δεν επαιρναν κα.μ.α αποφαση

Την ιδια πορεια αλλαγων ακολουθησε και ο μηχαν.σμος του κομματος Κάθε δημοκρατική λε.τουργ.α εξαφανιστηκε Μεχρ. το 1925 στο καταστατικο του κόμματος υπηρχε η εντολη το Συνεδριο να γινεται καθε χρονο Απο το '25 γινεται ολο και πιο αραια και απο το 18ο Συνεδριο μεχρι το 19ο περασαν 13(!) χρονια

Αυτές οι αλλαγές δεν έγιναν αυτόματα, αλλά μετά απο σκληρές πολιτικές μάχες. Ποταμοί αιματος χωρίζουν το κόμμα του Λένιν και του Τρότσκι από το κόμμα της σταλινικής γραφειοκρατίας. Οι εκκαθαρίσεις μέσα στο κόμμα - που κορυφώθηκαν με τις "δίκες της Μόσχας" ανάμεσα στο 1934 και στο 1938 - σήμαιναν ότι απ' όλα τα μέλη του Πολιτικού Γραφείου της περιόδου 1917-20, μόνο ο Λένιν (το 1924) και ο Σταλιν (το 1953) πέθαναν με φυσικό θάνατο. Από τα 15 μέλη της πρωτης μπολσεβίκικης κυβέρνησης, επ.βιωσε μόνο ο εκτελεστής των υπολοιπων, ο Στάλιν. Το Κ.Κ από κόμμα εργατικό -διεθν.στικό έγινε το κόμμα της γραφειοκρατίας, της άρχουσας τάξης

Κάτω από τον έλεγχο του κόμματος, η συσσωρευση και όχι η κατανάλωση έγινε ο στόχος παραγωγής στη Ρωσία, τα πάντα υποταχθηκαν στην ανάγκη για την εκβιομηχάνιση με κατεύθυνση την παραγωγή μέσων παραγωγής που θα παρήγαγαν άλλα μέσα παραγωγής. Αυτή ητον η ανάγκη που ειχε η γραφειοκρατια για να μπορέσει η ιδια να επιβιωσει στον ανταγωνισμό της με την Δυση

Προωθωντας ενεργητικά την συσσώρευση του κεφαλαιου, η γραφειοκρατια αναδειχθηκε σε συλλογικό καπιταλιστή Τα βασικα στοιχεια του καπ.ταλισμου όπως τα όρισε ο Μαρξ, εμφανιζονται κυρ.αρχα ο ανταγωνισμος σπρωχνε. στην συσσωρευση η παραγωγη μεσων παραγωγης υποκαθιστα τις αναγκες των εργατων κα. ο. εργάτες γινονται αντικείμενο εκμετάλλευσης μέσα από ένα μισθωτό συστημα που προμηθευει το υπερπροιόν για την συσσωρευση Σαν τμημα της παγκόσμιας οικονομιας η ΕΣΣΔ ήταν ενας κρατικός καπιταλισμος

Η κρατ.κή ιδιοκτησια των μεσων παραγωγής εξυπηρετουσε την γραφειοκρατία στην προωθηση της γρήγορης συσσωρευσης Η Ρωσια δεν ήταν η εξα.ρεση στον κανονα την δεκαετ.α του 30 αντιθετα η τάση ήταν παντου προς την κρατ κη παρεμβαση ακομα και στ.ς αναπτυγμενες καπ ταλιστικές χωρες της εποχης Ητανη εποχη του New Deal κα του Κευνς Τα μεσα παραγωγης ανηκαν στο κρατος σ ένα κρατος ομως που ελεγχοταν ολοκληρωτικα απο την γραφειοκρατ

Διαδήλωση με πλακάτ ενάντια στη γραφειοκρατία

Ουτε το καθεστως που δημιουργηθηκε σε μια σειρά χωρες της ανατολικης Ευρωπης μετά τον Β' Παγκοσμιο Πολεμο, ήταν σοσιαλισμος. Στην πραγματικοτητα, αυτες οι χωρες ήταν τα "λαφυρα" του Σταλιν από την νικη των Συμμάχων. Καμμιά από αυτες τις χωρες δεν εγινε "σοσιαλιστικη" μεσα απο μια εργατικη εξέγερση. Αντιθετα, ο Σταλιν στηριχτηκε στις χρεωκοπημενες αστικές ταξεις αυτων των χωρων αναγκάζοντας τα Κ.Κ. (που σε μερικές απο αυτες τις χωρες ηταν μηδαμινα) να σχηματισουν κυβερνήσεις μαζί τους. Στην Βουλγαρια, π.χ., πρωθυπουργός της κυβερνησης του Πατριωτικου Μετωπου τοποθετηθηκε ο Γκεοργκιεφ, ηγέτης των μισοφασιστικών πραξικοπημάτων του 1923 και 1934. Αυτες οι αλλαγές όχι μονο δεν στηρίχτηκαν πάνω στο εργατικό κίνημα, αλλα αντίθετα, όπου χρειάστηκε το κατέπνιξαν.

Οι Ρώσοι κρατικοκαπιταλιστές χρησιμοποιησαν την μονοπωλιακή σχέση που είχαν με τις χώρες δορυφόρους, για να αγοράζουν σε τιμές κατώτερες και να πουλάνε σε τιμές ανωτερες απ' αυτές της παγκόσμιας αγοράς. Η εξασφάλιση της υποταγής σ'αυτή την πολιτική απαιτούσε συνεχείς εκκαθαρίσεις των τοπικών γραφειοκρατων που αμφισβητούσαν την ρώσικη ηγεμονία.

Η κρίση του Κρατικού Καπιταλισμού

Το κυνηγητό της συσσώρευσης με κάθε θυσία στην Ρωσια και στις υπόλοιπες χώρες του κρατικου καπιταλισμου, έφερε στην αρχή εντυπωσιακά αποτελέσματα. Στην δεκαετια του '30, ενώ οι υπόλοιπες χώρες της Δυσης ηταν βυθισμένες στην κριση, οι ρυθμοί οικονομικής ανάπτυξης στην Ρωσία εσπαγαν όλα τα ρεκόρ. Πολλοί πιστεψαν, ακόμα και αυτοί που ήταν πολιτικά αντίθετοι με τον Σταλιν, ότι αυτή η ορμητική αναπτυξη ήταν η απόδειξη της ανωτερότητας του σοσιαλισμού, έστω και αν οι μεθοδοι του Σταλιν ήταν σκληρές.

Ομως, οι οικονομιες αυτων των χωρών μπαινουν ήδη από την δεκαετια του '50 σε κρίση. Η περιοδος του Στάλιν επέτρεπε την τεραστια βιομηχανική αναπτυξη εξαιτιας της αφθονιας των πρωτων υλων και της καταστολης. Τετοιες δυνατοτητες όμως δεν υπηρχαν πια το '50 και το '60. Τα αποτελεσμα ήταν η πτωση των ρυθμων αναπτυξης σ' ολα τα βιομηχανικά σταλινικα κρατη.

Η κριση οδήγησε σε συγκρουσεις και διαιρεσεις στο εσωτερικο της άρχουσας ταξης. Παραλληλα, είχαμε την εμφανιση εργατικων εξεγερσεων εξαιτιας της πτωσης του βιοτικου επιπεδου και της ελλειψης αγαθων. Η αναδιοργανωση της παραγωγής για το ξεπέρασμα της κρισης δεν ηταν καθολου ευκολη. Ο συνεχης ανταγωνισμος με την Δυση δημιουργουσε ισχυρες πιέσεις προς την διατηρηση ενος υψηλου επιπεδου επενδυσεων στην βαρια βιομηχανια και στην παραγωγή οπλων. Κάθε αλλαγη στην οργανωση της βιομηχανιας απαιτουσε αλλαγη στους εσωτερικους συσχετισμους δυναμης της ιδιας της γραφειοκρατιας.

Εκεινα τα κομμάτια του κομματικού μηχανισμου που έβλεπαν την ανάγκη μεταρυθμισεων έπρεπε να συγκρουστουν με τους συντηρητικους γραφειοκράτες για να πάρουν τον ελεγχο της παραγωγής. Το 1956, ο διαδοχος του Στάλιν ο Χρουτσωφ, "αποκαλυψε" ότι ο Σταλιν *"... δολοφόνησε πολλές χιλιάδες τιμίων και αθώων κομμουνιστών συμπεριλαμβανόμενου και του 75% των μελών της Κ.Ε. που εκλέχτηκε στο 17ο Συνέδριο και οργάνωσε μαζικές εκτοπίσεις ολόκληρων εθνοτήτων από τις πατριδες τους..."* Το ότι ο Χρουτσώφ τα έβγαλε στη φόρα δεν έχει να κανει με το ότι ο ιδιος ηταν εναντια σ' αυτες τις μεθοδους - ο ιδιος εστειλε μισο εκατομμυριο στρατό και χιλιάδες τάνκς στην Ουγγαρια για να συντριψουν την εργατικη επανασταση το 1956.

Οι μεταρυθμισεις στοχευαν στο ανοιγμα στην διεθνή αγορα. Εκεινη την εποχη οικονομολογοι, διευθυντες εργοστασιων και ανωτερα κομματικα στελεχη, μπηκαν στην συζητηση αναζητωντας τροπους διαχειρισης που να αντικαταστησουν ολο αυτό το πολυπλοκο πληθος εντολων απο τα πάνω, με κατι πιο ευελικτο. Η καταληξη των αναζητήσεων ήταν αποκαλυπτικη για τον ταξικό χαρακτήρα της ΕΣΣΔ: κατά την γνωμη τους ο πιο αποτελεσματικός "δείκτης" που έπρεπε να εφαρμοζει μια επιχειρηση ηταν το ποσοστό κέρδους! Το 1965, ο πρωθυπουργός Κοσίγκιν σε ομιλια του στην Κ.Ε. ήταν σαφής: *"Το κέρδος αντικαθρεφτιζει ολες τις πλευρές των παραγωγικών δραστηριοτητων μιας επιχείρησης με πολύ πιο ολοκληρωμένο τρόπο απ'ότι ο δείκτης κόστους παραγωγής"*.

Η παγκόσμια κριση της δεκαετίας του '70 οδήγησε σε αποτυχια τις μεταρρυθμίσεις στις κρατικοκαπιταλιστικές χωρες.

Οι Τσετσένοι αντιστέκονται στη ρωσικη επέμβαση

Πτωση των κερδών, βιομηχανιες που κα ποτε αποτελουσαν τον ανθο αυτων των χωρων γινονταν προβληματικές Ο καθα ρός δανεισμος της Ανατολικης Ευρωπης απο την Δυση το 1975 εκτοξευτηκε στα 20 δις δολλαρια. Την εποχή εκεινη -εποχη του Μπρέζνιεφ- η ΕΣΣΔ φορτωθηκε ακο μα μεγαλυτερα στρατιωτικα βαρη, κυρια μετα την εισβολή στο Αφγανισταν

Η περεστροικα του Γκορμπατσοφ ήταν το αποτέλεσμα αυτης της κρισης. Ο Γκορμπατσόφ προσπαθουσε να λύσει την κρίση του κρατικού καπιταλισμού με τους τροπους που επιχειρουσε να λυσει την κριση της και η Δυση. Στο ξεκινημα του είχε μαζί του συσπειρωμένο το μεγαλύτερο κομμάτι της γραφειοκρατίας στη Ρωσία. Η "νέα σκεψη" του Γκορμπατσόφ προσπαθούσε να βρεί διέξοδο στην διεθνή αγορά και να δημιουργήσει βιομηχανικές μονάδες αντίστοιχου επιπέδου μ' αυτό των πολυεθνικών εταιριών. Αυτό πρακτικά σήμαινε κλείσιμο πολλών επιχειρήσεων, που δεν μπορουσαν να ανταποκριθουν σ' αυτές τις απαιτήσεις. Αυτά τα μέτρα απαιτούσαν έναν βαθμό συναίνεσης από την μεριά των εργατών. Για να πετύχει τη συναίνεση ο Γκορμπατσόφ υποσχέθηκε τη "γκλάστνοστ" - την "διαφάνεια"

Οι προσπάθειες μεταρρυθμίσεων του Γκορμπατσόφ όχι μόνο δεν έβγαλαν αυτές τις οικονομιες από την κρίση αλλά, αντίθετα, οι απόπειρες για "διαφάνεια" που συνόδευαν αυτά τα μέτρα ξεχειλώθηκαν από τους εργάτες και οδήγησαν σε εργατικους αγώνες. Για τους γραφειοκράτες της Ανατολής οι μεταρρυθμίσεις δεν έλυσαν το πρόβλημα όπως δεν λύσανε το πρόβλημα της οικονομικής κρίσης τέτοιες μεταρρυθμίσεις και στη Δυση. Ομως, η επιστροφή στις παλιές σταλινικές μεθόδους ήταν πολυ δύσκολη. Η εικόνα της Ρωσίας και της Ανατολικής Ευρώπης θύμιζε τις κλασσικές συγκυρίες που ο Λένιν περιέγραφε "σαν τις στιγμές που η άρχουσα τάξη δεν μπορεί να κυβερνάει όπως πριν και οι καπιεζόμενες τάξεις δεν θέλουν να συνεχίσουν να κυβερνιούνται όπως παλιά". Ετσι φτάσαμε στις εξεγέρσεις του '89.

Το 1989-90 η επαναστατική έκρηξη των εργατων στην Ανατολικη Ευρωπη και στην πρωην ΕΣΣΔ, σαρωσε τα κρατικοκαπιταλιστικα καθεστωτα.

Στην Πολωνια ο στρατηγος Γιαρουζελσκι που ειχε συντριψει με πραξικόπημα τις απεργιες του 1980-81, προσπαθησε να οργανωσει "φιλελευθεροποιηση" της χουντας με εκλογές το καλοκαιρι του 1989 και τις εχασε. Στη Σιβηρια και στην

Τον Φλεβάρη του '96 χιλιάδες ανθρακωρύχοι απεργούσαν στη Ρωσία

Ουκρανία οι ανθρακωρύχοι απεργούν για αυξήσεις στους μισθους και ζητούν κατάργηση της μυστικής αστυνομίας, της KGB. Στην Ανατολική Γερμανία, χιλιάδες διαδηλωτές εισβάλλουν στα γραφεία της Στάζι και καίνε τους φάκελλους. Στην Τσεχοσλοβακία, η σταλινική κυβέρνηση, έντρομη μπροστά στην απειλή μιας γενικής απεργίας, παραιτείται. Στην Ρουμανια, μια πραγματική εργατική επανάσταση ανατρέπει τον δικτατορα Τσαουσέσκου και τον στέλνει στο εκτελεστικό απόσπασμα.

Στην ιδια την Ρωσία, τον Αύγουστο του 1991, οι εργάτες και η νεολαία σταματούν τα τανκς των "σταλινικών της αγοράς" και οδηγουν το επιχειρούμενο πραξικόπημά τους στην κατάρρευση.

Και τώρα;

Με αυτη την δράση η εργατική τάξη έριξε τις κρατικοκαπιταλιστικές δικτατορίες που κυβερνούσαν στο όνομα του "κομμουνισμου". Για πρώτη φορά μετά από δεκαετιες, οι εργάτες απέκτησαν το δικαιωμα στον συνδικαλισμό, στην απεργία, το δικαίωμα να οργανώνονται σε πολιτικά κόμματα, να διαδηλώνουν.

Ομως, αυτές οι επαναστάσεις κατέληξαν σε "μεταπολιτευσεις". Δεν κατόρθωσαν ν' ανατρεψουν τις άρχουσες τάξεις Αυτές, κρατησαν τα πόστα στην οικονομία και σε μεγαλο βαθμό και στους κρατικους μηχανισμους

Το 1989 οι αυταπατες του κόσμου που ανετρεψε τις σταλινικές δικτατοριες για την οικονομια της Δυσης ηταν πολλες Ομως σημερα, οι αυταπατες εχουν μετατραπει σε οργη.

Τον περσινο Σεπτεμβρη μισο εκατομμυριο δασκαλοι στη Ρωσία απεργησαν ζητώντας αύξηση μισθών, τον Οκτώβρη και τον Φλεβάρη εκατοντάδες χιλιάδες ανθρακωρυχοι κατέβηκαν και αυτοί σε απεργίες απαιτώντας εθνικοποίηση των ανθρακωρυχείων και αυξήσεις στους μισθούς. Η εργατική τάξη στην Ρωσία δίνει μάχες έστω και αποσπασματικές. Η ελπίδα για την εργατική τάξη δεν βρίσκεται στον Ζουγκάνοφ και στην επιστροφή στον Σταλινισμό, αλλά σ'αυτούς τους αγώνες.

Η μόνη εγγύηση για την εργατική τάξη στην ΕΣΣΔ είναι να στηριχτεί στην δική της δυναμη χωρίς καμμιά αυταπάτη για τις υποσχέσεις του Γιέλτσιν και του Ζουγκάνοφ και χωρίς καμιά θυσία για τα προγράμματά τους. Σίγουρα ο δρόμος αυτός είναι δύσκολος γιατί η μακρόχρονη κυριαρχία του Σταλινισμού έχει κατασυκοφαντήσει στα μάτια των εργατών την μόνη επαναστατική θεωρία που μπορεί να καθοδηγήσει μια τέτοια πάλη - το Μαρξισμό. Ομως, η ίδια η καθημερινή εμπειρια σπρώχνει σήμερα χιλιάδες εργάτες από την Μόσχα μέχρι τη Σιβηρία, σ'όλα τα βιομηχανικά κέντρα, να ανακαλύψουν την δύναμη τους: ότι μόνο οι απεργίες και οι διαδηλώσεις θα τους προστατεύσουν από την πεινα που σπέρνει η κριση με ή χωρίς αγορά, ότι μόνο αν ξαναχτισουν ένα δικό τους επαναστατικό κόμμα και ξηλώσουν τους στρατηγούς και τους εργοστασιαρχες θα κτισουν ένα γνήσιο σοσιαλισμο

Ο Σταλιν μπορει να ηταν "ο νεκροθάφτης της επανάστασης", αλλα αυτός και οι επιγονοι του δημιουργησαν το δικό τους νεκροθαφτη, μια εργατικη τάξη εκατομμυριων Εκει βρισκεται η ελπιδα στη Ρωσια στο τέλος αυτου του αιωνα όπως και στην αρχή του

Ο Μάης του '36

Το '36 δεν ήρθε ξαφνικά. Προηγήθηκαν αγώνες, απεργίες και εξεγέρσεις των εργατών σε πολλές πόλεις. Τα ίδια τα γεγονότα του Μάη μπορούσαν να οδηγήσουν στην εργατική επανάσταση, υποστηρίζει ο ιστορικός *Δημήτρης Λιβιεράτος.*

Τα γεγονότα του Μαΐου 1936 άρχισαν στις 29 Απριλίου. Περίπου 20.000 καπνεργάτες και καπνεργάτριες συγκεντρώθηκαν εκείνη την ημέρα διαδηλώνοντας ενάντια στην καθήλωση των ημερομισθίων τους. Αποφάσισαν άμεση απεργία. Αλλά και επέκτασή της στις άλλες πόλεις όπου υπήρχαν σωματεία της Ομοσπονδίας τους.

Σε δυο μέρες είναι Πρωτομαγιά. Πραγματοποιούνται δυο συγκεντρώσεις εργατών και οικογενειών τους σε δυο κήπους. Το Μπεχτσινάρ και το Σέιχ Σου. Η χωροφυλακή με όλες της τις δυνάμεις τις παρακολουθεί. Προσπαθεί να βρει οποιοδήποτε πρόσχημα να χτυπήσει, όπως μας αναφέρει η μαρτυρία του τότε εισαγγελέα Βαζούρα, που δημοσιεύτηκε το 1978. Οι συγκεντρώσεις τελείωσαν χωρίς επεισόδια εκείνη την ημέρα. Ομως την επόμενη, ο διοικητής της Χωροφυλακής Ντάκος, γνωστός εργατοδιώκτης, (ο οποίος τελείωσε την σταδιοδρομία του σαν συνεργάτης των στρατευμάτων κατοχής το 1941-44) δίνει διαταγή να διώξουν τις απεργιακές φρουρές από τα καπνομάγαζα. Αρχίζουν οι πρώτες συγκρούσεις. Την επόμενη, 3 του μηνός, απεργούν οι κλωστοϋφαντουργοί σε συμπαράσταση αλλά και με δικά τους αιτήματα. Ακολουθούν και άλλοι κλάδοι. 40%-50% των εργαζόμενων στη Θεσσαλονίκη απεργεί.

Στις 4 Μαΐου γίνονται μεγάλες διαδηλώσεις καπνεργατών και συγκρούσεις με τη Χωροφυλακή, που θέλει να τους εμποδίσει. Οι πρώτοι τραυματισμοί. Το βράδυ απεργεί το εργοστάσιο Ηλεκτρισμού. Ακολουθούν οι εργάτες σιδηροβιομηχανίας. Στις 5 Μαΐου στον αγώνα έρχονται με απεργία οι τσαγγαράδες και οι φοιτητές. Οι διαδηλώσεις επεκτείνονται. Συγκρούσεις και τραυματισμοί. Ηδη η απεργία των καπνεργατών έχει επεκταθεί και σε άλλες πόλεις, Καβάλα, Ελευθερούπολη, Βόλος, Αγρίνιο με διαδηλώσεις και συγκρούσεις. Την επόμενη στη Θεσσαλονίκη κατεβαίνουν στην απεργία οι μυλεργάτες. Το κίνημα απλώνεται σε όλη τη Βόρεια Ελλάδα αλλά επεκτείνεται και σε πόλεις της υπόλοιπης χώρας. Στις 7 Μάη οι απεργοί υπολογίζονται σε 50.000.

Στην Αθήνα δυο συνδικαλιστικές οργανώσεις, ΓΣΕΕ και Ενωτική ΓΣΕΕ, τάσσονται υπέρ των απεργών και απαιτούν ικανοποίηση των αιτημάτων τους. Πραγματοποιούνται διαδηλώσεις στην Αθήνα και στον Πειραιά. Στη Θεσσαλονίκη, γίνεται μεγάλη διαδήλωση στον Βαρδάρη με πολλές συγκρούσεις. 300 τραυματίες με 10 βαρειά. Πολλές συλλήψεις εργατών. Το βράδυ της 8 Μάη απεργούν οι αυτοκινητιστές και οι τροχιοδρομικοί. Αλλά η κορύφωση έρχεται στις 9, μέρα Σάββατο.

Μέρα σφαγής για τη Θεσσαλονίκη. Η απεργία έχει γενικευθεί και από τις γειτονιές κατεβαίνουν μεγάλες ομάδες διαδηλωτών. Οταν συγκεντρώνονται στους μεγάλους δρόμους, η Χωροφυλακή έχει στήσει τις παγίδες της. Πεζοί, έφιπποι, θωρακισμένα αλλά και σκοπευτές στις ταράτσες και τα μπαλκόνια χτυπάνε τους διαδηλωτές. 12 νεκροί, 32 βαριά και 250 ελαφρά τραυματίες. Η κυβέρνηση Μεταξά και ο Ντάκος που εκτελεί τις εντολές της, νομίζουν ότι έτσι θα τσακίσουν τους εργαζόμενους. Το αντίθετο όμως συνέβη. Η οργή για τη δολοφονική επίθεση πολλαπλασίασε τους διαδηλωτές. Ολα τα μαγαζιά κλείνουν. Εκείνη τη μέρα δεν υπάρχει πια πλέον Δημόσια Αρχή. Η εξουσία, στην πραγματικότητα, βρίσκεται στα χέρια της 40μελούς Κεντρικής Απεργιακής Επιτροπής την οποία έχουν εκλέξει οι επαγγελματικές και τοπικές απεργιακές επιτροπές.

Ο στρατός όχι μόνο δεν χτύπησε τους απεργούς και διαδηλωτές, αλλά σε πολλές περιπτώσεις εκδηλώνει τη συμπαράστασή του. Ο Διοικητής του Γ' Σώματος Στρατού, στρατηγός Ζέπος, διατάζει τη Χωροφυλακή να κλειστεί στα τμήματά της και επικεφαλής σε κάθε ένα απ' αυτά τοποθετεί αξιωματικό του στρατού. Διαπραγματεύεται με την Κεντρική Απεργιακή Επιτροπή. Στην αρχή δεν θέλει να επιτρέψει την κηδεία των θυμάτων με συγκέντρωση και διαδήλωση. Αναγκάζεται να δεχτεί όταν του δηλώνουν ότι θα την κάνουν οπωσδήποτε.

Την Κυριακή 10 Μαΐου όλη η Θεσσαλονίκη βρίσκεται στο δρόμο. Πάνω από 150.000 άνθρωποι διαδηλώνουν με την κηδεία. Κυριολεκτικά κατέχουν την πόλη. Η Κεντρική Απεργιακή Επιτροπή οργανώνει Επιτροπές Φρουράς Λαού.

Αυτή, όμως, είναι και η αποφασιστική μέρα. Αντί να προχωρήσει η Επιτροπή στην ολοκλήρωση της εξουσίας της, να καλέσει τον στρατό να υπερασπίσει το λαό, να συνεργαστεί με όλες τις άλλες περιοχές που απεργούν, με πανελλήνιο αίτημα την άμεση παραίτηση της κυβέρνησης Μεταξά, χάνουν καιρό σε διαπραγματεύσεις με τον στρατηγό Ζέπο. Αυτός έχει εντολή να καθυστερή-

Η Θεσσαλονίκη στα χέρια των απεργών

σει όσο μπορεί, μέχρι να αποσταλούν στρατιωτικές και αστυνομικές δυνάμεις κατά της Θεσσαλονίκης. Στο λιμάνι έφθασαν 3 αντιτορπιλικά.

Η απεργία και το κίνημα της Θεσσαλονίκης ουσιαστικά χάθηκε εκείνη τη μέρα. Ο δισταγμός, η μη ολοκλήρωση, η διαπραγμάτευση και μάλιστα, μέσω βουλευτών του Φιλελεύθερου Κόμματος, σημαίνουν την αρχή του τέλους. Στην πραγματικότητα οι απεργοί, όλος ο υπέροχος αγωνιστικός λαός της Θεσσαλονίκης βρέθηκε χωρίς ηγεσία. Τα μέλη του Κομμουνιστικού Κόμματος τα οποία βρίσκονται επικεφαλής των εργατών δεν έχουν καθοδήγηση. Μέχρι τότε είχαν μάθει ότι κάθε απεργία πρέπει να μαζικοποιείται, να επεκτείνεται, να οργανώνει την άμυνά της και με δυο λόγια να δημιουργεί προϋποθέσεις για την εξουσία των εργαζόμενων. Και αυτό εφάρμοζαν στη Θεσσαλονίκη αυτές τις μέρες.

Ομως το ΚΚΕ έχει ήδη αλλάξει πολιτική από την 6η Ολομέλεια το 1934. Με τις αποφάσεις της καθορίζει ότι το επόμενο στάδιο στην Ελλάδα δεν θα είναι η ανατροπή του καπιταλισμού και ο σοσιαλισμός, αλλά μια ενδιάμεση περίοδος, κατά την οποία θα λυθούν τα άλυτα αστικοδημοκρατικά προβλήματα. Σ' αυτήν την περίοδο η εργατική τάξη χρειάζεται τις ανάλογες συμμαχίες. Για πρωτη φορά αυτή η πολιτική εκφράστηκε μετά τις εκλογές του Ιανουαριου 1936, με τη συμφωνία Σοφούλη, αρχηγού Φιλελευθέρων και Σκλαβαινα, ηγετη των κομμουνιστων βουλευτών. Ο συμβιβασμός αυτός απέτυχε, αλλά η ηγεσία του κόμματος συνεχίζει την ίδια πολιτική. Δεν μπορεί λοιπον στην Θεσσαλονίκη να υποστηριζει τη συνεχιση και κλιμάκωση των συγκρούσεων. Γι' αυτό δεν δινει εντολή στην απεργιακή επιτροπη να προχωρήσει, αλλα αντίθετα την ωθεί να δεχτεί τη διαμεσολαβηση των βουλευτών Φιλελευθέρων της Θεσσαλονίκης και τη διαπραγμάτευση με τον στρατηγό για τη λυση της απεργιας. Την 13η Μαΐου, όταν η απεργία γίνεται πανελλαδική, στην Β. Ελλάδα δέχονται το συμβιβασμό της αύξησης που δινει η κυβερνηση και λυνουν την απεργία. Από την ίδια μέρα αρχίζει η άγρια καταστολή.

Υστερα από 39 χρόνια σε αναμνήσεις του ο Σινάκος, ο μοναδικός τότε βουλευτής του ΚΚΕ που έμενε στη Θεσσαλονίκη, γράφει μεταξύ άλλων:

..."*Η καθοδήγηση όμως του Κόμματος δεν χρησιμοποίησε έγκαιρα τα παλλαϊκά γεγονότα της Θεσσαλονίκης που έμελαν να αγκαλιάσουν όλη την Ελλάδα, για να προσπαθήσει να ρίξει με μια πανελλαδική δράση την κυβέρνηση Μεταξά με σύνθημα τη διενέργεια εκλογών, μια και τότε η Βουλή δεν εξέφραζε πια τον συσχετισμό δυνάμεων που είχε διαμορφωθεί στην Ελλάδα την άνοιξη του 1936. Η καθοδήγηση του κόμματος δεν κατανόησε σε βάθος τα γεγονότα της Θεσσαλονίκης*"... Ηταν η τελευταία μεγάλη ευκαιρία για να εμποδίσει η εργατική τάξη την άνοδο του Φασισμού στη χώρα μας. Η ηγεσία της, όμως, δεν ανταποκρίθηκε και τον Αύγουστο 1936 έγινε το φασιστικό πραξικόπημα Μεταξά - Ανακτόρων.

Αλλά δεν ήταν μόνο στην Ελλάδα αυτή η πολιτική που οδήγησε στο σφαγείο του Β' Παγκόσμιου Πόλεμου. Την ίδια περίοδο στην Ισπανική Επανάσταση, το ΚΚ αντί να προχωρήσει στην ολοκλήρωση χτύπησε και συνέτριψε την εργατική αριστερά. Στη Γαλλία, επίσης, δέχτηκαν τον συμβιβασμό του Λαϊκού Μετώπου και τελικά παρέδωσαν την εξουσία στην αστική τάξη που πρόλαβε να ανασυγκροτηθεί.

Ετσι χωρίς εμπόδια πια, ο Φασισμός μπόρεσε να εξαπολύσει τον πολεμο. Οι σταλινικές ηγεσίες αφού εκαναν το πρωτο μεγαλο λάθος να αρνηθούν το Ενιαίο Μέτωπο και να εμποδισουν την άνοδο του Χιτλερ στη Γερμανία, ολοκληρωσαν το λαθος τους με το να στείλουν τους εργατες στο σφαγείο του Β' Παγκόσμιου Πόλεμου.

Τα γεγονότα της Θεσσαλονίκης, ομως, μενουν ενα οροσημο στους αγώνες της εργατικής τάξης στην Ελλάδα. Οχι μόνο δεν ξεχνιούνται, αλλα γίνονται παραδειγμα για τις γενιες των νεων αγωνιστών. Ποτέ πια η εργατική τάξη να μην οδηγηθεί στην ήττα.

Η κρίση στην Υγεία

Η απεργία των νοσοκομειακών γιατρών έφερε στο προσκήνιο τον αγώνα για δημόσια και δωρεάν Υγεία. Μιλήσαμε με τον Αντώνη Καραβά, μέλος της Απεργιακής Επιτροπής της ΕΙΝΑΠ.

Πού οφείλεται η κρίση στην δημόσια Υγεία;

Το σύστημα Υγείας περνάει κρίση και η εξήγηση βρίσκεται στην ακριβώς αντίθετη κατεύθυνση απ' αυτή που δείχνει ο υπουργός Υγείας Πεπονής. Η κρίση του οφείλεται στο ότι το Εθνικό Σύστημα Υγείας δέχεται συνεχώς επιθέσεις.

Το ΕΣΥ θεσμοθετήθηκε το 1983 κάτω από τις πιέσεις του εργατικου κινήματος. Ηταν μια κατάκτηση που άνοιξε τις δυνατότητες για πρόσβαση των εργαζόμενων στα νοσοκομεια. Ομως, η διακήρυξη της αρχής *"το κρατος έχει την ευθυνη για την παροχη υπηρεσιων υγειας στο συνολο των πολιτων"* (αρθρο 1 ν. 1397/83) έμεινε στα χαρτια. Οι δαπανες για την Υγεια από 4,5% το 1981, έφτασαν μολις το 5,4% του ΑΕΠ το 1984

Τα Κεντρα Υγειας που θα διευκόλυναν την πρωτοβάθμια περίθαλψη των ασθενών στην περιοχή τους, για να μην είναι αναγκασμένοι να πάνε σε νοσοκομείο για έναν απλό πονοκέφαλο, ποτέ δεν φτιάχτηκαν στις αστικές περιοχές δημιουργώντας έτσι τεράστιες ουρές στα εξωτερικά ιατρεία των νοσοκομείων. Στην επαρχία το 50% των θέσεων των Κέντρων Υγείας παρέμειναν κενές! Ο οικογενειακός γιατρός που θα εξυπηρετούσε, υποτίθεται, τους ασθενεις ακόμα και με επισκεψη στο σπιτι έμεινε, επίσης, στα χαρτιά.

Μετά το '85 οι μισθοι των νοσοκομειακων γιατρων καθηλωνονται. Οι βασικοι μισθοί ειναι των 30 - 50 χιλιαδων. Ο Γεννηματας καθιερωνει σαν μονο τρόπο επιπλέον αμοιβής τις υπερωριες των εφημεριων, που σημαινει, ότι πέντε ως δέκα φορες το μηνα οι γιατροι δουλευουν τριανταδυο ωρες συνεχομενες!

Αυτος ομως, που έστρωσε το χαλι για την σημερινη κριση ήταν η κυβερνηση της ΝΔ. Ο υπουργός Υγείας, Σούρλας, ψήφισε τον νόμο "αντι-ΕΣΥ" προχωρώντας ανοικτά στην επίθεση ενάντια στη δημόσια Υγεία. Απέλυσε 2.000 έκτακτους νοσηλευτές! Ανοιξε το δρόμο για ιδιωτικοποιήσεις υπηρεσιών με τις μαζικές μετατάξεις καθαριστριών, τεχνικών, διοικητικών. Πηρε μέτρα για την ιδιωτικοποίηση του ΕΚΑΒ.

Με την άρση της μόνιμης και αποκλειστικής απασχόλησης έδωσε χτυπημα στη μονιμότητα των γιατρων. Εγκαινιασε ένα βάρβαρο πρόγραμμα περικοπών στις δαπάνες για τα δημόσια νοσοκομεια Αναμεσα στο 1991 και 1992 *"...οι δαπάνες του τακτικού προυπολογισμου, παρά τις λογιστικες αλχημειες εμφανιζουν μείωση 28% και καταδικάζουν σε οριστικη χρεωκοπία τα νοσοκομεια"* (ΠΟΕΔΗΝ Ιούνης 1993) Την ιδια ωρα ο Σουρλας μοιραζε δισεκατομμυρια στις ιδιωτικές κλινικές σαν επιχορηγήσεις.

Διέλυσε τον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκου και την Κρατική Φαρμακαποθήκη, αύξησε τα νοσήλεια, πρώτα 300% μετά 600% , δίνοντας ένα χτύπημα στα νοσοκομεία αλλά και στα ασφαλιστικά ταμεία. Τα ελλείματα των νοσοκομείων έφτασαν τότε τα 150 δις! Ο Σουρλάς θεσμοθέτησε το χιλιάρικο για τα εξωτερικά ιατρεία και το πεντοχίλιαρο για τις εξετάσεις! Πάγωσε τις προσλήψεις γιατρών, προχώρησε σε απολύσεις νοσηλευτών και για να αδειάσει τα ράντζα απ' τα μεγάλα νοσοκομεία τα μετέφερε στα μικρά, μέσα από ένα σύστημα εξοντωτικών εφημεριών.

Οι εργαζόμενοι στα νοσοκομεία συγκρούστηκαν μ' αυτές τις επιθέσεις. Οι αγώνες της ΠΟΕΔΗΝ, της ΟΕΝΓΕ και των τοπικών σωματείων, ξεδιπλώθηκαν σ' όλη την τριετία 1990-93. Ενάντια στις μετατάξεις και τις διώξεις, ενάντια στις απολύσεις είχαμε σκληρούς αγώνες. Οι εργαζόμενοι στο Αγία Σοφία αντιμετώπισαν τη βία των ΜΑΤ μέσα στους διαδρόμους του νοσοκομείου. Στο πλευρό τους βρέθηκαν συμπαραστάτες οι εργαζόμενοι του Λαϊκού που κήρυξαν απεργία και έκαναν πορεία μέχρι την πύλη του Αγ. Σοφία! "Αυτή η πολιτική δεν είναι της Υγείας είναι του χιλιάρικου και της τρομοκρατίας", φώναζαν χιλιάδες διαδηλωτές στις 26 Μάη 1992.

Και το ΠΑΣΟΚ;

Οι ελπίδες των εργαζόμενων στα νοσοκομεία ότι η πτώση της ΝΔ θα άνοιγε το δρόμο για βελτίωση της περίθαλψης, διαψεύστηκαν πολύ γρήγορα.

Ο Κρεμαστινός, μετά από γνωμοδότηση ομάδας τεχνοκρατών συμβούλων ("Επιτροπή Σοφών") έκανε απανωτές απόπειρες να επιβάλει ένα νόμο που θα μετέτρεπε τα νοσοκομεία σε Ανώνυμες Εταιρείες.Το '94, άνοιξε ξανά την πόρτα για άρση της μόνιμης και αποκλειστικής απασχόλησης των γιατρών ενώ για πρώτη φορά αμφισβήτησε ανοιχτά τη μονιμότητα των γιατρών, με τις συμβάσεις ορισμένου χρόνου για 500 άτομα. Αποφάσισε επίσης, να κοστολογήσει τα δρομολόγια του ΕΚΑΒ!

Ο Πεπονής διαδέχεται τον Κρεμαστινό στο Υπουργείο Υγείας, φέρνοντας το δικό του νομοσχέδιο που θα έπρεπε να το είχε ονομάσει "Σχέδιο για τη διάλυση του ΕΣΥ".

Το νομοσχέδιο Πεπονή αντικαθιστά την κρατική επιχορήγηση με έντοκο δανεισμό από τις τράπεζες. Αντί για περισσότερα κονδύλια αναθέτει την διαχείριση σ' ένα μάνατζερ για να επιβλέπει τη λ τότητα και τις περικοπές. Αντί για προσλήψεις νοσηλευτών και γιατρών προχωράει στην άρση της μονιμότητας των νέων γιατρών. Η πρόσληψη νέων γιατρών θα βρίσκεται στα χέρια των μεγαλογιατρών διευθυντών. Δεν προκηρύσσει ούτε μία από τις δυόμισυ χιλιάδες κενές θέσεις γιατρών στο ΕΣΥ.

Το νομοσχέδιο προβλέπει αύξηση των νοσηλείων. Έτσι, τα ασφαλιστικά ταμεία θα δεχτούν ένα νέο χτύπημα.

Προβλέπει την αξιολόγηση των νοσοκομείων από το Υπουργείο Υγείας με βάση το "παραγόμενο έργο". Ανοίγει έτσι η πόρτα για κλεισίματα μικρότερων νοσοκομείων. Αυτό που προσπάθησαν πριν δυο χρόνια με το ΕΛΠΙΣ, θα έχουν τώρα και τη νομική κάλυψη για να το προχωρήσουν.

Αν ψηφιστεί το νομοσχέδιο θα επιδεινώσει την κρίση στην Υγεία. Για παράδειγμα, υπάρχουν σήμερα Μονάδες Εντατικής Θεραπείας εξοπλισμένες πλήρως, σε νοσοκομεία σαν τον Ερυθρό, που δεν λειτουργούν λόγω έλλειψης προσωπικού. Το κριτήριο ότι η περίθαλψη του ασθενή κοστίζει πολύ, ενώ το νοσοκομείο δεν εισπράττει όσα και το Ωνάσειο, αποκλείει την λειτουργία τέτοιων μονάδων.

Η πολιτική της κυβέρνησης αντί να διευκολύνει τους ασθενείς τους πετάει κυριολεκτικά απ' έξω αγνοώντας τελείως τα προβλήματα τους. Και αυτά σε μια περίοδο που σύμφωνα με την Ένωση Ιατρών Νοσοκομείων Αθήνας Πειραιά *"για πρώτη φορά μέσα στο '94 έχουμε να κάνουμε ξανά με ένα περιθώριο στο χώρο της περίθαλψης γύρω στο 1.000.000 (500.000 άνεργοι και 500.000 μετανάστες). Αυτή η κοινωνική ανισότητα της φιλελεύθερης πολιτικής γίνεται ιδιαίτερα εμφανής στις ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες, ανύπαντρες μητέρες, παιδιά με προβλήματα Υγείας, υπερήλικες, τραυματίες κλπ. Πλήθαίνουν τα περιστατικά γυναικών που δεν έχουν να πληρώσουν για να γεννήσουν..."*.

Πώς αντέδρασαν τα συνδικάτα;

Το βάρος της υπεράσπισης των νοσοκομείων έπεσε στα χέρια των ιδίων των εργαζόμενων, των νοσηλευτών, των διοικητικών, των γιατρών που στηρίζουν με αυτοθυσία ό,τι απομένει από το ψαλίδισμα του ΕΣΥ.

Οι αγώνες της ΠΟΕΔΗΝ, της ΟΕΝΓΕ αλλά και των συλλόγων τοπικά σε κάθε νοσοκομείο έχτ σαν τη δύναμη που αντιστάθηκε στις επιθέσεις για συρρίκνωση του ΕΣΥ και αναγκάσαν την κυβέρνηση να υποχωρήσει. Επέβαλαν την επαναπρόσληψη όλων των απολυμένων μέσα στο 1994. Πέτυχαν να μην γίνουν περικοπές στις κρατικές χρηματοδοτήσεις των νοσοκομείων και επέβαλαν νέες προσλήψεις. Αναγκάσαν την κυβέρνηση να πληρώσει τα αναδρομικά των 18.000. Οι εργαζόμενοι στα χειρουργεία κέρδισαν καλύτερες συνθήκες με επιπλέον άδειες και επιδόματα. Η απόφαση του Κρεμαστινού να κοστολογίσει τα δρομολόγια του ΕΚΑΒ ξεσηκωσε θύελλα από τους εργαζόμενους και η ΠΟΕΔΗΝ απάντησε με μια δυναμική απεργία και ένα μαζικό συλλαλητήριο στις παραμονές των δημοτικών εκλογών του 1994.

Η δύναμη των εργαζόμενων από τα κάτω ανάγκασε την ΠΟΕΔΗΝ να καλέσει πανελλαδικές κινητοποιήσεις στις 5 Οκτώβρη και 2 Νοέμβρη 1994. Το αποκορύφωμα αυτών των αγώνων ήλθε στις 23 Μάη 1995, όταν πάνω από 5.000 εργαζόμενοι, ξεκινώντας από τα νοσοκομεία συγκεντρώθηκαν στην πλατεία Μαβίλη και διαδήλωσαν για 3 ώρες στο κέντρο της Αθήνας. Στη Νίκαια, στον Ευαγγελισμό, στο Κρατικό Αθήνας έγιναν μεγάλοι αγώνες τοπικά που έστειλαν το μήνυμα στην ΠΟΕΔΗΝ να κλιμακώσει τη δράση.

Φέτος, η χρονιά ξεκίνησε δυναμικά. Η ΠΟΕΔΗΝ οργάνωσε τετραήμερη απεργία 11-14 Μάρτη και τεράστιο συλλαλητήριο στην Αθήνα. Αυτή η απεργία έφτασε σε ποσοστό συμμετοχής πανελλαδικά πάνω από 70%, ενώ για την προετοιμασία της έγιναν 120 γενικές συνελεύσεις και δεκάδες ενημερωτικές συγκεντρώσεις. Μετά απ' αυτό αναγκάστηκε ο Πεπονής να υποσχεθεί επίδομα 35.000, προσλήψεις 5.500 νοσηλευτών και διοικητικών και καταβολή των αναδρομικών των 18.000.

Η απειλή κατάθεσης του νομοσχέδιου Πεπονή - Παπαδέλη λειτούργησε σαν πυροδότης κινητοποιήσεων που είχαμε να δούμε 13 χρόνια στους νοσοκομειακούς γιατρούς. Η απεργία κράτησε πέντε βδομάδες.

Στη Θεσσαλονίκη, οι απεργοί κάθε βδομάδα έπαιρναν μέρος σε μαζικές γενικές συνελεύσεις που οργάνωναν την απεργία. Προχώρησαν σε καταλήψεις νοσοκομείων με αποτέλεσμα να λειτουργεί μόνο το ΑΧΕΠΑ (Πανεπιστημιακό) σαν νοσοκομείο εφημερίας για τα επείγοντα περιστατικά.

Στην Αθήνα, σε πολλά νοσοκομεία υπήρχε μαζική συμμετοχή στην απεργία. Όπου υπήρχε ενημέρωση και οργάνωση της κινητοποίησης με απεργιακές επιτροπές, φτάσαμε σε μεγάλα ποσοστά συμμετοχής στην απεργία όπως στο Κρατικό της Νίκαιας, στο Σωτηρία, στο Γενικό Κρατικό. Υπήρχαν νοσοκομεία που λόγω

Από την πρόσφατη απεργία των γιατρών

έλλειψης συντονισμού μπήκαν στην απεργία μετά από ένα μήνα.

Οι απεργιακές επιτροπές και η Κεντρική απεργιακή επιτροπή ανέλαβαν τα καθήκοντα της οργάνωσης της απεργίας: επισκέψεις στα νοσοκομεία, αφίσες, προκηρύξεις.

Στο Ερυθρό προσπαθήσαμε να οργανώσουμε την απεργία και καλέσαμε συνέλευση. Βγάλαμε απεργιακή επιτροπή από 6-7 άτομα και γυρίσαμε το νοσοκομειο και ενημερώσαμε για την απεργια και το νομοσχέδιο Πεπονή.

Απευθυνθήκαμε στο διοικητικό συμβουλιο του σωματειου και ζητήσαμε να πάρει θέση. Στη συνέλευση των γιατρων ήρθε η πρόεδρος του σωματείου που είναι νοσηλευτρια και δήλωσε τη συμμετοχή της στην απεργιακή επιτροπη.

Ετσι μπλοκάραμε για ένα διάστημα τα ταχτικά χειρουργεία και τα εξωτερικά ιατρεία

Γιατί σταμάτησε η απεργία;

Ο αγωνας των γιατρών έκλεισε με συμβιβασμό. Πήραμε επιδόματα των 35 000 και αυξηση της υπερωριακής αμοιβής. Το νομοσχέδιο Πεπονή δεν μπήκε για ψηφιση οπως απαιτουσε ο Παπαδελης. Ειναι ομως μπροστα μας και δέν αποκλειεται να μπει στο θερινο τμημα της Βουλης!

Η πλήρης νικη ηταν δυνατη με το άπλωμα της σε ΟΛΟ το προσωπικο των νοσοκομειων Ομως οι γιατροι εμειναν μονοι τους

Η ΠΟΕΔΗΝ κρατησε λαθος στάση παίρνοντας θέση υπέρ του νομοσχέδιου και αφήνοντας χωρις ενημέρωση τα σωματεία.

Η ηγεσία της ΟΕΝΓΕ δεν πίστευε στην δύναμη της βάσης. Διαρκώς έβαζε τρικλοποδιές στην οργάνωση της απεργίας. Οι απεργοι μέσα από τις γενικές συνελεύσεις απαιτούσαν απόσυρση του νομοσχέδιου ενώ η ηγεσία παζάρευε με τον Πεπονή τροποποιήσεις. Ο πρόεδρος της ΟΕΝΓΕ, Β. Λαοπόδης, έφτασε να αναστείλει Πανελλαδικό Συλλαλητήριο δέκα ώρες πρίν γίνει!

Η Εργατική Αλληλεγγύη προσπάθησε να στηρίξει την προοπτική γενίκευσης της απεργίας. Μοιράσαμε 5.000 ενημερωτικά φυλλάδια σε 23 νοσοκομεία εξηγώντας γιατί τα νοσοκομεία χρειάζονται λεφτά και όχι μάνατζερ της λιτότητας, γιατι γιατροί και νοσηλευτές πρέπει να παλέψουν μαζί.

Προτείναμε άπλωμα της κινητοποίησης με οργάνωση στάσης εργασιας και συλλαλητήριο από ΓΣΕΕ, ΑΔΕΔΥ και ΕΚΑ.

Αυτή η κατεύθυνση πατούσε πάνω στη δύναμη της απεργιας Υπηρξαν τοπικά σωματεια στη Θεσσαλονικη (πχ Αγ Δημήτριος) που έκαναν απεργ.α συμπαραστασης. Στην Αθήνα βγηκαν ψηφισματα συμπαράστασης (Αλεξανδρα, Νικαια. Ιπποκρατειο). Ψηφιστηκε αυτη η κατευθυνση στη γενική συνελευση της ΕΙΝΑΠ Χρειαζονται, όμως, πολυ περισσότερα για να μπορουν να γίνονται πραξη τετοιες αποφασεις

Το ΚΚΕ δεν ενεργοποίησε τα μέλη του για να οργανώσουν την απεργία, αντίθετα σύρθηκε σ'αυτήν. Στην ΠΟΕΔΗΝ δεν έκανε καμιά απόπειρα να στηρίξει ενεργοποίηση των τοπικών σωματείων από τα κάτω. Δέχτηκε με ανακούφιση τις παραχωρήσεις των επιδομάτων σαν την καλύτερη ευκαιρία για συμβιβασμό και κλείσιμο της απεργίας μαζί με την ηγεσία της ΟΕΝΓΕ.

Το ΝΑΡ στην πράξη κατάληξε να προτεινει και αυτο την αναστολη. Δεν πιστευε στην δυνατότητα γενίκευσης και απλώματος της απεργίας. Μαζί με το ΚΚΕ. μιλούσαν γ.α "εναλλακτικές μορφές πάλης" και "οικονομία δυνάμεων" για τον Σεπτέμβρη.

Αυτό που χρειάζεται ειναι το χτίσιμο ενός γερού δίκτυου σοσιαλιστών σε κάθε νοσοκομειο που θα στηρίζει την προοπτική οργάνωσης και συντονισμού των αγώνων απο τα κάτω. Ενα δίκτυο σοσιαλιστών που θα στηριζουν τη διάθεση της βάσης να παλέψει για νικηφόρους αγώνες. Ενα τέτοιο δικτυο φιλοδοξεί να χτίσει η Εργατική Αλληλεγγυη

Θέλουμε μια οργανωση που να στηρίζεται όχι στην ιδιαιτερότητα της κάθε μεριδας εργαζομενων και στην ξεκομενη δραση του δικου της συνδικατου, αλλα στη μαζικη ενωμενη δραση που αναγκαζει τις συνδικαλιστικές ηγεσιες να κλιμακωνουν τους αγωνες

Απέναντι στο φιλοκαπιταλιστικό κατηφορο του Πεπονη στην Υγεια, το καλυτερο αντιδοτο ειναι οι αγωνες μας που θα ματαιωσουν τα σχεδιά του

Η δύναμη που θα άλλαζε την ιστορία

Ιούνης '36 - Γαλλία, οι καταλήψεις των εργοστασίων
Εκδόσεις Εργατική Δημοκρατία
Σελίδες 48, Δραχμές 800

Ακούμε συχνά από τις ηγεσίες των κομμάτων που υπόσχονται ότι θ'αλλάξουν ή θα βελτιώσουν το σύστημα με μεταρρυθμίσεις, να ισχυρίζονται ότι και να ήθελαν να πάρουν πιο ριζοσπαστικά μέτρα, δυστυχώς δεν μπορούν γιατί δεν υπάρχει η δύναμη που θα τα στηρίξει απέναντι στις ισχυρές δυνάμεις του παγκόσμιου συστήματος.

Η επέτειος μιας από τις πιο κορυφαίες στιγμές του παγκόσμιου εργατικού κινήματος δείχνει πόσο απέχουν από την πραγματικότητα αυτοί οι ισχυρισμοί. Φέτος κλείνουν 60 χρόνια από την εργατική έκρηξη που συγκλόνισε τη Γαλλία τον Ιούνη του '36. Της πιο μεγάλης Γενικής Απεργίας στην ιστορία μέχρι τον Μάη του '68.

Το νέο βιβλίο **"Ιούνης '36 - Γαλλία, οι καταλήψεις των εργοστασίων"**, που κυκλοφόρησε τον Μάη από τις Εκδόσεις Εργατική Δημοκρατία, θυμίζει αυτόν τον γιγαντιαίο αγώνα για να δείξει πόσο ψεύτικες είναι οι δικαιολογίες των ρεφορμιστών πολιτικών. Τον Ιούνη του '36, οι εργάτες βρέθηκαν μίλια πιο μπροστά από τους ηγέτες τους.

Στη Γαλλία, η νίκη του Λαικού Μετώπου (του συνασπισμού του Σοσιαλιστικού, του Κομμουνιστικού και του αστικού Ριζοσπαστικού Κόμματος) στις εκλογές τον Μάη του 1936, έδωσε ώθηση στην αυτοπεποίθηση των εργατών. Το εργατικό κίνημα, δυο χρόνια πριν είχε αποκρούσει με διαδηλώσεις και απεργίες την απόπειρα των φασιστών να καταλάβουν την εξουσία μ'ένα πραξικόπημα.

Οι εργάτες δεν περίμεναν την κυβέρνηση να υλοποιήσει τις υποσχέσεις της. Ξεκίνησαν με τα όπλα που διέθεταν: τις απεργίες και τις καταλήψεις.

Το βιβλίο περιγράφει βήμα προς βήμα την εξέλιξη του αγώνα:

"Η κρίσιμη καμπή ήλθε στις 28 Μάη. Στις 9.30 το πρωί οι 35.000 εργάτες του εργοστασίου της Ρενό Μπιγιανκούρ αποφάσισαν να ξεκινήσουν κατάληψη. Ηταν το σύνθημα για όλους τους μεταλλεργάτες. Το πρωί της 29 Μάη οι περισσότερες μεταλλοβιομηχανίες ήταν κατελημμένες".

Το κύμα των καταλήψεων σάρωνε τα εργοστάσια το ένα μετά το άλλο.

Μια εφημερίδα της εποχής έγραφε: "Στη Ρουέν, στη Χάβρη και στη Ναντ οι ανταποκριτές μας έχουν χάσει το λογαριασμό με το πόσα εργοστάσια είναι καταλημμένα, ενώ οι καταλήψεις εξαπλώνονται ραγδαία στο Μπορντώ, στην Τουλούζ, στα ανθρακωρυχεία του Βορρά, όπου χιλιάδες εργάτες έχουν σταματήσει τη δουλειά και έχουν κλειστεί στις στοές".

Με πρωτοβουλία της απεργιακής επιτροπής του εργοστάσιου Hotchkiss, αντιπρόσωποι από 700 καταλημμένα εργοστάσια της περιοχής αποφάσισαν να οργανώσουν διασυντονιστική επιτροπή. Στο ψήφισμα που έστειλαν στην κυβέρνηση δήλωναν:

"Δίνουμε προθεσμία 48 ώρες στα αφεντικά να ικανοποιήσουν όλα μας τα αιτήματα, αλλιώς θα κλιμακώσουμε τις καταλήψεις και θα κάνουμε ότι είναι δυνατό για να εξαπλωθούν σε κάθε γωνιά της Γαλλίας, με στόχο την κρατικοποίηση όλων των μεγάλων βιομηχανιών..."

Το κίνημα γρήγορα αγκάλιασε κομμάτια εργατών που δεν είχαν εμπειρία συνδικαλισμού ή αγώνων.

"Οι εργαζόμενες στα πολυκαταστήματα Γκαλερί Λαφαγιέτ, Πρεντάν και Μπον Μαρσέ κλείδωσαν τους διευθυντές στα γραφεία τους και κατέλαβαν τα καταστήματα. Τα εστιατόρια, οι καφετέριες και τα ξενοδοχεία έκλεισαν από τις απεργιακές φρουρές". Οι απεργίες έφτασαν ως το Αλγέρι που ήταν Γαλλική αποικία.

Δυο εκατομμύρια εργάτες συμμετείχαν σε 12.000 κινητοποιήσεις. Σε τέτοιες στιγμές οι ιδέες των ανθρώπων και η διαθεσή τους αλλάζει ραγδαία.

Μια εργάτρια περιγράφει ως εξής την κατάσταση στο κατηλειμμένο εργοστάσιο απ' όπου η ίδια είχε απολυθεί πριν μερικούς μήνες: *"Παντού στην απεργία επικρατεί ατμόσφαια ενθουσιασμού. Τι χαρά να περνάω την πύλη του εργοστασίου και να με συνοδεύει το χαμόγελο ενός εργάτη. Τι χαρά να ακούω μουσική, τραγούδια, γέλια εκεί που κάποτε ακουγόταν το μονότονο και ανελέητο χτύπημα των εμβόλων... Ισως η σκληρή πάλη για την επιβίωση να ξεκινήσει πάλι σε λίγες μέρες. Αλλά για πρώτη φορά διαφορετικές μνήμες θα κυνηγούν αυτές τις μηχανές. Σουβενίρ που δεν έχουν να κάνουν τίποτα με την παγερή σιωπή, το σφίξιμο των δοντιών, την υποταγή. Ναι, είμαστε έτοιμοι να αντιμετωπίσουμε το οτιδήποτε, αλλά κανείς δεν νιώθει να τον λούζει η αγωνία. Είμαστε ευτυχισμένοι".*

Αυτή η κατάσταση ήταν που έκανε τον Λέον Τρότσκι να γράψει "η Γαλλική Επανάσταση έχει αρχίσει"!

Απέναντι στη θύελλα οι καπιταλιστές αναγκάζονται να κάνουν παραχωρήσεις για να αποφύγουν την ίδια την επανάσταση και να κάνουν το κίνημα να κοπάσει. Και έχουν έναν απροσδόκητο σύμμαχο σ' αυτή την προσπάθεια: τη κυβέρνηση του Λαικού Μετώπου που είναι έτοιμη να συμβιβαστεί.

Οι υποχωρήσεις των αφεντικών είναι σημαντικές. Οι βιομήχανοι παραχωρούν αυξήσεις μέχρι και 35%, 40 ώρες εργασίας τη βδομάδα, αναγνωρίζουν το συνδικαλισμό και δίνουν για πρώτη φορά πλη-

ρωμένη άδεια το καλοκαίρι.

Ομως οι απεργοί δεν σταματούν.

"Οι μεταλλεργάτες δεν μπορούν να περιμένουν την Βουλή μέχρι να ψηφίσει νόμους, πολύ περισσότερο δεν μπορούν να περιμένουν τη Βουλή μέχρι να αναγκάσει τους εργοδότες να κάνουν πράξη τις παραχωρήσεις τους", ανακοινώνει το Συνδικάτο Μετάλλου.

Ομως η διάθεση των ηγεσιών του Κομμουνιστικού και του Σοσιαλιστικού Κόμματος είναι τελείως διαφορετική.

Την κρίσιμη μέρα της 11 Ιούνη, ο γραμματέας του Κομμουνιστικού Κόμματος, Μορίς Τορέζ, δηλώνει κατηγορηματικά σε μια συγκέντρωση κομματικών στελεχών: *"Αυτή την στιγμή δεν μπαίνει θέμα για την εργατική τάξη και το κόμμα να διεκδικήσει την εξουσία. Ποιά θα είναι λοιπόν η συνέχεια; Ε, λοιπόν πρέπει να γνωρίζουμε πώς θα κλείνουμε μια απεργία, όταν τα αιτήματά της έχουν ικανοποιηθεί. Ομως ακόμα περισσότερο, πρέπει να γνωρίζουμε πώς να δεχόμαστε ένα συμβιβασμό, έστω και να δεν έχουν ικανοποιηθεί όλα τα αιτήματα"*.

Το κόμμα που είχε τη μεγαλύτερη επιρροή στην οργανωμένη εργατική τάξη, το ΚΚΓ, για χάρη της σταλινικής πολιτικής των συμμαχιών με τους αστούς στα πλαίσια του Λαϊκού Μετώπου, είχε πετάξει μια μοναδική ευκαιρία να οδηγήσει τους εργάτες στην εξουσία.

Το ΚΚ δεν έβαζε ζήτημα εξουσίας, την στιγμή που όλα σχεδόν τα εργοστάσια ήταν στα χέρια των εργατών και που το ίδιο είχε στις τάξεις του 290.000 μέλη. Φοβόταν πιο πολύ την εργατική επανάσταση -που μπορεί να χάλαγε τις συμμαχίες του Στάλιν με την άρχουσα τάξη της Γαλλίας- από την δεξιά αντίδραση.

Δυο αγωνιστές εργάτες που συμμετείχαν στα γεγονότα του Ιούνη, έγραφαν αρκετά χρόνια αργότερα: *"Η πολιτική του Λαϊκού Μετώπου υπονόμευσε την ενεργητικότητα των εργατών, έδωσε χέρι βοηθείας στη Δεξιά κι έτσι έριξε την εργατική τάξη σε απογοήτευση και αδιάφορη απροθυμία. Η πολιτική της συνεργασίας των τάξεων, σύμφυτη με το Λαϊκό Μέτωπο, έδωσε το φιλί της ζωής στους χρεωκοπημένους ηγέτες των αστών Ριζοσπαστών και στην άρχουσα τάξη που εκπροσωπούσαν"*".

Με τη βοήθεια του Λαϊκού Μετώπου οι καταλήψεις κλείνουν και οι καπιταλιστές περνούν στην αντεπίθεση αφαιρώντας μια προς μια τις κατακτήσεις των εργατών.

"Οι θρυλικές μέρες του Ιούνη '36 ακολουθήθηκαν από την δολοφονία των εργατών που διαδήλωναν ενάντια στους φασίστες στις 15 Μάρτη του 1937 και λίγο αργότερα από την κατάρρευση της κυβέρνησης και του ίδιου του Λαϊκού Μετώπου".

Το βιβλίο "Ιούνης '36" είναι πολύτιμο γιατί ξεθάβει μια περίοδο άγνωστη για τους περισσότερους. Περιγράφοντας τους αγώνες των εργατών στη Γαλλία δείχνει και τη μόνη δύναμη που μπορούσε να νικήσει τους φασίστες και να αλλάξει την πορεία της ιστορίας.

Μην ξεχάσετε να το αγοράσετε.

Γιάννης Μαραβελάκης

Οπως και σήμερα!

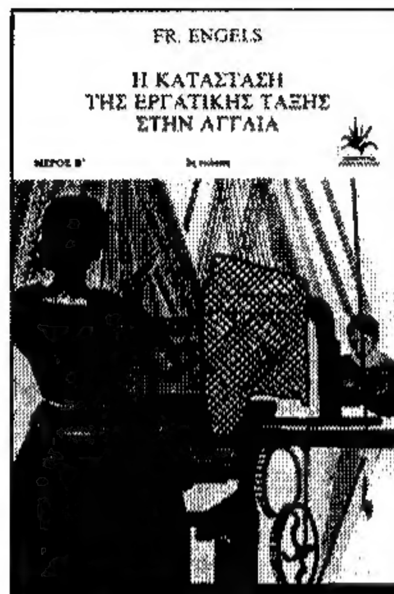
Φρίντριχ Ενγκελς
Η κατάσταση της εργατικής τάξης στην Αγγλία, Τόμοι Α και Β
Εκδόσεις Μπάυρον-Δημιουργία
Σελίδες 500, δραχμές 4700

Ακούμε συχνά ότι ο Μαρξισμός είναι μια "στεγνή οικονομική θεωρία" που "δεν δίνει σημασία στον ανθρώπινο παράγοντα" και γι'αυτό "δεν μπορεί σήμερα να εξηγήσει τον πραγματικό κόσμο". Είναι μια εικόνα ψεύτικη, που δεν ισχύει για κανένα από τα κείμενα των κλασικών του Μαρξισμού και σίγουρα δεν ισχύει για το βιβλίο του Φρίντριχ Ενγκελς **"Η κατάσταση της εργατικής τάξης στην Αγγλία"**.

Είναι το πρώτο βιβλίο που έγραψε ο ο Ενγκελς, σε ηλικία 24 χρόνων, πριν γνωρίσει ακόμα τον αχώριστο σύντροφό του, τον Καρλ Μαρξ. Για να το γράψει πέρασε δυο ολόκληρα χρόνια γυρίζοντας στις βιομηχανικές περιοχές της Αγγλίας των μέσων του 19ου αιώνα, συζήτησε με εκατοντάδες εργάτες και μελέτησε εκατοντάδες επίσημες στατιστικές. Είναι ένα βιβλίο με περιγραφές γεμάτες πάθος που δίνουν την πιο ακριβή -και τραγική- εικόνα των συνθηκών που ζούσαν οι εργάτες στη χώρα του πιο αναπτυγμένου καπιταλισμού της εποχής εκείνης.

Ομως, το βιβλίο του Ενγκελς είναι κάτι πολύ περισσότερο από απλές περιγραφές. Στις σελίδες του διακρίνονται τα πρώτα στοιχεία της πολιτικής ανάλυσης του καπιταλιστικού συστήματος, της ανάλυσης που ο Μαρξ και ο Ενγκελς επεξεργάστηκαν σε βάθος τα χρόνια που ακολούθησαν.

Ο Ενγκελς αρχίζει εξετάζοντας τον τρόπο με τον οποίο η Βιομηχανική Επανάσταση με την εισαγωγή των μηχανών, έφερε τέτοιες αλλαγές στην παραγωγή, που δημιούργησε μια ολόκληρη νέα τάξη μισθωτών εργατών, το προλεταριάτο. Αυτή η τάξη ζούσε δίπλα στα εργοστάσια, στριμωγμένη στις άθλιες κατοικίες των βιομηχανικών πόλεων, *"ένας πληθυσμός συγκεντροποιημένος, που ακολουθούσε τη συγκεντροποίηση του ίδιου του κεφάλαιου"*.

Στην καρδιά των περιγραφών του Ενγκελς βρίσκεται η ίδια η φύση του καπιταλιστικού συστήματος, ο τυφλός ανταγωνισμός για το κυνήγι του κέρδους που βλέπουμε μέχρι σήμερα: *"Αν ο βιομήχανος μπορεί να εξαναγκάσει εννιά εργάτες που απασχολεί να δουλεύουν μια ώρα περισσότερο την ημέρα, απειλώντας ότι θα τους διώξει σε μια εποχή που η ζήτηση εργατικών χεριών δεν είναι πολύ μεγάλη, τότε διώχνει τον δέκατο και γλυτώνει ενα ολόκληρο μισθό"*.

Οι συνέπειες ενός τέτοιου συστήματος είναι βάρβαρες. Ο Ενγκελς περιγράφει λεπτομεριακά πόσο φιλάσθενοι γινόντουσαν οι εργάτες και πόσο χαμηλότερος ήταν ο μέσος όρος ζωής της εργατικής τάξης σε σχέση με τους αστούς.

"Εκατομμύρια πλεμόνια είναι στιβαγμένα σε λίγα τετραγωνικά χιλιόμετρα μέσα σε στενάχωρα εργατικά διαμερίσματα, σε γειτονιές γεμάτες σκουπίδια και λασπόνερα, όπου έχει συγκεντρωθεί ότι μπορεί να δηλητηριάσει την ατμόσφαιρα... Το σύστημα εκθέτει τους εργάτες στην πείνα, στις κάθε είδους ελλείψεις, στις αρρώστιες, αλλά και στις πιο βίαιες εναλλαγές φόβου κι ελπίδας. Οποιος περιφερθεί λίγο νωρίς το πρωί, όταν όλος ο κόσμος πηγαί-

νει στη δουλειά του, μένει κατάπληκτος από τον αριθμό των ανθρώπων που φαίνονται φθισικοί...Το σύστημα κυνηγά τους εργάτες όπως το θήραμα και ποτέ δεν τους παραχωρεί λίγη ησυχία. Και ύστερα έρχεται η κρίση και τους μετατρέπει σε άνεργους και τους αφαιρεί ακόμα κι αυτό το λίγο που ως τότε τους είχε αφήσει...Πώς θα ήταν δυνατόν κάτω από τέτοιες συνθήκες η εργατική τάξη να είναι υγιής; Τί άλλο μπορούμε να περιμένουμε εκτός από μια τεράστια θνησιμότητα, κύματα επιδημιών, μια βαθμιαία και αναπότρεπτη εξασθένηση των γενιών των εργατών;"

"Ο εργάτης γυρνά σπίτι εξαντλημένος από τη δουλειά του και βρίσκει μια κατοικία χωρίς την παραμικρή άνεση, υγρή κι αφιλόξενη. Γιατί λοιπόν εργάζεται; Για την ευχαρίστηση της δημιουργίας; Καθόλου. Εργάζεται γιατί είναι αναγκασμένος και γι' αυτό η δουλειά είναι γι'αυτόν ένα αληθινό μαρτύριο..."

"...Ναι, η αγγλική εργατική τάξη ανήκει σ'ένα εντελώς διαφορετικό κόσμο από την αγγλική αστική τάξη. Οι άγγλοι αστοί έχουν πολύ περισσότερη συγγένεια με τους αστούς των άλλων εθνών της γης, παρά με την εργατική τάξη που ζει δίπλα τους... Είναι δυο κόσμοι διαφορετικοί, πιο διαφορετικοί απ' ότι δυο ξεχωριστές φυλές..."

Ομως, η εικόνα της εργατικής τάξης που δίνει ο Ενγκελς, δεν είναι μόνο η δυστυχία. Είναι και οι αγώνες. Ο Ενγκελς έφτασε στη Βρετανία το 1842, μόλις λίγους μήνες μετά από την απεργία των Χαρτιστών, τη πρώτη γενική απεργία στην ιστορία του εργατικού κινήματος.

Εντυπωσιασμένος από το κίνημα των Χαρτιστών, εντάχθηκε στις γραμμές τους και συμμετείχε σε συγκεντρώσεις τους ακόμα και σαν ομιλητής. Για πρώτη φορά βλέπει ότι το "σταμάτημα της δουλειάς", η απεργία, είναι το όπλο που έχουν οι εργάτες για ν' αντισταθούν. Ενα χρόνο μετά την έκδοση του βιβλίου του, γράφει ένα άρθρο με τίτλο "Μια αγγλική απεργία" για να δείξει τη σημασία που έδινε στη δράση της εργατική τάξης (το άρθρο αυτό περιέχεται σαν παράρτημα στην ελληνική έκδοση).

Ο Ενγκελς τελειώνει την "Κατάσταση της εργατικής τάξης" μ'έναν επίλογο γεμάτο ενθουσιασμό κι αισιοδοξία:

"Ο πόλεμος των φτωχών ενάντια στους πλούσιους, που ξετυλίγεται τώρα μ'ένα τρόπο σποραδικό και έμμεσο, θα εξελιχθεί σε μια γενικευμένη, ολοκληρωτικά γενικευμένη, σύγκρουση. Είναι πολύ αργά για μια ειρηνική λύση. Η άβυσσος που χωρίζει τις τάξεις σκάβεται όλο και πιο πολύ... Σε λίγο θα είναι αρκετή μια ελαφριά σύγκρουση για να ξαπολυθεί η χιονοστιβάδα. Και τότε στ' αλήθεια θ' ακουστεί πάνω απ' όλη τη χώρα η πολεμική κραυγή: 'Πόλεμος στα παλάτια, ειρήνη στις καλύβες!' Αλλά τότε θα είναι πολύ αργά για τους πλούσιους να αναζητήσουν προστασία".

Η καλύτερη ίσως "βιβλιοκριτική" για την "Κατάσταση της εργατικής τάξης", δόθηκε από τον Λένιν μέσα σε λίγες γραμμές:

"Ο Ενγκελς ήταν ο πρώτος που είπε ότι το προλεταριάτο δεν είναι μόνο μια τάξη που υποφέρει, μα ότι ακριβώς η κατάσταση που του έχουν επιβάλλει το σπρώχνει ακατανίκητα προς τα εμπρός και το υποχρεώνει να παλέψει για την τελική απελευθέρωσή του".

Εκατόν πενήντα χρόνια μετά, ο καπιταλισμός είναι ξανά σε κρίση, όπως όταν έγραφε ο Ενγκελς. Οι άνεργοι και οι άστεγοι είναι εκατομμύρια, η φτώχεια χτυπάει τους εργάτες των πιο αναπτυγμένων καπιταλιστικών χωρών. Η "άβυσσος που χωρίζει τις τάξεις" έχει βαθύνει και το όπλο των εργατών παραμένει το ίδιο: η απεργία.

Αξίζει να διαβάσετε αυτό το καταπληκτικό βιβλίο. Είναι η ζωντανή απόδειξη ότι ο Μαρξισμός, ακόμα και στα πρώτα νεανικά βήματά του, ειναι ο μόνος που μπορεί να εξηγήσει τον κόσμο, αλλά και να δώσει την προοπτική για την απελευθέρωσή του.

Κώστας Πίττας

Οταν οι αστοί έβλεπαν την πραγματικότητα

Ισαάκ Ιλιτς Ρούμπιν
Ιστορία των Οικονομικών Θεωριών
Εκδόσεις Κριτική,
Σελίδες 542, δραχμές 5720

Το βιβλίο του Ισαάκ Ιλιτς Ρούμπιν, **"Ιστορία των οικονομικών θεωριών"**, δεν είναι με κανένα τρόπο μια απλή, συγκριτική παράθεση των ιδεών των διαφόρων οικονομικών σχολών. Μέσα από τις σελίδες του, η ιστορία των οικονομικών θεωριών κυλάει παράλληλα με την ιστορία του καπιταλισμού, με την ιστορία -την γέννηση, την ωρίμανση και την παρακμή- της αστικής τάξης.

Για τον Ρούμπιν, οι οικονομικές θεωρίες δεν είναι αποκομένες από τον ζωντανό κόσμο. *"Οι οικονομικές ιδέες"*, γράφει στον πρόλογο του βιβλίου, *"δεν γεννώνται στο κενό. Προκύπτουν άμεσα μέσα στη δίνη των ταξικών συγκρούσεων, στο πεδίο της διαμάχης μεταξύ διαφόρων κοινωνικών τάξεων"*. Μέσα σε αυτές τις συγκρούσεις ο ρόλος των οικονομολόγων δεν περιορίζεται στην κατανόηση του καπιταλισμού: *"Μέσα σε αυτές τις περιστάσεις"*, γράφει ο Ρούμπιν, *"οι οικονομολόγοι έχουν λειτουργήσει ως οπλοφόροι αυτών των τάξεων, σφυρηλατώντας τα ιδεολογικά όπλα που απαιτούνται για την υπεράσπιση των συμφερόντων των ιδιαίτερων κοινωνικών ομάδων"*.

Ο Ρούμπιν μας γυρίζει αρχικά πίσω στον 16ο αιώνα, στην περίοδο του εμπορικού κεφάλαιου και των συγκρούσεών του με την φεουδαρχία, την περίοδο των "μερκαντιλιστών". Από εκεί περνάμε στην Γαλλία του 18ου αιώνα και τους "φυσιοκράτες" που προσπαθούν να δώσουν απαντήσεις στα οικονομικά προβλήματα της εποχής, από τη σκοπιά του -αδύναμου ακόμα- καπιταλισμού της υπαίθρου.

Η αστική πολιτική οικονομία έφτασε στο απόγειό της στη Βρετανία του 18ου αιώνα, με την "Κλασική Σχολή" του Ανταμ Σμίθ και του Ντέιβιντ Ρικάρντο. Αυτό δεν ήταν τυχαίο. Η Κλασική Σχολή είναι το παιδί της βιομηχανικής επανάστασης, είναι η σχολή του θριάμβου του καπιταλισμού.

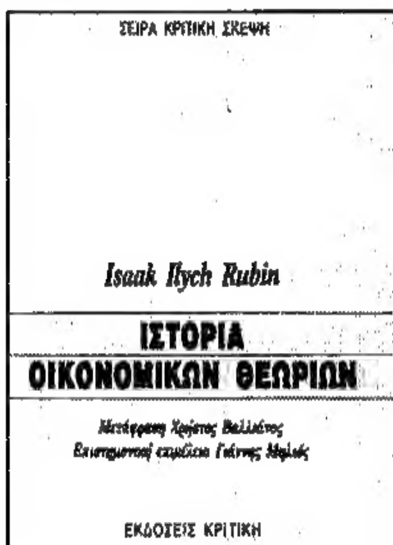
Το κεντρικό ζήτημα που διαπερνάει όλες αυτές τις οικονομικές θεωρίες είναι η γέννηση του πλούτου στον καπιταλισμό. Οι μερκαντιλιστές, σαν έμποροι που ήταν, πίστευαν ότι το κέρδος προέρχεται από την ανταλλαγή. Ο πλούτος ταυτιζόταν, στα μάτια τους, με την συσσώρευση πολύτιμων μετάλλων. Οι φυσιοκράτες, που ήταν *"πληρεξούσιοι της αγροτικής αστικής τάξης"* φυσιολογικά θεωρούσαν μοναδική πηγή πλούτου την *"γενναιοδωρία της μητέρας φύσης"*. Οι έμποροι, οι βιομήχανοι κλπ, ήταν για τους φυσιοκράτες η *"στείρα τάξη"*, η τάξη δηλαδή που δεν παρήγαγε καμμιά αξία, αφού το μόνο που έκαναν ήταν να επεξεργάζονται τα αγροτικά προϊόντα.

Η τομή ήρθε με τον Ανταμ Σμιθ. Η περίοδος του Ανταμ Σμιθ είναι η περίοδος της "μανιφακτούρας". Η μανιφακτούρα ήταν ο πρόδρομος του μοντέρνου εργοστάσιου, ένας χώρος δηλαδή όπου δεκάδες ή και εκατοντάδες εργάτες δούλευαν πλάι - πλάι, κάνοντας ο καθένας μια συγκεκριμένη εργασία. Σε αντίθεση με τα

σημερινά εργοστάσια, οι μανιφακτούρες δεν στηρίζονταν στις μηχανές αλλά στην μυϊκή δύναμη των εργατών. Τα μόνα "μηχανήματα" που υπήρχαν ήταν πάγκοι εργασίας και απλά εργαλεία -σφυριά, πινέλα, βελόνες κλπ.

Ο Ανταμ Σμιθ έβλεπε ολόκληρη την κοινωνία σαν μια τεράστια μανιφακτούρα, όπου η παραγωγή γινόταν, μέσα από τον καταμερισμό της εργασίας, από πολλούς ανθρώπους. Γι' αυτό ο Ανταμ Σμιθ αναγνώριζε ότι όλοι οι κλάδοι της οικονομίας ήταν ισοδύναμοι. Η πηγή του πλούτου δεν ήταν ούτε τα πολύτιμα μέταλλα, ούτε η γη: ήταν η ανθρώπινη εργασία.

Η "αγορά" παίζει κεντρικό ρόλο στις ιδέες του Ανταμ Σμιθ. Ο "πλούτος" για τον οποίο μιλάει στο περιβόητο βιβλίο του "Ο πλούτος των Εθνών", δεν είναι παρά τα εμπορεύματα, που παράγονται από αυτόν τον καταμερισμό εργασίας και

συγκεντρώνονται στην αγορά για να πουληθούν.

Αυτό έφερε τον Σμιθ αντιμέτωπο με το ζήτημα του κέρδους. Πώς καθορίζονται οι τιμές των προϊόντων στην αγορά; Από πού προκύπτει το περίσσευμα που πλουτίζει τους εμπόρους και τους βιομήχανους;

Ο Σμιθ ήταν αυτός που πρώτος διατύπωσε τη θεωρία της "προσφοράς και της ζήτησης". Αν υπάρχουν περισσότερα προϊόντα από όσα θέλουν οι αγοραστές, έλεγε, οι τιμές πέφτουν. Αν υπάρχουν λιγότερα, ανεβαίνουν. Το αποτέλεσμα αυτής της λειτουργίας -του "αόρατου χεριού της αγοράς"- είναι η ισορροπία ανάμεσα στην προσφορά και τη ζήτηση. Στην κατάσταση της ισορροπίας, έλεγε ο Σμιθ, τα προϊόντα ανταλλάσονται στην "φυσική" τους αξία, που προσδιορίζεται από τους συντελεστές της παραγωγής τους - τους μισθούς, την γαιοπρόσοδο (τα νοίκια για την γη κλπ) και το κέρδος.

Η θεωρία του Σμιθ ήταν ένα μεγάλο άλμα για την πολιτική οικονομία. Αλλά ο Σμιθ δεν μπορούσε να ξεπεράσει τους περιορισμούς της εποχής του. Το αποφασιστικό βήμα ανήκει στον Ντέιβιντ Ρικάρντο, τον οικονομολόγο της βιομηχανικής εποχής.

Ο Ρικάρντο είναι αυτός ο οποίος πρωτοδιατύπωσε την θεωρία της αξίας, που είναι τόσο κεντρική στην μαρξιστική οικονομία. *"Η αξία ενός εμπορεύματος"*, έλεγε ο Ρικάρντο, *"εξαρτάται από την σχετική ποσότητα εργασίας που είναι απαραίτητη για την παραγωγή του"*.

Αυτή η ανακάλυψη έφερε τον Ρικάρντο αντιμέτωπο με την πάλη των τάξεων. Αφού η πηγή της αξίας ήταν η εργασία και όχι οι "συντελεστές" του Σμιθ, το κέρδος, η γαιοπρόσοδος και οι μισθοί δεν ήταν προκαθορισμένοι: οι εργάτες, οι καπιταλιστές και οι γαιοκτήμονες πάλευαν για την μοιρασιά αυτής της αξίας μεταξύ τους. Τα συμφέροντα των τριών αυτών τάξεων ήταν αναγκαστικά ανταγωνιστικά.

Ο Ρικάρντο, παρόλο που ήταν ο ίδιος τραπεζίτης και βουλευτής, δεν έκλεινε τα μάτια στις συνέπειες που θα είχε ο καπιταλισμός. Στην τρίτη έκδοση του βιβλίου του προσέθεσε ένα κεφάλαιο που δικαιολογούσε τους "λουδίτες", το εργατικό κίνημα της εποχής που έσπαγε τις μηχανές, λέγοντας ότι η μηχανοποίηση θα φέρει την ανεργία. Και προέβλεπε, αν και με λάθος τρόπο, ότι ο καπιταλισμός οδηγείται αναπόφευκτα σε κρίση.

Αυτές τις πτυχές του έργου του προσπάθησαν να εξαφανίσουν οι απόγονοί του. Στην πραγματικότητα, μετά τον Ρικάρντο αρχίζει η αποσύνθεση της αστικής πολιτικής οικονομίας. *"Καθώς φούντωνε η σύγκρουση μεταξύ των καπιταλιστών και των εργατών"*, γράφει ο Ρούμπιν στο τελευταίο κεφάλαιο, *"η αστική πολιτική οικονομία καθίστατο όλο και πιο απολογητική (έθετε, δηλαδή στον εαυτό της τον στόχο της δικαίωσης του καπιταλισμού) και χυδαία"*. Τα πιο λαμπρά επιτεύγματα του Σμιθ και του Ρικάρντο -η θεωρία της αξίας- εγκαταλείφθηκαν.

Σήμερα η αποσύνθεση αυτή έχει γίνει - με την επέλαση του "νεοκλασικισμού" των μονεταριστών - πραγματική σήψη. Στη μάχη ενάντια στις χυδαιότητες αυτών των "ειδικών" η "Ιστορία των Οικονομικών Θεωριών" είναι ένα πολύτιμο όπλο.

Σωτήρης Κοντογιάννης